

DOKUMENT OKVIRNOG **PRORAČUNA**
2016 – 2018

Sarajevo, lipanj 2015. godine



Lista skraćenica

Skraćenice	Puni naziv
2016 – 2018.	Srednjoročno razdoblje od 2016. do 2018. godine.
BAC	<i>Business Adjustment Credit</i> (Kredit za usklađivanje poslovnog okruženja)
BDP	Bruto društveni proizvod
BiH	Bosna i Hercegovina
CEB	<i>Council of Europe Development Bank</i> (Razvojna banka Vijeća Europe)
CPI	<i>Consumer price index</i> (Indeks potrošačkih cijena)
DOP	Dokument okvirnog proračuna
DSU	Direktna strana ulaganja
EBRD	<i>European Bank for Reconstruction and Development</i> (Europska banka za obnovu i razvoj)
EIB	<i>European Investment Bank</i> (Europska investicijska banka)
EMSAC	<i>Economic Management Structural Adjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu ekonomskog upravljanja)
DEP	<i>Directorate of Economic Planning</i> (Direkcija za ekonomsko planiranje)
EU	Europska unija
EUROFIMA	<i>European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock</i> (Europska kompanija za financiranje željezničkog voznog parka)
GOB	Gender odgovorno budžetiranje
FBiH (ili Federacija)	Federacija Bosne i Hercegovine
IBRD	<i>International Bank for Reconstruction and Development</i> (Međunarodna banka za obnovu i razvoj)
KM	Konvertibilna marka
LCI	<i>Living cost index</i> (Indeks troškova života)
Mil	Milijun
MMF	Međunarodni monetarni fond
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PIP	<i>Public investment programme</i> (Program javnih investicija)



RPI	<i>Retail price index</i> (Indeks cijena na malo)
RS	Republika Srpska
SOR	Srednjoročni okvir rashoda
SOSAC	<i>Social Sector Adjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu socijalnog sektora)
SRS	Srednjoročna razvojna strategija
SBA	Stand-by aranžman
USD	Američki dolari



Sadržaj

Poglavlje 1 - Uvod u Dokument okvirnog proračuna Federacije BiH za razdoblje 2016 - 2018. godine	10
Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	11
2.1. Uvod	11
2.2. Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u BiH i Federaciji BiH 2016 - 2018. godine	11
2.2.1. Tekući makroekonomski trendovi	11
2.2.2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja	13
2.2.2.1. Federacija BiH - BDP projekcije	14
2.2.3. Realni sektor	14
2.2.3.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH	14
2.2.3.2. Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH	15
2.2.3.3. Tržište rada	18
2.2.3.4. Cijene i inflatorna kretanja	19
2.2.3.5. Financijski sektor	19
2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u razdoblju 2016 - 2018. godina	21
Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoze izravnih i neizravnih poreza	23
3.1. Uvod	23
3.2. Ostvarenje javnih prihoda u 2014. godini, revidirane procjene za 2015. godinu i procjene za srednjoročno razdoblje 2016 - 2018. godina	24
3.3. Neizravno oporezivanje na razini BiH i raspodjela prihoda	26
3.3.1. Projekcije prihoda od neizravnih poreza na razini Bosne i Hercegovine	26
3.3.2. Rizici po projekcije	27
3.4. Izravni porezi	29
3.4.1. Porez na dobit	29
3.4.2. Porez na dohodak	30
3.4.3. Porez na imovinu	31
3.4.4. Neporezni prihodi	31
3.5. Prihodi proračuna Vlade Federacije BiH	32
3.6. Kantonalni i općinski prihodi	33
3.7. Izvanproračunski fondovi	34
3.8. Direkcije za ceste	34
3.9. Rizici po projekcije prihoda	35
3.10. Fiskalna dešavanja i porezna politika	35
Poglavlje 4. Upravljanje javnim rashodima na razini Vlade Federacije BiH	40
4.1. Uvod	40
4.2. Politika javnih rashoda	40
4.3. Opća struktura javnih rashoda i trendovi	42
4.4. Struktura projekcije proračunske potrošnje za 2016 - 2018. godinu	44
4.5. Tekući rashodi	46



4.5.1. Plaće i naknade u javnom sektoru	46
4.5.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	47
4.5.3. Tekući transferi	48
4.5.3.1. Transferi drugim razinama vlasti i fondovima	49
4.5.3.2. Tekući transferi pojedincima	49
4.5.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama	49
4.5.3.4. Subvencije javnim poduzećima	49
4.5.3.5. Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	50
4.5.3.6. Drugi tekući rashodi	50
4.5.4. Kapitalni transferi	50
4.5.5. Kapitalna potrošnja	51
4.6. Unutarnji dug	52
4.6.1. Trezorski zapisi Federacije BiH	53
4.6.2. Obveznice Federacije BiH	54
4.6.3. Obveze po osnovi računa stare devizne štednje	55
4.6.4. Obveze po osnovi ratnih potreživanja	56
4.7. Vanjski dug	56
4.8. Stanje i održivost duga u Federaciji BiH	59
Poglavlje 5 - Proračunski prioriteti za razdoblje 2016 - 2018. godine	63
5.1. Uvod	63
5.2. Projekcije Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine	64
5.3. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva proračunskih korisnika	66
5.3.1. Proračunska Instrukcija br. 1 za razdoblje 2016 - 2018. godine	66
5.3.2. Analiza finansijskih zahtjeva proračunskih korisnika	67
5.4. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH	69
5.4.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje	69
5.4.2. Inicijative za uvođenje gender odgovornog budžetiranja	69
5.4.2.1. Gender odgovorno budžetiranje (GOB)	69
5.5. Gornje granice rashoda proračunskih korisnika Vlade FBiH za razdoblje 2016 – 2018. godine po sektorima	71
5.5.1. Opće javne usluge	72
5.5.2. Javni red i sigurnost	73
5.5.3. Ekonomske usluge	73
5.5.4. Zaštita životne sredine	73
5.5.5. Stambeni i zajednički poslovi	74
5.5.6. Zdravstvo	74
5.5.7. Rekreacije, kultura i religija	74
5.5.8. Obrazovanje	74
5.5.9. Socijalna zaštita	74



Lista tabela, grafikona i priloga

Tablica 2.1. Makroekonomski pokazatelji za BiH za razdoblje 2013 - 2018. godine	13
Tablica 2.2. Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH za razdoblje 2013 - 2018. godine	14
Tablica 2.3. Indeks industrijske proizvodnje u Federaciji BiH	16
Tablica 2.4. Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti	17
Tablica 2.5. Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti	17
Tablica 2.6. Usporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH	18
Tablica 2.7. Usporedna tablica bruto i neto plaća u Federaciji BiH	18
Tablica 2.8. Indeksi potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u Federaciji BiH	19
Tablica 2.9. Kretanje monetarnih agregata u BiH	20
Tablica 3.1. Konsolidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. godinu i plan za razdoblje 2016 – 2018. godina	25
Tablica 3.2. Revidirane projekcije prihoda od neizravnih poreza (osnovni scenarij) 2015 – 2018. godina	28
Tablica 3.3. Pregled planiranih prihoda s Jedinstvenog računa	29
Tablica 3.4. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina (F BiH, KANTONI, UKUPNO)	30
Tablica 3.5. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina	31
Tablica 3.6. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina (Proračun Vlade Federacije BiH)	32
Tablica 3.7. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina (kantoni i općine)	33
Tablica 3.8. Revidirane projekcije javnih prihoda izvanproračunskih fondova za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina	34
Tablica 3.9. Revidirane projekcije javnih prihoda direkcija cesta za 2015. godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina	34
Tablica 4.1. Struktura javne potrošnje za razdoblje 2012 – 2015. godine	43
Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za razdoblje 2012 – 2015. godine	44
Tablica 4.2. Projekcija proračunske potrošnje za razdoblje 2016 – 2018. godine	44
Grafikon 4.2. Projekcija proračunske potrošnje za razdoblje 2016 – 2018. godine	45
Grafikon 4.3. Projekcije udjela pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2016. godini	46
Tablica 4.3. Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u razdoblju 2014 – 2018. godina	47
Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitan inventar i usluge u 2012 – 2018. godina	48
Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2016. godinu	48
Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2016. godinu	51
Grafikon 4.7. Grafički prikaz transfera za razdoblje 2015 – 2018. godine	51
Tablica 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za razdoblje 2014 – 2018. godine	52



Tablica 4.5. Nedospjele obveze po emitiranim trezorskim zapisima na dan 31.12.2014.	54
Tablica 4.6. Nedospjele obveze po emitiranim obveznicama na dan 31.12.2014.	55
Tablica 4.7. Stanje duga na dan 31.12.2014. po emitiranim obveznicama	55
Tablica 4.8. Stanje vanjskog duga po načinu nastanka na dan 31.12.2014.	56
Tablica 4.9. Stari i novi vanjski dug u Federaciji BiH	57
Tablica 4.10. Zaduženje Federacije i kantona po Stand-by aranžmanima	57
Tablica 4.11. Vanjski dug po kreditorima	57
Tablica 4.12. Planirana sredstva u Proračunu Federacije BiH za izmirenje vanjskog duga i otplata vanjskog duga u 2014. godini	58
Tablica 4.13. Stanje duga Vlade Federacije po godinama, ne uzimajući u obzir vanjski dug prenesen na krajnje dužnike	58
Tablica 4.14. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12. po godinama	59
Tablica 4.15. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12.2014.	60
Tablica 4.16. Projekcije stanja unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH	61
Tablica 4.17. Projekcije otplate unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH	61
Tablica 4.18. Projekcije novog vanjskog zaduženja, otplate i stanja vanjskog duga (na dan 31.12.) u Federaciji BiH	62
Tablica 5.1. Projekcije Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine	65
Tablica 5.2. Pregled najvećih zahtjeva po proračunskim korisnicima	68
Tablica 5.3. Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016 – 2018. godina	72
Tablica 5.4. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za razdoblje 2016 – 2018. godina	75
Prilog 1. Zahtjevi proračunskih korisnika – Prijedlozi Federalnog ministarstva financija	76



Rezime

Dokument okvirnog proračuna Federacije BiH za razdoblje 2016 - 2018. godina (u daljnjem tekstu DOP) izrađen je sukladno Zakonu o proračunima Federacije BiH¹. Isti predstavlja preliminarni nacrt Proračuna Federacije BiH za 2016. godinu te sadrži preliminarne projekcije proračuna za 2017. i 2018. godinu.

DOP treba predstavljati stratešku osnovu za proces izrade godišnjeg proračuna, a njegov ključni cilj je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske (razvojne) politike u središte procesa planiranja i izrade proračuna, imajući u vidu da je godišnji proračun jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati ekonomski i socijalni prioriteti Vlade Federacije BiH.

Polazište za izradu DOP-a za razdoblje 2016 - 2018. godina bile su makroekonomske projekcije i pretpostavke za naredno srednjoročno razdoblje, kao i prioriteti Vlade Federacije BiH usvojeni programom rada Vlade FBiH za razdoblje 2016 – 2018. godina zajedno s ciljevima fiskalne politike.

Prema podacima i projekcijama ovlaštenih institucija u 2014. godini u Federaciji BiH desio se pad realnog BDP-a od 0,1% (sa 0,7% na 0,6%) u odnosu na 2013. godinu, što se kao osnovni razlog navode katastrofalne poplave koje su zadesile Bosnu i Hercegovinu u svibnju 2014. godine i čije se štete procjenjuju na oko 4,0 milijarde KM. Dinamika saniranja ovih šteta će imati izravni utjecaj i na ekonomski rast u BiH u narednom razdoblju. Prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, za 2015. godinu je projiciran rast BDP-a od 2,6%, dok se u narednim godinama očekuje rast od 3,2% u 2016. godini, 3,6 % u 2017. godini te 4,4% u 2018. godini.

Prema posljednjim projekcijama DG ECFIN, u narednim godinama se očekuje postepeno jačanje ekonomskog rasta u eurozoni s projiciranom stopom od 1,9% u 2016. godini. Očekivani izlazak Italije i Hrvatske iz recesije, kao i ubrzaniji rast Austrije bi trebali imati višestruke efekte i na BiH. Postepeno poboljšanje eksternog okruženja, kroz jačanje rasta i povećanje zaposlenosti bi trebalo osigurati i jačanja ne samo izvoza nego i domaće tražnje kroz povećanja doznaka iz inozemstva. Također, očekivana stabilizacija svjetskih cijena bi trebala zaustaviti deflaciju u 2015. godini koja je u prethodnom razdoblju predstavljala ozbiljnu prijetnju za ekonomski rast BiH. Povratak inflacije se očekuje 2016. i narednih godina. Ove pretpostavke se temelje na odsustvu elementarnih nepogoda (suša i poplava) i normalnoj hidrološkoj situaciji u hidroelektranama, kao i uobičajenom nivou remonta u elektroenergetskom sustavu. Industrijska proizvodnja kao jedan od osnovnih pokretača ekonomskog rasta bi trebalo da ima rast od oko 4,8% g/g. Naime, potpuni oporavak većine industrija u EU bi se trebao desiti u narednom srednjoročnom razdoblju, gdje se očekuje konsolidacija EU tržišta, oporavak privatne potrošnje, te intenziviranje vanjskotrgovinske razmjene između zemalja EU. Ova dešavanja bi trebala dovesti do povećanja industrijskih kapaciteta te povećanja zaposlenosti i jačanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji u BiH.

Jačanje ekonomskog rasta bi trebalo neminovno dovesti i do porasta prikupljanja javnih prihoda, odnosno poreznih prihoda u proračune svih razina vlasti u BiH. Nakon snažnog

¹ Zakon o proračunima Federacije BiH, „Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15



rasta naplate prihoda u prosincu 2014. godine, koja je u značajnoj mjeri utjecala na ostvarenje visokog suficita od 183 milijuna KM i rasta od 3,7% u odnosu na 2013. godinu, početak 2015. godine obilježen je lošijim učinkom, uglavnom zbog pada naplate PDV-a. Međutim, kvartalna kretanja ukupne naplate neizravnih poreza ukazuju na rast naplate prihoda od neizravnih poreza u prvom kvartalu, što ujedno predstavlja nastavak pozitivnih trendova iz drugog polugodišta 2014. godine. Promatrano po vrstama prihoda najveći rast u prvom kvartalu 2015. godine je zabilježen kod trošarina i putarine, ukupno 31,1 mil. KM, te kod prihoda od carina 5,8 KM, dok je kod PDV-a zabilježen pad prihoda od 22,3 mil. KM.

Na temelju trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o trošarinama i primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, procijenjena neto naplata prihoda od neizravnih poreza za 2015. godinu iznosi 5.229,8 mil. KM što je za 3,2% više nego u 2014. godini.

Projekcija prihoda u razdoblju od 2016. do 2018. godine zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima za navedeno razdoblje, povijesnoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2015. godinu, i iste iznose 3,2% za 2015. godinu, 2,9 % za 2016. godinu te 3,5 i 3,6% za 2017. i 2018. godinu.

Projekcije rasta prihoda od PDV-a nešto su ispod projektiranih stopa rasta potrošnje, dok projekcije trošarina na derivate i putarina prate projektirane stope realnog rasta BDP-a. Projekcije trošarina na duhan u razdoblju 2016 – 2018. godine podrazumijevaju godišnje povećanje specifične trošarine na cigarete od 0,15 KM/paklici, uz prevaljivanje dodatnog poreznog tereta na kupca u cijelosti.

Provedba politika fiskalne konsolidacije i usmjerenosti na uravnoteženju proračunskih prihoda i rashoda će biti jedna od glavnih odrednica fiskalne politike u uvjetima oporavka domaćeg gospodarstva. Za održavanje stabilnog fiskalnog sustava i kontrole potrošnje neophodna je implementacija restriktivnih mjera javne potrošnje na svim razinama. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će u razdoblju 2016 – 2018. godine biti orijentirana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH, odnosno države Bosne i Hercegovine. Postepeno ograničavanje rasta javne potrošnje u smjeru smanjenja deficita Federacije BiH i njegovog svođenja na razinu ciljanog proračunskog deficita u iznosu od 2% BDP-a, koliko je planirano u 2015. godini, predstavlja jedan od osnovnih ciljeva fiskalne politike u Federaciji BiH.

Ukupno planirana javna potrošnja u 2015. godini je 2.334,1 mil. KM uključujući otplate dugova, pozajmljivanje i izdatke za kamate. Ovaj planirani iznos predstavlja rast od 3,8% u odnosu na izvršenje Proračuna Vlade Federacije BiH za 2014. godinu. Ista je projicirana u 2016. godini u iznosu od 2.472,2 mil. KM ili 12,7 % BDP-a Federacije BiH. Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2016. godinu predstavlja povećanje od 5,9% ili 138,1 mil. KM u odnosu na 2015. godinu. Ističemo da se dobar dio povećanja odnosi na realizaciju Zaključka V. broj: 567/2015 od 22. 5. 2015. gdje su u gornje granice rashoda za 2016. godinu uključene i projekcije sredstva za potraživanja iz radnog odnosa na ekonomskim kodovima proračunskih korisnika u ukupnom iznosu od 54,3 mil. KM. U 2017. godini ukupna potrošnja je projicirana na razini od 2.463,6 mil. KM ili 12,1% BDP-a Federacije BiH, dok je u 2018. godini na razini od 2.500,8 mil. KM ili 11,5% BDP-a Federacije BiH.



Poglavlje 1 – Uvod u Dokument okvirnog proračuna Federacije BiH za razdoblje 2016 – 2018. godine

Izrada dokumenta okvirnog proračuna (DOP) za trogodišnje razdoblje već je postala ustaljena praksa na svim razinama vlasti u BiH, pa tako i u Federaciji Bosne i Hercegovine. DOP predstavlja rezultat srednjoročnog procesa planiranja, koji se radi u „10 koraka“, a namjena mu je da postavi strateški okvir i gornje granice resursa, unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji proračun. Ovakva koncepcija izrade DOP-a predstavlja osnovu projekcije prihoda i rashoda za razdoblje 2016 - 2018. godina i identificira ključne proračunske opcije i pitanja vezana za politike, što će izravno utjecati na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u navedenom srednjoročnom ciklusu.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog proračuna je da se osigura bolja povezanost između prioritetnih politika Vlade Federacije BiH i načina na koje ona vrši raspodjelu proračunskih sredstava kao i da doprinese razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva vlade Federacije.

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 102/13, 9/14 i 13/14), pripremljen je Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2016 - 2018. godine koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isto razdoblje.

Polazne osnove za izradu DOP-a za razdoblje 2016 - 2018. godine su makroekonomske projekcije i pretpostavke za naredno srednjoročno razdoblje, kao i prioriteti Vlade Federacije BiH i ciljevi fiskalne politike, a imajući u vidu okvir raspoloživih sredstava.

Na temelju politike Vlade Federacije BiH, koja se provodi već nekoliko godina, Federalno ministarstvo financija zaduženo je da djeluje na striktnoj provedbi mjere štednje, pa je sukladno tome pripreman i ovaj DOP Federacije BiH za razdoblje 2016 - 2018. godine. Federalno ministarstvo financija predlaže Vladi Federacije BiH da razmotri i usvoji Dokument okvirnog proračuna Federacije BiH za razdoblje 2016 – 2018. godine, kao osnovu za pripremu, planiranje i izradu proračuna i financijskih planova u Federaciji BiH za fiskalnu 2016. godinu.

Dokument okvirnog proračuna F BiH za razdoblje 2016 - 2018. godine sadrži pet poglavlja:

- Poglavlje 1: Uvod u DOP za razdoblje 2016 - 2018. godine,
- Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke,
- Poglavlje 3: Srednjoročna porezna politika i prognoze izravnih i neizravnih poreza
- Poglavlje 4: Upravljanje javnom potrošnjom,
- Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za razdoblje 2016 - 2018. godine i gornje granice rashoda proračunskih korisnika u naredne tri godine.



Poglavlje 2 – Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

2.1. Uvod

Makroekonomski pokazatelji su statistički podaci koji ukazuju na trenutačno stanje u ekonomiji jedne zemlje ovisno o konkretnom području (industrija, tržište rada, trgovina, itd.). Ovi statistički podaci zaista pomažu praćenju stanja u ekonomiji, te imaju izravnu refleksiju na funkcioniranje pojedinačnih ekonomskih subjekata – produkata, potrošača, radnika i zasebnih proizvodnih sektora – industrije, poljoprivrede, usluga, kao i dijelova (regije) jedne zemlje.

U prvom dijelu ovoga poglavlja prikazani su tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u naredne tri godine u BiH, a posebno u Federaciji BiH. U dijelu 2.2. prikazano je predviđanje kretanja nacionalnih računa (bruto društvenog proizvoda BDP, potrošnje, investicija, izvoza i uvoza) u BiH i Federaciji BiH. U dijelu 2.3 dane su pretpostavke i osnovni ciljevi makroekonomske politike.

2.2. Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u BiH i Federaciji BiH 2016 – 2018. godine

2.2.1. Tekući makroekonomski trendovi

Ekonomski rast koji je projiciran u zemljama ekonomskim partnerima BiH i Federacije BiH, iz regije kao i rast u eurozoni i Europskoj uniji trebao bi pozitivno utjecati na jačanje ekonomskog rasta BiH tijekom 2015 – 2016. godine. Uzimajući u obzir navedeno, realno je očekivati jačanje izvoza i industrijske proizvodnje, što bi dovelo do zaustavljanja trenda uvećanja broja nezaposlenih, te njegovog smanjenja. Pored toga, realno je očekivati i poboljšanje tekućih i kapitalnih priljeva iz inozemstva.

Očekivano postepeno povećanje broja zaposlenih i realnih plaća nošeno proizvodnjom i izvozom, rast tekućih priljeva iz inozemstva, izravnih stranih ulaganja i sl. trebali bi dovesti do rasta finalne potrošnje od 1,7% i investicija od 8,3% u 2015. godini, dok se u isto vrijeme očekuje rast izvoza od 6,8%. U 2016. godini finalna potrošnja bi se trebala povećavati realnom stopom od 1,8%, a investicije stopom od 7,4%, dok slijedi usporavanje realnog rasta izvoza na stopu od 6%.

S druge strane, visok realni rast uvoza od 8,2% u 2014. godini koji je u velikoj mjeri bio posljedica povećane uvozne zavisnosti bi trebao biti umanjen u narednom razdoblju. Otuda je projiciran znatno niži uvozni rast od 5,7% u 2015. godini, odnosno 4% u 2016. godini. Time je, s obzirom na relativno stabilan rast domaće tražnje, pojačan ukupan ekonomski rast u ovom razdoblju.

U razdoblju 2017 – 2018. godine očekuje se daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u BiH i to prvenstveno kao posljedica sve povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017.



godinu projiciran rast od 3,6% nakon čega slijedi daljnje ubrzavanje na 4,4% u 2018. godini. Slično kao i u prethodnih par godina, očekuje se da bi ovo ubrzavanje rasta trebalo biti prvenstveno nošeno domaćom tražnjom uz zanemariv utjecaj bilance vanjske trgovine.

Na temelju podataka za razdoblje siječanj – travanj 2015. godine, ekonomska aktivnost u BiH je uglavnom bila određena skromnim ekonomskim rastom okruženja u prvom tromjesečju, naglim padom svjetskih cijena, te deflacijom koja bi s obzirom da traje već duže razdoblje mogla početi ugrožavati ekonomski rast. Usprkos realnom godišnjem rastu Euro zone i Njemačke od 1%, važni trgovinski partneri i izvori inozemnih novčanih priljeva poput Austrije i Italije bilježe stagnaciju. Prva četiri mjeseca 2015. godine je također obilježio i značajan pad svjetskih cijena uz izuzetak aluminijske cijene čije cijene bilježe godišnji rast od 4,1%. Posebno je važan nagli pad cijena energenata poput nafte (49%) i prirodnog plina (18%), te hrane (18%). To je dovelo do pada prije svega uvoznih (2,35), a onda i domaćih potrošačkih cijena (deflacije) od 0,6%. Sve ovo je rezultiralo veoma skromnim ekonomskim rastom nošenim, prije svega, povećanjem finalne potrošnje uz stagnaciju investicija i vanjskotrgovinskog deficita.

Na povećanje finalne potrošnje prije svega ukazuju PDV prihodi i promet maloprodaje. Naime, rast PDV prihoda po prijavama u prvom tromjesečju 2015. godine od 1,8% je ojačan u travnju s godišnjim povećanjem od 2,6%. Ovo je u skladu s realnim rastom prometa maloprodaje od 8,1% (g/g) u prva četiri mjeseca koji je, istina, u najvećoj mjeri rezultat povećanja u drugom polugodištu prethodne godine. U isto vrijeme, realni godišnji rast građevinskih radova u prvom kvartalu od 2,7% je uglavnom anuliran smanjenjem uvoza kapitalnih dobara od 4,3% što ukazuje na stagnaciju investicija. Nakon toga, uvoz kapitalnih dobara je povećan u travnju za 6,5% (g/g). Kada je u pitanju vanjski sektor, blago poboljšanje eksternog okruženja u prvom tromjesečju je dovelo do skromnog realnog povećanja robnog izvoza od svega 1%. S druge strane, robni uvoz je realno stagnirao na godišnjoj razini sa stopom od svega 0,5% i to prije svega kao posljedica skromnog rasta domaće tražnje i izvoza. Time je vanjskotrgovinski deficit (oko 1,6 milijardi KM) u realnom smislu ostao približno na razini prvog tromjesečja prethodne godine.

Iz svega navedenog, raspoloživi podaci ne ukazuju na pozitivnije pomake po pitanju ekonomske aktivnosti u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, te je potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.

Također, potrebno je poduzeti sve mjere i aktivnosti na promociji i privlačenju investicija, poboljšanju poslovnog okruženja, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u ekonomiji Bosne i Hercegovine.



2.2.2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva financija, koje su dane u narednim tablicama može se vidjeti da se između 2013. i 2014. godine u Federaciji BiH desio pad realnog BDP-a od 0,1% (sa 0,7% na 0,6%), dok se u narednim godinama očekuje rast, od 2,6% u 2015. godini do 4,4% u 2018. godini.

Tablica 2.1 – Makroekonomski pokazatelji za BiH za razdoblje 2013.- 2018. godine²

Pokazatelj	Zvanični podaci	Projekcije				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nominalni BDP u mil KM	28.027	28.195	29.146	30.465	32.188	34.182
Nominalni rast u %	2,6%	0,6%	3,4%	4,5%	5,7%	6,2%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,9	100,0	100,7	101,3	102,0	101,7
Realni BDP u mil KM (pret. godina = 100)	27.501	28.198	28.930	30.078	31.565	33.607
Realni rast u %	0,7%	0,6%	2,6%	3,2%	3,6%	4,4%
Inflacija mjer.indeks. potroš.cijena u %	-0,1%	-0,7%	1,0%	0,9%	1,2%	1,5%
Potrošnja u mil KM	28.815	29.126	29.736	30.530	31.610	32.738
Vladina potrošnja u mil KM	5.986	6.106	6.216	6.340	6.530	6.726
Privatna potrošnja u mil KM	22.829	23.020	23.520	24.190	25.080	26.012
Investicije u mil KM	4.703	5.256	5.787	6.436	7.158	7.989
Vladine investicije u mil KM	1.041	1.302	1.497	1.721	2.014	2.357
Privatne investicije u mil KM	3.662	3.954	4.291	4.741	5.144	5.633
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	11,50%	11,60%	12,90%	13,70%	14,40%	15,50%
Bilanca tekućeg računa u mil KM	-1.548	-2.087	-2.184	-2.330	-2.448	-2.719
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-5,50%	-7,40%	-7,50%	-7,60%	-7,60%	-8,00%
Nominalni Rast uvoza u %	-1,80%	7,20%	6,20%	4,60%	4,50%	5,20%
Nominalni Rast izvoza u %	5,80%	2,90%	7,90%	7,60%	7,90%	8,00%

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2013. godini doživjela je pad od -0,1%, u 2014. godini bilježi pad od -0,7%, a projicirano je da u 2015. godini bude 1,0 %, dok bi projekcije u naredne tri godine trebale zabilježiti blagi rast između 0,9% i 1,5%. Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP od 2013. do 2014. godine bilježi rast od oko 0,1% godišnje, projekcija za 2015. godinu je 12,9%, dok se nakon toga planira rast za svaku narednu godinu koji bi u 2018. godini dostigao 15,5%.

² Izvor: DEP "DOP Makroekonomske projekcije 2016-2018." Sarajevo, ožujak 2015. godine

Makroekonomski pokazatelji za 2015. godinu dovode do prognoze da će doći do postepenog jačanja ekonomskog rasta u BiH na 2,6% 2015. godine, te 3,2% 2016. godine. Postepeno normaliziranje situacije i vraćanje ekonomije na uzlazni trend upućuje da bi ovaj rast trebao biti nošen prije svega domaćom tražnjom uz skroman negativan doprinos vanjskotrgovinskog deficita. Ovo u velikoj mjeri odgovara strukturi rasta u predkriznom razdoblju.

2.2.2.1. Federacija BiH - BDP projekcije

Nakon rasta nominalnog BDP od 2,6%, kao i realnog BDP od 0,7%, u 2013. godini, nominalni BDP za 2014. godinu iznosio je 18,1 milijardi KM sa nominalni rastom od 0,6%, dok je realni BDP za 2014. godinu također iznosio 18,1 milijardi KM s realnim rastom od svega 0,6%. Prema projekcijama za 2015. i 2016. godinu nominalni BDP bi trebao imati intenzivniji rast od 3,4%, odnosno 4,5%, dok bi rast realnog BDP iznosio 2,6% u 2015. godini i 3,2% u 2016. godini. Kako nominalni, tako i realni BDP svoj rast bi nastavili i u narednom periodu, što bi rezultiralo stopom od 6,2% nominalnog rasta, odnosno stopom od 4,4% realnog rasta u 2018. godini.

Tablica 2.2 – Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH³ za razdoblje 2013 - 2018. godine

Pokazatelj	milijuna KM					
	Procjene FMF-a		Projekcije FMF-a			
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Nominalni BDP u mil. KM	17.993	18.101	18.712	19.559	20.665	21.945
Nominalni rast u %	2,6%	0,6%	3,4%	4,5%	5,7%	6,2%
Realni BDP u mil. KM (prethodna g. = 100)	17.656	18.103	18.573	19.310	20.265	21.576
Realni rast u %	0,7%	0,6%	2,6%	3,2%	3,6%	4,4%

2.2.3. Realni sektor

2.2.3.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH⁴

Izlazak Euro zone iz recesije nakon dvije godine negativnog rasta, smanjenje svjetskih cijena, deflacija, poplave u drugom tromjesečju, te nepovoljna hidrološka situacija u hidroelektranama su bili među najznačajnijim faktorima ekonomskog rasta u Federaciji BiH u 2014. godini. Iako je ekonomski rast u okruženju bio dosta skroman sa stopom od svega 0,8% na razini Euro zone, to je ipak bilo poboljšanje u odnosu na pad od 0,5% iz 2013. godine. Recesije u Hrvatskoj i Italiji su umanjene i svedene na negativnih 0,5% dok je recesija iz 2013. godine u Sloveniji (od 1%) preokrenuta u realni rast od 2,6%. Pored

³ Izvršena procjena FMF-a na temelju postotnog udjela FBiH u BDP-u Prema podacima iz Godišnjeg biltena "Bosna i Hercegovina u brojevima 2013." Agencija za statistiku BiH, Sarajevo ožujak 2014. i na temelju podataka DEP-a iz materijala: "DOP makroekonomske projekcije 2016-2018." Sarajevo, ožujak 2015. godine.

⁴ Izvršena procjena FMF-a na temelju postotnog udjela FBiH u BDP-u Prema podacima iz Godišnjeg biltena "Bosna i Hercegovina u brojevima 2013." Agencija za statistiku BiH, Sarajevo ožujak 2014. i na temelju podataka DEP-a iz materijala: "DOP makroekonomske projekcije 2016-2018." Sarajevo, ožujak 2015. godine.



Slovenije, među važnijim trgovinskim partnerima i izvorima inozemnih novčanih priljeva Njemačka je također ostvarila zapažen rast sa stopom od 1,5%. Poboljšano eksterno okruženje je u značajnoj mjeri stimuliralo ekonomsku aktivnost u prvom tromjesečju kada je ostvaren realni rast od 3,2% (g/g) i to usprkos deflaciji uslijed pada svjetskih cijena, te pada proizvodnje električne energije uslijed nepovoljne hidrološke situacije. Na žalost, u svibnju je došlo do velikih elementarnih nepogoda tijekom kojih je poplavama uništen ili privremeno onesposobljen značajan broj domova, poljoprivrednih prinosa, stoke, industrijskih postrojenja, rudnika i sl. Ovo je dovelo do naglog smanjenja ekonomske aktivnosti u drugom, u odnosu na prvo tromjesečje od 1,2%, odnosno smanjenje u odnosu na drugi kvartal 2013. godine od 0,5%. Čak ni ovako velike padavine nisu bile dovoljne da kompenziraju nepovoljnu hidrološku situaciju u hidroelektranama i zaustave pad proizvodnje i izvoza električne energije. Izvjestan napredak je napravljen već u trećem tromjesečju kada je ostvaren blagi godišnji ekonomski rast od 0,6%. Dostupni pokazatelji ukazuju da je daljnje poboljšanje nastavljeno i u četvrtom tromjesečju tako da se na kraju godine očekuje ekonomski rast u Federaciji BiH od 0,6%.

U razdoblju 2015 – 2016. godine se očekuje nastavak postepenog poboljšanja eksternog okruženja i jačanje ekonomskog rasta u Federaciji BiH. Očekivano jačanje ekonomskog rasta i zaposlenosti u okruženju bi trebalo osigurati značajan rast ne samo izvoza nego i domaće tražnje koja se u značajnoj mjeri financira inozemnim priljevima. Pozitivan utjecaj na ekonomski rast kako u BiH, tako i u Federaciji BiH bi moglo imati i projicirano ubrzavanje rasta u Austriji na 0,8% u 2015. godini, te 1,5% naredne godine. Pored postepenog poboljšanja eksternog okruženja, projekcije ekonomskog rasta BiH za 2015 – 2016. godinu podrazumijevaju odsustvo elementarnih nepogoda (suša i poplava) i normalnu hidrološku situaciju u hidroelektranama i uobičajenu razinu remonta u elektroenergetskom sistemu. Također, očekivana stabilizacija svjetskih cijena bi trebala zaustaviti deflaciju u 2015. godini koja je u prethodnom periodu predstavljala ozbiljnu prijetnju za ekonomski rast BiH. Povratak inflacije se očekuje 2016. i narednih godina.

Spomenuti faktori i pretpostavke bi trebali dovesti do postepenog jačanja ekonomskog rasta BiH 2015. godini na stopu od 2,6%, te 3,2% 2016. godine.

U razdoblju 2017 – 2018. godina se očekuje daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u BiH i to prvenstveno kao posljedica sve povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017. godinu projiciran rast od 3,6% nakon čega slijedi daljnje ubrzavanje na 4,4% 2018. godine.

Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija su vezani za (ne)ostvarivanje pretpostavki iz vanjskog sektora vezano za ekonomski rast u okruženju, kretanje svjetskih cijena, vremenske prilike i sl.

2.2.3.2. Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH

U prethodnih nekoliko godina kretanje industrijske proizvodnje u Federaciji BiH određeno je uzajamnim djelovanjem niza unutarnjih i vanjskih faktora. Promjene domaće tražnje bile su manje značajne i odražavale su se ponajviše kroz energetske sektor, rudarstvo i veoma mali dio prerađivačke industrije, dok su dešavanja na izvoznim tržištima imala primarnu ulogu i praktički u potpunosti određivala kretanje industrijske proizvodnje u Federaciji BiH.



Naime, industrijska proizvodnja u BiH se suočila s nezapamćenom prirodnom katastrofom i poplavama tijekom svibnja 2014. godine, što je u velikoj mjeri odredilo razinu proizvodnje na kraju godine. Pored domaćih izazova, bh. industrija je tijekom 2014. godine bila izložena dosta stagnantnoj poslovnoj aktivnosti u neposrednom međunarodnom ekonomskom okruženju koju su karakterizirale slaba izvozna tražnja i pad svjetskih cijena roba. Sve ovo se svakako reflektiralo i na entitete.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku za 2014. godinu podaci o industrijskoj proizvodnji govore da je industrijska proizvodnja u 2014. godini imala rast od 0,1% u odnosu na 2013. godinu. Važno je istaknuti da je ova neznatna stopa rasta industrijske proizvodnje posljedica gore spomenutih prirodnih nepogoda i vremenskih neprilika.

Posljednje raspoložive projekcije DG ECFIN-a za 2015. godinu nagovještavaju djelomično poboljšanje ekonomskih aktivnosti i blago jačanje ekonomskog rasta u zemljama EU od 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.⁵ Određeni kratkoročni pokazatelji ukazuju da je poslovna aktivnost u EU na nešto višoj razini u odnosu na prethodnu godinu, pa je tako industrijska proizvodnja u EU u odnosu na siječanj prethodne godine povećana za 1,5%.⁶ Ovo potvrđuje i Markit „PMI – Purchasing Managers Composite Output Index“ koji je u ožujku 2015. godine dostigao vrijednost od 54,1, što je najviša razina u posljednje četiri godine.⁷

Sva ova dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju trebala bi imati pozitivne implikacije na regiju, a u konačnici i na Bosnu i Hercegovinu, pa se tijekom 2015. godine očekuje postepeni oporavak industrijske proizvodnje. Prema projekcijama DEP-a očekuje se godišnji rast industrijske proizvodnje od oko 4,8%.⁸

Tablica 2.3. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH

Indeksi g/g	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Federacija BiH	107,9	88,4	104,2	100,9	96,3	105,3	100,1

Tijekom 2015. godine očekuje se da bi energetski sektor, koji ima veoma važnu ulogu u ukupnoj industrijskoj proizvodnji, kao i sektor za proizvodnju električne energije te proizvodnju derivata nafte trebali ostvariti povećanje proizvodnje preko 5% što će dodatno poboljšati razinu ukupne industrijske proizvodnje.

S obzirom da se potpuni oporavak većine industrija u EU očekuje u razdoblju 2016 – 2018. godina, izvjesno je očekivati da će ova dešavanja omogućiti i potpuni oporavak industrijske proizvodnje u BiH.

Značajan doprinos poboljšanju industrijske proizvodnje u Federaciji BiH i jačanju njene konkurentske pozicije trebale bi dati i konkretne mjere Vlade FBiH koje su sadržane u Akcijskom planu za realizaciju projekta „Razvoj industrijske politike u FBiH 2011 – 2015“, pripremljenom od Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije.

⁵ European Commission, Directorate – General for Economic and Financial Affairs, „European Economic Forecast“, 2015

⁶ Eurostat, „Euroindicators – industrial production“, 12. March 2015.

⁷ Markit, „News Release – Markit Flash Eurozone PMI“, 24. March 2015.

⁸ Projekcija DEP-a, ožujak 2015. godine.



Tablica 2.4. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

(u 000 KM)

	III 2015	$\frac{\text{III 2015}}{\text{II 2015}}$	$\frac{\text{III 2015}}{\text{III 2014}}$	I – III 2015	$\frac{\text{I - III 2015}}{\text{I - III 2014}}$
Ukupno	525.433	105,6	107,5	1.482.723	107,1
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.288	103,2	98,5	11.959	84,2
Vađenje ruda i kamena	2.000	76,6	93,6	8.364	124,1
Prerađivačka industrija	477.127	105,6	108,7	1.338.230	107,2
Proizvodnja i opskrba (el. energija, plin, klimatizacija)	22.383	94,9	81,1	74.273	115,8
Ostalo	19.635	129,2	125,1	49.898	99,6

Što se tiče vanjskotrgovinskog poslovanja u Federaciji BiH za prvi kvartal 2015. godine ostvaren je izvoz u vrijednosti 1.482,7 mil. KM što je za 7,1% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok je uvoz u istom razdoblju iznosio 2.416,0 mil. KM što je za 1,8% više⁹

Tablica 2.5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

(u 000 KM)

	III 2015	$\frac{\text{III 2015}}{\text{II 2015}}$	$\frac{\text{III 2015}}{\text{III 2014}}$	I – III 2015	$\frac{\text{I - III 2015}}{\text{I - III 2014}}$
Ukupno	908.680	113,1	103,9	2.416.032	101,8
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	41.262	113,7	129,9	108.667	120,0
Vađenje ruda i kamena	41.624	80,8	95,0	142.829	106,6
Prerađivačka industrija	816.856	115,4	102,8	2.135.267	100,7
Proizvodnja i opskrba (el. energija, plin, klimatizacija)	3.194	93,6	-	16.019	110,4
Ostalo	5.744	137,9	148,8	13.250	96,7

U razdoblju I – III 2015. godine izvoz je u prosjeku rastao svaki mjesec za 6,9%, a uvoz je u prosjeku svaki mjesec rastao za 13,6%.

Trgovinski deficit Federacije BiH za razdoblje I – III 2015. godine iznosi 933.309 KM.

Postotak pokrivenosti uvoza izvozom Federacije BiH za razdoblje I – III 2015. godine je 61,4% i viši je za 3,0% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine kada je pokrivenost iznosila 58,3%.

Udio Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za razdoblje I – III 2015. godine je 70,0%, a u ukupnom uvozu 67,9%.

⁹ Izvor Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 5/15



2.2.3.3. Tržište rada

Broj radnika u Federaciji BiH u 2014. godini, u odnosu na prethodnu, uvećao se za 1,36%, broj zaposlenih se također povećao za 1,95%, dok se u isto vrijeme broj nezaposlenih osoba povećao za 0,7%, što se odnosi uglavnom na privatni sektor.

Ukupan broj zaposlenih prema kadrovskoj evidenciji u ožujku 2015. godine na području Federacije BiH je 446.304 osobe, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na veljaču 2015. godine. U usporedbi s godišnjim prosjekom broja zaposlenih u 2014. godini na području Federacije BiH došlo je do povećanja broja zaposlenih za 0,6%. Krajem ožujka 2015. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 391.663 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje za 2.124 osobe ili 0,5% u odnosu na veljaču 2015. godine.

Javni sektor nije zabilježio značajnije promjene kada je broj zaposlenih u 2014. godini u pitanju. Razlog tome leži u činjenici da su još uvijek na snazi proračunske restrikcije za novo zapošljavanje. To znači da bi broj zaposlenih u javnom sektoru Federacije BiH u 2015. godini mogao ostati na istoj razini kao prethodne godine.

Plaće, sukladno ekonomskim dešavanjima, također u 2015. godini ne bi trebale imati značajnu stopu rasta.

Tablica 2.6. – Usporedna tablica zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH

	☉ 2011.	☉ 2012.	☉ 2013.	☉ 2014.	II 2015.	III 2015.
Broj zaposlenih	440.747	437.331	435.113	443.587	445.970	446.304
Broj nezaposlenih	367.515	377.957	388.704	391.427	393.787	391.663

U odnosu na 2013. godinu prosječna neto i bruto plaća ostvarile su pad od 0,2% i iznose 833 KM, odnosno 1.272 KM.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za ožujak 2015. godine u Federaciji BiH iznosi 834 KM. Tijekom ožujka 2015. godine došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 2,3% u odnosu na veljaču 2015. godine. U razdoblju I – III 2015. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosi 828 KM. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine došlo je do smanjenja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 0,7%. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za ožujak 2015. godine u Federaciji BiH iznosi 1.274 KM.

Tablica 2.7. – Usporedna tablica bruto i neto plaća u Federaciji BiH

	☉ 2011.	☉ 2012.	☉ 2013.	☉ 2014.	II 2015.	III 2015.
Prosječna neto plaća u KM	819	830	835	833	815	834
Prosječna bruto plaća u KM	1.248	1.266	1.275	1.272	1.244	1.274



2.2.3.4. Cijene i inflatorna kretanja

U Federaciji BiH u 2014. godini zabilježena je deflacija od 0,7% g/g. Smanjenje opće razine cijena je većinski determinirano eksternim faktorima poput svjetskih cijena nafte i hrane, dok su domaći faktori imali nešto manji utjecaj. Cijene u Federaciji BiH u 2014. godini su najviše smanjene u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, te prijevoza. Jedini odjeljak sa značajnim rastom cijena je alkohol i duhan, zbog povećanja trošarine na cigarete i duhan u 2014. godini.

Tablica 2.8. – Indeksi potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u Federaciji BiH

	2011. 2010.	2012. 2011.	2013. 2012.	2014. 2013.	IV 2015. III 2015.	IV 2015. IV 2014.
Ukupan indeks	103,6	102,1	99,8	99,3	100,2	100,0

Uzimajući u obzir projekcije Europske komisije koje se odnose na cijene nafte i hrane na svjetskom tržištu, te projekcije MMF-a koje se odnose na cijene plina, realno je očekivati blagu stopu inflacije u zemljama EU koja bi trebala iznositi 0,2%. Također, u tekućoj godini se ne očekuje značajan rast opće razine cijena u Federaciji BiH uzimajući u obzir promjene cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu.

U godinama koje slijede očekuje se stabilan i umjeren rast cijena hrane, nafte i plina, te se pretpostavlja da bi se inflacija u Federaciji BiH kretala od 1% u 2016. godini, pa 1,3% u 2017. godini i 1,5% u 2018. godini.

2.2.3.5. Financijski sektor

U 2014. godini ukupna novčana masa iznosila je 17,4 milijardi KM što je u odnosu na 2013. godinu povećanje od 7,8%. Svi depoziti koji ulaze u sastav novčane mase, kao i gotovina izvan banaka zabilježili su pozitivan rast g/g. Najveći doprinos rastu ukupne novčane mase dali su ostali i prenosivi depoziti u domaćoj valuti, a zatim slijede gotovina izvan banaka, ostali depoziti u inozemnoj valuti, te prenosivi depoziti u inozemnoj valuti. U tablici ispod dan je detaljan pregled kretanja monetarnih agregata.

Tablica 2.9. – Kretanje monetarnih agregata u BiH¹⁰

(u mil. KM na kraju razdoblja)

Godina	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	M1	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	QM	M2
	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
I-XII 2013.	2.542	4.153	6.696	3.006	1.189	5.203	9.399	16.094
I-XII 2014.	2.812	4.510	7.322	3.397	1.305	5.326	10.029	17.351
Stopa rasta g/g								
I-XII 2013.	5,3%	11,4%	9,0%	12,5%	12,9%	3,2%	7,2%	7,9%
I-XII 2014.	10,6%	8,6%	9,4%	13,0%	9,8%	2,4%	6,7%	7,8%

Iako se u 2014. godini očekivalo usporavanje rasta depozita zbog poplava u proljetnim mjesecima, a i zbog minornih pozitivnih kretanja na tržištu rada, ukupni depoziti ostvarili su brži rast u odnosu na 2013. godinu za 1,6 p.b.¹¹. Kako je rast prvenstveno bio generiran od strane sektora stanovništva, može se očekivati da će i u narednom razdoblju ponašanje ovog sektora imati najznačajniji utjecaj na kretanje ukupnih depozita i novčane mase.

U razdoblju 2015 – 2018. godine očekuje se nastavak ekonomskog rasta u BiH, pa samim tim i pozitivan učinak na razvoj monetarnog sektora, odnosno očekuje se nastavak rasta depozita (koji ulaze u sastav M2), kao i gotovine izvan banaka. Stopa rasta M2 mogla bi se kretati od 4% - 6% g/g.

Prethodno navedena kretanja mogu se očekivati samo ako ne dođe do značajnih poremećaja izvana, u smislu ekonomskih poremećaja glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH, a koji bi utjecali na loše performanse u vanjskotrgovinskom sektoru, slabljenje industrijske proizvodnje, investicija i krajnje potrošnje.

¹⁰ Izvor: Centralna banka BiH

¹¹ U 2014. godini 83,8% ukupne novčane mase činili su depoziti, a 16,2% gotovina izvan banaka



2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u razdoblju 2016 – 2018. godina

Imajući u vidu kompatibilnost Strategije razvoja Federacije BiH sa strategijama na razini države BiH, Vlada Federacije BiH će i dalje svoj pravac djelovanja usmjeriti na sljedeće utvrđene strateške ciljeve, koji imaju veliki značaj za Federaciju BiH:

- Makroekonomska stabilnost (Razvoj vanjskog sektora, razvoj javnih financija, razvoj financijskog tržišta),
- Konkurentnost (klasteri, kompetentnost ljudskih resursa, jedinstven ekonomski prostor, znanstveno tehnološka i poslovna infrastruktura),
- Održivi razvoj (razvoj poljoprivrede, proizvodnje hrane i ruralni razvoj, razvoj i zaštita prirodnih resursa (voda, zrak, tlo) i razvoj energetskih potencijala, razvoj transporta i komunikacija),
- Zapošljavanje (razvoj malih i srednjih poduzeća i otvaranje radnih mjesta, funkcioniranje tržišta rada i aktivne mjere zapošljavanja, poboljšanje vještina na tržištu rada, strukovnog obrazovanja i treninga),
- Socijalna uključenost (socijalna politika u funkciji zapošljavanja, poboljšati položaj obitelji s djecom, poboljšati obrazovanje, poboljšati zdravstvenu zaštitu, poboljšati položaj osoba s invaliditetom, poboljšati mirovinsku politiku),
- EU integracije.¹²

Međutim, očuvanje i daljnje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH predstavlja prvi cilj u narednom srednjoročnom razdoblju, ali se u planiranju vlastitog napretka mora početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Moraju se stvarati uvjeti i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda.

U skladu s prethodno rečenim, strateška opredjeljenja Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na kojima će se zasnivati rad Vlade FBiH u mandatnom razdoblju su:

- Integrirani rast: podrazumijeva postizanje makroekonomske stabilnosti, te daljnji razvoj i unapređenje jedinstvenog ekonomskog prostora, razvoj vanjskog sektora i bolju regionalnu i međunarodnu povezanost;
- Pametni rast: podrazumijeva jačanje konkurentnosti gospodarstva bazirane prije svega na znanju i inovacijama, ali i olakšavanju poslovanja privrednika;
- Održivi rast: podrazumijeva nastojanje da se postigne dugoročno uravnotežen odnos između prirode i njene sposobnosti obnavljanja, s jedne strane, i njenog korištenja od strane ljudi, s druge strane.
- Inkluzivni rast: podrazumijeva poboljšanje zdravstvenog sustava i zdravlja svih stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine, te razvoj i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vještina, uključujući ugrožene grupe kao i borbu protiv siromaštva.
- Pametno upravljanje: jačanje suradnje i koordinacije unutar FBiH, jačanje kapaciteta javne uprave u cilju stvaranja poslovnog ambijenta i pružanja javnih usluga

¹² Program rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 2015 – 2018, Federalni zavod za programiranje razvoja, Sarajevo, lipanj 2015. godine



neophodnih za društveno-ekonomski razvoj, jačanje kapaciteta vezanih za apsorpciju EU sredstava.¹³

Iako je Vlada Federacije BiH usvojila i pokrenula niz mjera za fiskalnu stabilizaciju i poboljšanje okruženja, te povećanje konkurentnosti gospodarstva, osnovni zadaci Vlade Federacije BiH povezani sa strateškim pravcima su usmjereni na daljnje smanjivanje fiskalnih i finansijskih rizika i poticanje ekonomskog rasta, te kontinuirana i održiva fiskalna konsolidacija, s posebnim naglaskom na poboljšanje izvršenja prihoda, racionalizaciji javnog sektora, kao i nastavak pozitivnih rezultata koji su proizvod reformi naknada po osnovi prava.

Stoga bi bilo nužno i neophodno fiskalni deficit koji je nastao u ranijem razdoblju sanirati u optimalnom vremenskom razdoblju, kako bi se u planskom razdoblju 2016 – 2018. godina dostigla fiskalna održivost sukladno kriterijima EU.

Dosadašnje aktivnosti u oblasti porezne politike i javnih prihoda bile su usmjerene na analizu primjene poreznih propisa i propisa kojima su ustanovljeni ostali javni prihodi u cilju nadogradnje i unapređenja politika u oblasti javnih prihoda kroz izmjene postojećih propisa i donošenje novih.

Pojačane su aktivnosti na pronalaženju poreznog modela smanjenja opterećivanja poslodavaca u cilju stimuliranja rasta stope zaposlenosti, te održavanju stabilnosti izvanproračunskih fondova. Nastavljene su i aktivnosti harmonizacije propisa na teritoriju Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta kako bi se stvorili jednaki uvjeti privređivanja za gospodarske subjekte na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i izvršila harmonizacija istih s propisima EU.

Projekt pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda je nastavljen sa svojim aktivnostima u smjeru provedbe, te se od njegove implementacije očekuju višestruke koristi i za obveznika i za Poreznu upravu, kao što su uštede u vremenu i troškovima u odnosu na sadašnje stanje, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za poduzetnike i gospodarske subjekte u FBiH, smanjenje prosječnih troškova prikupljanja prihoda, kao i povećanje stupnja dobrovoljnog izmirenja obveza olakšavajući gospodarskim subjektima da redovno izmiruju obveze.

Pojačani nadzor bankarskog sektora, pomoću kvartalnih stres-testova bankovnog sustava, od strane Centralne banke BiH i Federalne agencije za bankarstvo nastavlja se i u narednom trogodišnjem razdoblju.

Jačanje rasta i daljeg razvoja privatnog sektora, kao i uz snažnu podršku poljoprivrednoj proizvodnji, može se postići ponajviše u rastu izvoza, a koji ima izravan utjecaj na smanjivanje deficita trgovinske razmjene, što dalje treba voditi smanjenju deficita tekućeg računa, i na taj način omogućiti veću ulogu domaćih proizvoda i usluga kao supstituciju uvozu, a to je još jedan od osnovnih makroekonomskih ciljeva za naredno srednjoročno razdoblje.

Tako će ciljevi Vlade Federacije BiH u narednom razdoblju biti: smanjenje i nadzor javne potrošnje, smanjenje opterećenja na rad, reforme tržišta rada, poboljšanje poslovnog okruženja, aktiviranje resursa, gospodarstvo i potpore gospodarskim aktivnostima, borba protiv korupcije, te socijalna oblast.¹⁴

¹³ Program rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 2015 – 2018, Federalni zavod za programiranje razvoja, Sarajevo, lipanj 2015. godine

¹⁴ Program rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 2015 – 2018, Federalni zavod za programiranje razvoja, Sarajevo, lipanj 2015. godine



Poglavlje 3 – Srednjoročna porezna politika i prognoze izravnih i neizravnih poreza

3.1. Uvod

Osnova za izradu srednjoročne fiskalne politike za razdoblje 2016 – 2018. godina sadržan je u smjernicama ekonomske i fiskalne politike za ovo srednjoročno razdoblje, kao i na makroekonomskim izgledima i općim politikama Vlade Federacije BiH sadržanim u dokumentu "Koncept ekonomskog razvoja 2014 – 2018.", a koji se temelji na ekonomskom rastu i zapošljavanju i koji je osnova izrade Programa rada Vlade FBiH za razdoblje 2015 – 2018. godina.

Glavni cilj ekonomske politike Vlade FBiH u narednom razdoblju ogleda se ubrzanim reformama, koje bi dovele do smanjenja nezaposlenost uz očuvanje i unapređenje makroekonomske stabilnosti, poboljšanja poslovnog okruženja, privlačenja investicija i ostalih potencijala za ekonomski rast. Kako bi se postigli određeni rezultati ekonomske politike neophodno je pripremiti i provesti strukturne i druge reforme, što bi u oblasti ekonomske politike trebalo afirmirati projekte intenziviranja gospodarskog razvoja i jačanja unutarnje društvene stabilnosti Federacije BiH, iniciranje i provedba reformi usklađenih s potrebama Bosne i Hercegovine na putu ka pridruživanju Europskoj uniji, uz efikasno angažiranje svih domaćih kreativnih potencijala kroz usklađenu politiku djelovanja.

Uvažavajući mjere ekonomske politike, u oblasti porezne politike u srednjoročnom razdoblju nastaviti će se aktivnosti na efikasnijem upravljanju javnim prihodima, iznalaženju rješenja za smanjenje opterećenja poslodavaca uz postojanje fiskalne održivosti izvanproračunskih fondova i time stvaranju uvjeta ubrzanog gospodarskog rasta, kao i dogradnji i unapređenju poreznog sustava u oblasti izravnih poreza. Naplata javnih prihoda se mora ojačati putem unapređenja suradnje između entitetskih poreznih uprava i Uprave za neizravno oporezivanje, povećanjem porezne discipline, pojačanom kontrolom inspekcijskog nadzora i efikasnijom naplatom poreznih dugovanja po osnovi svih javnih prihoda. Također, neophodno je ojačati upravljanje javnim prihodima nižih razina vlasti i izvanproračunskih fondova.

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koji se očekuju za financiranje javne potrošnje tijekom srednjoročnog razdoblja, a na temelju projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika i fiskalnih strategija u oblasti porezne politike i javnih prihoda za naredno srednjoročno razdoblje.



3.2. Ostvarenje javnih prihoda u 2014.godini, revidirane procjene za 2015. godinu i procjene za srednjoročno razdoblje 2016 – 2018. godina

U Federaciji Bosne i Hercegovine, javni prihodi po osnovi poreza, pristojbi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, a služe za financiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija cesta.

Trend ostvarenja prihoda u 2012. i 2013. godini približno prati rast realnog GDP-a, koji je prema makroekonomskim pokazateljima povećan za 4% u 2013. godini, dok su prihodi u 2014. povećani za približno 8 % i bilježe brži rast u odnosu na realni GDP. U narednom razdoblju projekcije prihoda usko su vezane za gospodarske aktivnosti, te utjecaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih zavisi razvoj, kao i planiranih poreznih politika u narednom razdoblju, tako da se predviđa stabilan rast prihoda u 2015. godini i narednom srednjoročnom razdoblju i to za 4%.

Javni prihodi, konsolidirano za Federaciju BiH u 2014. godini iznosili su, bez sredstava financiranja, 7.068 milijuna KM, s udjelom u GDP-u na razini cijele BiH od 25%, a prema projekcijama za tekuću godinu i razdoblje 2016 – 2018. godina uzimaju udio u GDP-u od 24%.

U nastavku je dan konsolidirani pregled izvršenja prihoda u 2014. godini i revidiranih projekcija za 2015. godinu i plan raspoloživih prihoda za razdoblje 2016 – 2018.godina u Federaciji BiH, koji se sastoji od pet osnovnih elemenata:

- Proračuna Vlade Federacije BiH;
- Podentitetskih proračuna koji se sastoje od kantonalnih i općinskih proračuna;
- Proračuna izvanproračunskih fondova koji prvenstveno pokrivaju fond PIO/MIO, Fondove zdravstvenog osiguranja i Zavode za zapošljavanje i
- Sredstava javnih poduzeća koja se prikupljaju kao javni prihodi po osnovi posebnih naknada utvrđenih zakonima.



Tablica 3.1. Konsolidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. i plan za razdoblje 2016 - 2018. godina

Naziv prihoda	Izvršenje 2014. god.	Projekcije 2015. god.	Projekcije 2016. god.	Projekcije 2017. god.	Projekcije 2018. god.
1. Porezni prihodi	3.268	3.380	3.494	3.636	3.790
Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa	2.689	2.788	2.883	3.002	3.128
Prihodi od putarine 0,10 KM/l	63	65	67	69	72
Porez na dobit	163	169	175	182	190
Ostali porezi	1	1	1	0	0
Porez na dohodak	277	279	288	298	311
Porezi građana	75	78	81	84	88
2. Neporezni prihodi	1.009	992	1.078	1.123	1.173
<i>Naknade i takse, novčane kazne i ostali neporezni prihodi</i>	498	518	539	560	585
<i>Posebne naknade</i>	160	167	173	180	188
Federalne naknade za upotrebu puteva	25	26	27	28	30
Ostali neporezni prihodi:	327	282	339	355	371
<i>od čega dividende</i>	167	120	122	124	126
<i>prihodi krajnjih korisnika</i>	110	124	179	190	202
<i>grantovi za budžetsku potrošnju</i>	0	0	0	0	0
<i>Ostalo</i>	50	38	38	39	41
UKUPNO: 1+2	4.277	4.372	4.572	4.759	4.963
Vanbudžetski fondovi					
Fond zdravstvenog osiguranja	1.116	1.118	1.140	1.163	1.184
Fond PIO/MIO	1.548	1.546	1.577	1.609	1.638
Fond za zapošljavanje	127	127	130	132	135
Ukupno vanbudžetski fondovi:	2.790	2.791	2.847	2.904	2.956
UKUPNI PRIHODI:	7.068	7.163	7.419	7.663	7.919
GDP BiH *	28.195	29.146	30.465	32.188	34.182

Napomena: u ukupne planirane prihode ne ulaze prihodi od privatizacije i grantovi koji su evidentno prikazani u izvršenju



3.3. Neizravno oporezivanje na razini BiH i raspodjela prihoda

Već sam način strukturiranja i vođenje Jedinственог računa na koji se uplaćuju svi prihodi od neizravnih poreza u BiH, kao i način raspodjele prihoda od neizravnih poreza između entiteta, koji se temelji na postotnom udjelu u ovim prihodima suglasno u udjelu u krajnjoj potrošnji temeljem prijave za PDV za koje se nema pravo na povrat, ali tek nakon što se iz ukupno naplaćenih prihoda isključe minimalne rezerve koje služe da se izmire sve obveze koje se odnose na neizravne poreze i iznos koji se prenosi državnom proračunu, a koji se zasniva na iznosu državnom proračunu za tekuću godinu, a potom i 3,55% ali ne manje od 124 mil. KM Distriktu Brčko BiH, ukazuje na cijeli niz elemenata od kojih ovisi koliko će prihoda po osnovi neizravnih poreza uopće pripasti korisnicima u Federaciji BiH.

Budući da ove podatke dostavlja tijelo zaduženo ne samo za izradu projekcije prihoda na Jedinственом računu već i tijelo koje zvanično predlaže projekciju prihoda na Jedinственом računu, a to su Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje, koje između ostalog izrađuje srednjoročne projekcije prihoda od neizravnih poreza, kao i godišnje projekcije prihoda od neizravnih poreza, te Fiskalno vijeće, koje je kao međuvladino tijelo, između ostalog, zaduženo za usvajanje Prijedloga dokumenta „Globalni okvir fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini“, koji sadrži parametre koji se odnose na:

- prijedlog fiskalnih ciljeva proračuna institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kao i
- prijedlog makroekonomske projekcije i projekcije ukupnih neizravnih poreza i njihove raspodjele za naredno srednjoročno razdoblje, kod izrade projekcije prihoda svih korisnika tih prihoda u Federaciji BiH za 2015. godinu potrebno je početi od navedenih podataka uz primjenu metodologije raspodjele u Federaciji BiH.

Važno je istaknuti da upravo neizravni porezi imaju najveći udio u ukupnim prihodima svih razina vlasti i zbog toga su i najznačajniji prihod.

Stoga u nastavku slijede preuzeti podaci o projekcijama od neizravnih poreza na Jedinственом računu izrađeni od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za neizravno oporezivanje BiH, prema kojim su u skladu s metodologijom raspodjele, propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, izvršene projekcije ovih prihoda za korisnike u Federaciji BiH.

3.3.1. Projekcije prihoda od neizravnih poreza na razini Bosne i Hercegovine

Revidirane projekcije prihoda od neizravnih poreza za razdoblje od 2015. do 2018. godine bazirane su na sljedećim postavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za spomenuto razdoblje, ožujak 2015;
- Usvojenog Globalnog okvira fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina temeljem kojeg je utvrđen iznos sredstava koji će se izdvajati s računa Uprave za neizravno oporezivanje BiH za 2016. godinu u iznosu od 750,0 mil. KM, te isti iznos i u 2017. i 2018. godini.
- Nastavku harmonizacije trošarina na cigarete sa standardima EU i usklađivanju trošarina na rezani duhan s rastom trošarina na cigarete¹⁵;
- Efektima primjene Sporazuma¹⁶ o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA¹⁷;

¹⁵ Izmjene Zakona o trošarinama, u primjeni od 1.8.2014. („Službeni glasnik BiH“ br. 49/14)



- Tekućim trendovima u naplati prihoda od neizravnih poreza.

Politika trošarina na duhan u razdoblju 2015 – 2018. godina podrazumijeva kontinuirano godišnje povećanje specifične trošarine na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici i usklađivanje specifične trošarine na duhan za pušenje s rastom minimalne trošarine na cigarete. Za potrebe izrade projekcija primijenjene su sljedeće stope specifične trošarine na duhan za pušenje:

- 2015: trošarina u visini od 80 KM/kg, u skladu s Odlukom Upravnog odbora UIO¹⁸;
- 2016 – 2018: 80% minimalne trošarine na cigarete izračunate prema metodologiji koja je propisana Zakonom, polazeći od pretpostavke prevaljivanja novog trošarinskog tereta u cijelosti na kupca.

3.3.2. Rizici po projekcije

S obzirom na osnovne postavke projekcija neizravnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu ostvarenje projektirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2015 – 2018. je podložno sljedećim rizicima:

- (i) Projekcije prihoda od neizravnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- (ii) Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava razinu rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od neizravnih poreza u cjelini;
- (iii) Sporija sanacija šteta od poplava i slabiji priljev financijske pomoći u odnosu na očekivanja DEP-a mogu usporiti oporavak pogođenih područja i revitalizaciju poljoprivredne i industrijske proizvodnje, umanjiti očekivani rast potrošnje i ekonomije i ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda;
- (iv) Investicije vezane za međunarodne projekte dovode do povećanja povrata PDV-a, dok korištenje projekata financiranih iz IPA fondova u konačnici rezultira oslobađanjem PDV-a. Obje derogacije Zakona o PDV-a uzrokuju stvaranje diskrepancije između ukupne i oporezive potrošnje. Veći porast međunarodnih projekata od očekivanog i ponovno uključivanje BiH u IPA program, koji predviđa mnogo veća izdvajanja za BiH nego što je bilo do sada, može u narednim godinama dovesti do povećanja navedene diskrepancije, a time i do manjeg izvršenja prihoda od PDV-a u odnosu na projektirani;
- (v) Očekivani efekti primjene izmjena Zakona o trošarinama u području oporezivanja duhana mogu biti umanjeni ili neutralizirani neefikasnim političkim i operativnim mjerama usmjerenim na suzbijanje porezne evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta i rezanog duhana;
- (vi) Eventualne izmjene politika u području neizravnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a i trošarina (pivo) ili povećanja putarine koje bi dovelo

¹⁶ "Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori" br. 18/14.

¹⁷ Članice EFTA su: Švicarska, Island, Norveška i Lihtenštajn

¹⁸ Odluka od 26.9.2015. ("Službeni glasnik BiH" br. 80/14)



do rasta jaza u oporezivanju supstituta (dizel i lož-ulje), pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija u smislu distorzija na tržištu, mogu destabilizirati postojeći sustav PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada UIO, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prijevara.¹⁹

Tablica 3.2. Revidirane projekcije prihoda od neizravnih poreza (osnovni scenarij) 2015 – 2018. godina

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM					Projekirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
PDV	3.207,8	3.268,1	3.348,2	3.457,0	3.570,1	1,9%	2,5%	3,2%	3,3%
Trošarine	1.307,5	1.381,1	1.432,2	1.490,4	1.550,6	5,6%	3,7%	4,1%	4,0%
Carine	235,4	252,7	264,3	276,2	290,6	7,4%	4,6%	4,5%	5,2%
Putarina	294,3	303,9	313,6	324,9	339,2	3,3%	3,2%	3,6%	4,4%
Ostalo	24,0	24,0	24,0	24,2	24,2	0,0%	0,0%	0,8%	0,8%
UKUPNO	5.069,0	5.229,8	5.382,2	5.572,7	5.774,9	3,2%	2,9%	3,5%	3,6%
Putarina (0,10 KM/l)	-117,7	-121,6	-125,5	-130,0	-135,7	3,3%	3,2%	3,6%	4,4%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.951,3	5.108,2	5.256,7	5.442,8	5.639,2	3,2%	2,9%	3,5%	3,6%

U narednom tabelarnom pregledu dane su prognoze prihoda s Jedinštenog računa.

¹⁹ OMA bilten, svibanj 2015. godine

Tablica 3.3 Pregled planiranih prihoda s Jedinstvenog računa²⁰

Raspodjela prihoda s JR po razini vlasti	Izvršenje 2014	Projekcije			
		2015	2016	2017	2018
Projicirani neto prihodi s JR za razdoblje 2015-2018. godina	5.065.260.625	5.229.800.000	5.382.200.000	5.572.700.000	5.774.900.000
Putarina	118.824.168	121.600.000	125.500.000	130.000.000	135.700.000
Projicirani neto prihodi sa JR za razdoblje 2015-2018. za korisnike proračuna	4.946.436.457	5.108.200.000	5.256.700.000	5.442.700.000	5.639.200.000
Država	750.000.000	750.000.000	750.000.000	750.000.000	750.000.000
Raspoloživi iznos za raspodjelu nakon izdataka za državni proračun	4.196.436.457	4.358.200.000	4.506.700.000	4.692.700.000	4.889.200.000
Vanjski dug /Federacija/	456.564.210	390.194.855	470.994.540	607.993.088	601.547.900
Poravnanja (između entiteta)	913.357				
Prihodi Federacije s JR	2.686.747.460	2.788.376.360	2.883.386.660	3.002.389.460	3.128.110.160
Prihodi Federacije s JR nakon otplate vanjskog duga i poravnanja	2.231.096.607	2.398.181.505	2.412.392.120	2.394.396.372	2.526.562.260
Prihodi Federalnog Proračuna sa JR	807.656.972	868.141.705	873.285.947	866.771.487	914.615.538
Prihodi kantonalnih proračuna s JR	1.148.568.533	1.234.583.839	1.241.899.463	1.232.635.252	1.300.674.252
Prihodi općinskih proračuna s JR	187.858.334	201.926.883	203.123.417	201.608.175	212.736.542
Prihodi direkcija cesta s JR	87.012.768	93.529.079	94.083.293	93.381.459	98.535.928
Prihodi od putarine 0,10KM/l	63.095.633	64.569.600	66.640.500	69.030.000	72.056.700

3.4. Izravni porezi

Pored prihoda od neizravnih poreza, sukladno Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju se i drugi porezi, koji uključuju porez na dobit pravnih osoba, porez na dohodak, poreze na imovinu i ostale poreze.

3.4.1. Porez na dobit

Porez na dobit utemeljen je Zakonom o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH“, br. 97/07, 14/08 i 39/09), a pripadnost i raspodjela utvrđeni Zakonom o pripadnosti javnih prihoda, prema kojem se porez na dobit koji plaćaju banke i druge financijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravne osobe iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravne osobe iz oblasti igara na sreću i ostala poduzeća uplaćuju u Proračun Federacije, dok je porez na dobit koji plaćaju ostale pravne osobe u cijelosti prihod kantona.

²⁰ OMA bilten, travanj 2015. godine



Uzimajući u obzir sve dostupne revidirane pokazatelje, kao i trendove kretanja u narednom razdoblju očekuje se pozitivan trend rasta, s ostvarenjem u 2016. godini od približno 174,9 milijuna KM, 181,8 milijuna KM u 2017. godini i 189,9 milijuna KM u 2018. godini. Prognoze ovih prihoda ne uključuju izmjene poreznih politika, iako se u ovom razdoblju očekuje donošenje novog zakona o porezu na dobit, koji će imati utjecaj na raspoložive prihode po ovoj osnovi.

U nastavku je dan pregled planiranih prihoda po osnovi poreza na dobit.

Tablica 3.4 Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2015. i razdoblje 2016 – 2018. godina
(FBiH i KANTONI UKUPNO)

	Izvršenje 2014	Projekcije			
		2015	2016	2017	2018
Porez na dobit kantonalnih budžeta	116.390.696	121.748.968	125.044.285	129.065.517	133.894.286
Porez na dobit Budžeta Federacije BiH	46.141.041	47.709.836	49.856.779	52.698.615	55.965.930
UKUPNO:	162.531.737	169.458.805	174.901.064	181.764.132	189.860.216

3.4.2. Porez na dohodak

Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH, br. 10/08, 9/10, 44/11 i 7/13), koji je u primjeni od 1. 1. 2009., donio je pozitivne efekte u reformi oblasti izravnog oporezivanja, zamijenivši niz drugih poreza, koje su plaćali građani i uključuje oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Porez na dohodak je prihod koji pripada kantonalnim i općinskim proračunima, tako da 65,54% pripada kantonalnom proračunu, a općinama minimalno 34,46%, izuzev općinama Sarajevskog kantona kojima pripada 1,79%.

Prema projekcijama prihoda po osnovi poreza na dohodak, koje su prezentirane u okviru Dokumenta okvirnog proračuna 2016 – 2018. godina procjenjuje se da će u 2015. godini biti ostvareno 279,4 milijuna KM ovih prihoda, što predstavlja rast od 1% u odnosu na izvršenje prethodne godine. U razdoblju 2016 – 2018. godina se također predviđa rast i to: za 3,1% u 2016. godini, 3,5% u 2017. godini i u 2018. godini rast od 4,3%.

U nastavku je dan pregled projiciranih prihoda od poreza na dohodak za kantone i općine, primjenom zakonske minimalne stope raspodjele za općine, s tim da je kantonima dana mogućnost većeg ustupanja ovih prihoda općinama.



Tablica 3.5. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2015. i razdoblje 2016 – 2018. godina

	Izvršenje 2014	Projekcije			
		2015	2016	2017	2018
Kanton	214.210.079	220.131.347	227.053.858	235.130.475	245.303.982
Općine	62.854.330	59.306.512	61.140.336	63.290.218	65.984.430
POREZ NA DOHODAK:	277.064.409	279.437.859	288.194.194	298.420.693	311.288.412

3.4.3. Porez na imovinu

Ovi porezi obuhvaćaju porez na imovinu od fizičkih i pravnih osoba, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih osoba i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između proračuna kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Ovi prihodi u prethodnom razdoblju imali su stabilan rast, koji se očekuje i u narednom srednjoročnom razdoblju, prosječno za 4%.

3.4.4. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- naknade i pristojbe
- novčane kazne
- posebne naknade
- ostale neporezne prihode

Prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine neporezni prihodi određeni su propisima na federalnoj, kantonalnoj i općinskoj razini, što im određuje i pripadnost po razinama vlasti. Stoga, radi potrebe izrade ovoga dokumenta, dan je okvir planiranih neporeznih prihoda, koji mogu, promatrano pojedinačno po kantonima, neznatno odstupiti od planova kantonalnih i općinskih proračuna, koji su i samostalni u projiciranju prihoda. Iz tih razloga najslabija točka sagledavanja prihoda su još uvijek neporezni prihodi koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specificirano i unificirano praćenje. Također, projekcije ne sadrže prihode od privatizacije i grantove, niti bilo koji drugi jednokratni oblik prihoda. Stoga je dana mogućnost kantonima i općinama da revidiraju dane projekcije.

Ukupan plan naplate neporeznih prihoda prema revidiranim projekcijama za 2015. godinu iznosi 992 milijuna KM, što je za 2% ili za 17 milijuna KM manje u odnosu na izvršenje u 2014. godini, zbog nižih projekcija prihoda po osnovi dividendi. U 2016. godini uslijed planiranih većih prihoda od krajnjih korisnika za 55 milijuna KM očekuje se rast od 8,5%, i u narednim godinama s približnim trendom rasta ovih prihoda ukupni neporezni prihodi rastu za približno 4%.

Uzimajući u obzir gore navedeno očekivana naplata neporeznih prihoda u razdoblju 2016 – 2018. godina je: 1.078 milijuna KM u 2016. godini, 1.123 milijuna KM u 2017. godini, dok je u 2018. godini planiran iznos od 1.173 milijuna KM.



3.5. Prihodi proračuna Vlade Federacije BiH

Pored prihoda dostupnih s Jedinственog računa, koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje i koji imaju najveći udio u prihodima proračuna Federacije BiH od oko 75%, Vlada Federacije BiH prikuplja prihode po osnovi poreza na dobit i čitav niz neporeznih prihoda, koji služe za financiranje osnovnih funkcija Federacije.

Ukupan revidirani okvir planiranih prihoda proračuna Federacije za 2015. godinu iznosi 1.631 milijuna KM i manji je 23 milijuna KM u odnosu na projekcije dane u Dokumentu okvirnog proračuna za razdoblje 2015 – 2017. godina, a na što je najveći utjecaj imalo revidiranje plana prihoda od neizravnih poreza i prihoda krajnjih korisnika, čiji je plan uslijed smanjenja likvidnosti obveznika uplate i nemogućnosti povrata sredstava u proračun Federacije umanjen za oko 54 milijuna KM.

Naknade i pristojbe, te novčane kazne u 2016. godini planirane u iznosu od 32 milijuna KM, što uključuje administrativne pristojbe, putničke pristojbe, sudske pristojbe, pristojbu za uspostavu naftnih rezervi, kao i ostale proračunske naknade i novčane kazne po federalnim propisima. U naredne dvije godine, 2017. i 2018. godini, ovi prihodi bi se prema planu trebali ostvarivati uz rast od 4% iz godine u godinu. U lipnju 2015. godine usvojen je novi Zakon o igrama na sreću koji bi u narednom razdoblju u Proračun Federacije BiH donio dodatnih 30 milijuna KM, koji nisu uključeni u projekcije.

Posebne naknade planirane su za 2015. godinu u iznosu od 12 milijuna KM, koje ne uključuju namjenska akumulirana sredstva, planirana u usvojenom Proračunu Federacije BiH za 2015. godinu. U naredne tri godine prihodi po osnovi posebnih naknada projicirani su s rastom od 3%.

Ostali neporezni prihodi u 2016. godini planirani su u iznosu od 339 milijuna KM od čega:

- dividende u iznosu od 122 milijuna KM;
- prihodi krajnjih korisnika u iznosu od 179 milijuna KM;
- ostali neporezni prihodi koji uključuju vlastite prihode proračunskih korisnika i ostale neplanirane uplate u iznosu od 38 milijuna KM.

Za 2017. godinu projektiran je rast ovih prihoda za 3,6%, a u 2018. godini za 4,4%.

Tablica 3.6. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. i razdoblje 2016 – 2018.

Proračun FBiH					
Naziv prihoda	Izvršenje 2014. god.	Projekcije 2015. god.	Projekcije 2016. god.	Projekcije 2017. god.	Projekcije 2018. god.
1. Porezni prihodi	1.310	1.306	1.394	1.527	1.572
Prihodi od neizravnih poreza uključujući otplatu vanjskog duga	1.264	1.258	1.344	1.475	1.516
Porez na dobit	46	48	50	53	56
Ostali porezi	0	0	0	0	0
2. Neporezni prihodi	364	325	384	400	418
Naknade i pristojbe, novčane kazne i ostali prihodi	27	31	32	33	35
Posebne naknade	10	12	12	13	13
Ostali neporezni prihodi:	327	282	339	354	370
od čega dividende	167	120	122	124	126
prihodi krajnjih korisnika	110	124	179	190	202
grantovi za proračunsku potrošnju	0	0	0	0	0
Ostalo	50	38	38	39	41
UKUPNO: 1+2	1.674	1.631	1.778	1.927	1.990



3.6. Kantonalni i općinski prihodi

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana pripadnost javnih prihoda kantonima i općinama, kojima pored prihoda od neizravnih poreza s Jedinstvenog računa pripada niz drugih izravnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih osoba, porez na dohodak, poreze na imovinu, kao i neporezni prihodi po osnovi federalnih, kantonalnih i općinskih propisa, a koji im omogućavaju financiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Ukupni porezni i neporezni prihodi na raspolaganju kantonima i općinama, uključujući i ostale korisnike se očekuju u iznosu od 2.663 milijuna KM u 2016. godini, dok se u naredne dvije godine očekuje prosječno povećanje ostvarenja ukupnih prihoda od 3%, koji su u 2017. godini planirani u iznosu od 2.696 milijuna KM i 2.830 milijuna KM u 2018. godini.

Porezni prihodi, koji čine oko 70% ukupnih prihoda planirani su u 2016. godini u iznosu od 1.996 milijuna KM, dok se u naredne dvije godine očekuje povećanje od 3%.

Očekivana razina neporeznih prihoda u 2016. godini iznosi 667 milijuna KM, s rastom za 4% koji će se nastaviti i u naredne dvije godine.

U nastavku je dan pregled plana prihoda kantonalnih, općinskih proračuna i ostalih korisnika javnih prihoda.

Tablica 3.7. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2015. i razdoblje 2016 – 2018.

Kantoni i općine					
Bruto naplata	Izvršenje 2014. god.	Projekcije 2015. god.	Projekcije 2016. god.	Projekcije 2017. god.	Projekcije 2018. god.
I. Porezi	1.859	1.972	1.996	2.002	2.106
1. Neizravni porezi	1.390	1.493	1.501	1.490	1.573
od toga kantonalni proračun	1.150	1.235	1.242	1.233	1.301
od toga općinski proračun	188	202	203	202	213
od toga direkcije cesta	52	56	56	56	59
2. Porez na dohodak	277	279	288	298	311
od toga kantonalni proračun	214	220	227	235	245
od toga općinski proračun	63	59	61	63	66
3. Porez na dobit	116	122	125	129	134
4. Porezi građana	75	78	81	84	88
6. Ostali porezi	1	1	1	0	0
II. Naknade i pristojbe	211	218	227	236	247
1. Naknade i pristojbe	211	218	227	236	247
III. Posebne naknade	150	155	161	167	175
1. Posebne naknade	150	155	161	167	175
IV. Novčane kazne	26	27	28	29	30
1. Novčane kazne	25	26	27	28	29
2. Ostali prihodi	1	1	1	1	1
V. Ostali neporezni prihodi	234	242	252	262	273
1. Ostali neporeski prihodi	234	242	252	262	273
2. Prihodi od privatizacije	2	-	-	-	-
3. Grantovi	57	-	-	-	-
od čega grantovi					
U K U P N O. I + II + III + IV	2.480	2.614	2.663	2.696	2.830

Napomena: u ukupne prihode ne ulaze prihodi od privatizacije i grantovi koji su evidentno prikazani u izvršenju



3.7. Izvanproračunski fondovi

Ukupni prihodi izvanproračunskih fondova u FBiH, po osnovi doprinosa za mirovinsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, bez ostalih neporeznih prihoda koji se ostvaruju sukladno zakonima i sredstvima financiranja, projicirani su za naredno srednjoročno razdoblje 2016.-2018. godina sa skromnim rastom od 2%.

Projekcije prihoda od doprinosa bazirana je po konzervativnom pristupu, prateći projektirani rast realnog BDP-a i očekivanog rasta prosječne plaće u FBiH, prateći predviđena ekonomska kretanja u ovom razdoblju.

Tablica 3.8 Revidirane projekcije javnih prihoda izvanproračunskih fondova za 2015. i razdoblje 2016 - 2018. godina

Izvanproračunski fondovi					
Prihodi (KM mil)	Izvršenje 2014	Projekcija 2015	Projekcija 2016	Projekcija 2017	Projekcija 2018
Fond zdravstvenog osiguranja	1.116	1.118	1.140	1.163	1.184
Fond PIO/MIO	1.548	1.546	1.577	1.609	1.638
Fond za zapošljavanje	127	127	130	132	135
UKUPNO:	2.790	2.791	2.847	2.904	2.956

Napomena: u izvanproračunske fondove uključeni samo porezni prihodi-dopirinosi, bez neporeznih prihoda i primitaka

3.8. Direkcije za ceste

Direkcije za ceste se financiraju iz dva osnovna izvora javnih prihoda: prihoda od neizravnih poreza i prihoda od naknada za upotrebu putova utvrđenim Zakonom o cestama.

Sljedeća tablica sadrži projekcije prihoda direkcija za ceste za naredno trogodišnje razdoblje.

Tablica 3.9 Revidirane projekcije javnih prihoda direkcija cesta za 2015. i razdoblje 2016 – 2018. godina

Direkcije cesta					
Prihodi (KM mil)	Izvršenje 2014. god.	Projekcije 2015. god.	Projekcije 2016. god.	Projekcije 2017. god.	Projekcije 2018. god.
Ukupni prihodi	141	150	153	155	164
Prihodi od ind. poreza	87	94	94	93	99
Federalna DC	35	37	38	37	39
Kantonalne DC	52	56	57	56	59
Ostale cestovne naknade	54	56	59	62	66
Ostale cestovne naknade-Federalne	25	26	27	28	30
Ostale cestovne naknade-Kantonalne	30	31	32	34	36



3.9. Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele neizravnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- razvoj drugih događaja (promjena razine zaduženosti, elementarne nepogode, rad porezne administracije i dr.).

Projekcije prihoda su usko vezane za gospodarski rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti o utjecaju vanjskih faktora, prvenstveno rasta cijene nafte i drugih energenata na svjetskom tržištu i povratnog utjecaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjene razine imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcija prihoda.

Odstupanja od projekcija neporeznih prihoda za kantonalnu i općinsku razinu su moguća zbog različitog praćenja i tretmana tih prihoda na kantonalnoj i općinskoj razini.

Administracija poreznog sustava predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unapređenja usklađenosti BiH institucija i entiteta s jedne strane i svih razina vlast unutar Federacije BiH, pogotovo kad su u pitanju prognoze prihoda od neizravnih poreza.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prijenosa nadležnosti, s razine Federacije BiH i kantona na razinu države ili kantona na razinu Federacije BiH.

3.10. Fiskalna dešavanja i porezna politika

Tijekom 2014. godine, u oblasti porezne politike i javnih prihoda aktivnosti su bile usmjerene na realizaciju planiranih poreznih politika, povećanje efikasnosti poreznih organa, s ciljem poboljšanja naplate prihoda, smanjenja porezne evazije, odnosno povećanja discipline poreznih obveznika. Također, aktivno su nastavljene aktivnosti na iznalaženju rješenja u pravcu smanjenja opterećenja poslodavaca, kako bi se stimulirao rast stope zaposlenosti, a u isto vrijeme održala stabilnost izvanproračunskih fondova.

To se prvenstveno odnosilo na analizu primjene poreznih propisa i propisa kojima su ustanovljeni ostali javni prihodi, kao i pripremu novih zakonskih rješenja, u cilju unapređenja stanja u ovoj oblasti, te harmonizacije propisa s direktivama Europske unije.

Naime, u parlamentarnoj proceduri je novi Zakon o porezu na dobit, rađen uz tehničku pomoć MMF-a, čija rješenja su bazirana na zaštiti porezne osnovice. Između ostalog, propisan je i način priznavanja, odnosno nepriznavanja, u porezne svrhe, rezervi koje su banke dužne formirati prema Odluci Agencije za bankarstvo BiH. Predložene izmjene ovog Zakona su također preciznije definirale pitanje transfernih cijena u skladu s OECD modelom, pojednostavile oporezivanja dobiti pravnih osoba primjenom Međunarodnih računovodstvenih standarda, te kaznene odredbe ovoga Zakona usuglasile sa Zakonom o prekršajima.



Zbog velikog broja parafiskalnih davanja, koja predstavljaju značajno opterećenje za gospodarstvo Federacije BiH, urađena je i upućena Vladi Federacije BiH Informacija s prijedlogom mjera za smanjenje parafiskalnih opterećenja po osnovi opće vodne naknade, naknade za općekorisne funkcije šuma i članarine turističkih zajednica. Na temelju navedenog materijala, Vlada Federacije BiH je u 2014. godini donijela Zaključak sa prijedlogom mjera smanjenja ovih parafiskalnih davanja, a s aspekta obuhvata obveznika plaćanja, osnovice i stope za obračun. Time su utvrđena osnovna načela za izmjenu postojećih zakonskih rješenja u ovoj oblasti, čija realizacija slijedi u narednom razdoblju.

U okviru navedenog, dana su zaduženja nadležnim ministarstvima (Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma), da pristupe izmjenama propisa kojim se reguliraju gore navedeni prihodi, a poštujući usvojena načela iz Zaključka Vlade FBiH.

U okviru politike iznalaženje rješenje za rasterećenje gospodarstva, već u 2013. godini je implementiran Zakon o dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate, koji je bio temporalnog karaktera i donesen je s ciljem djelomičnog rasterećenja gospodarstvenika od nagomilanih obveza po osnovi dugovanja javnih prihoda. Ovaj zakon se odnosio na otpis kamata na dospjele, a neuplaćene javne prihode i privremeno oslobađanje od zateznih kamata za gospodarske subjekte koji su u predviđenom roku izmirili obvezu (glavnicu). Donesenim izmjenama nastojala se povećati likvidnost obveznika koji su imali dospjele neizmirene obveze po osnovi javnih prihoda kao i oslobađanjem sredstava po ovoj osnovi u korist proračuna i izvanproračunskih fondova.

Zbog pozitivnih efekata, koje je ovaj Zakon donio, u 2014. godini usvojene su još jedne Izmjene i dopune Zakona o visini stope zatezne kamate, kojim je poreznim obveznicima produžen rok za izmirenje dugovanja po osnovi javnih prihoda do 30. 6. 2014., s danom mogućnošću za otpis zateznih kamata pod određenim uvjetima.

Po osnovi navedenih izmjena ovoga Zakona, u 2014. i 2015. godini očekuje se priljev po osnovi izmirenja glavnice dospjelih neuplaćenih javnih prihoda, čiji stvarni efekti će se moći sagledati tek po isteku zakonom propisanih rokova za uplatu glavnog duga, odnosno nakon 31. 12. 2014. i 30. 6. 2015.

Proces uvođenja fiskalnih sustava i implementacija Zakona o fiskalnim sustavima tijekom petogodišnje primjene se pokazala opravdanom zbog većeg stupnja kontrole evidentiranja prometa, što je rezultiralo disciplinu u obračunavanju, prijavljivanju i plaćanju poreznih obveza, te dalo doprinos vršenju pojačanih aktivnosti inspekcijskog nadzora. U cilju unapređenja ove oblasti, ukazala se potreba za dopunama određenih zakonskih rješenja. U 2014. godini je pripremljen tekst izmjena i dopuna Zakona o fiskalnim sustavima, koji preciznije definira određene odredbe postojećeg Zakona, a isti je usuglašen i s novim Zakonom o prekršajima u Federaciji BiH. Implementacija bi između ostalog išla u pravcu poboljšanja discipline svih aktera u procesu fiskalizacije, što bi olakšalo rad inspekcijskih organa i u konačnici rezultiralo većim priljevom prihoda od oporezivanja potrošnje i prihoda po osnovi izravnih poreza.

Efekti dosadašnje primjene Zakona o fiskalnim sustavima prvenstveno su se najvećim dijelom odrazili na praćenje krajnje potrošnje iskazane kroz PDV prijave, od kojih izravno zavisi koeficijent raspodjele prihoda od neizravnih poreza između entiteta FBiH i Republike Srpske, koji je i u 2014. godini zabilježio trend rasta u korist Federacije BiH, započet u 2011. godini.

Zbog ukazane potrebe za sveobuhvatnim zakonskim uređenjem oblasti igara na sreću, kao i zbog stvaranja uvjeta za postizanje efekata višestrukog povećanja prihoda koji bi se ubirali po osnovi naknada od priređivanja igara na sreću, usvojen je novi Zakon o igrama na sreću u



lipnju 2015. godine.

Donošenjem novoga Zakona o igrama na sreću kao sistemskog zakona u ovoj oblasti trebali bi se postići sljedeći ciljevi:

- uredilo tržište u oblasti igara na sreću i stvorili svi preduvjeti za poboljšanje financijske discipline subjekata koji posluju u ovoj oblasti,
- stvorile pretpostavke za višestruko povećanje prihoda koji bi se ubirali po osnovi naknada od priređivanja igara na sreću,
- na jedan sveobuhvatan način detaljnije uredila cjelokupna procedura i uvjeti za izdavanje odobrenja na način da se propisuju stroži financijski, prostorni, tehnički i drugi uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se dobilo odobrenje,
- uspostavio efikasan i pouzdan sustav nadzora i kontrole cjelokupnog poslovanja i ostvarenog prometa priređivača igara na sreću,
- ispunile obveze na usklađivanju dijela odredaba ovoga Zakona s legislativom EU iz oblasti sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma,
- stvorile pretpostavke za znatno uvećanje ukupnog iznosa sredstava koja bi se raspodijelila za financiranje projekata i programa iz oblasti rada i socijalne politike, kulture i sporta, zdravstva, znanosti i obrazovanja, kao i razvoja tehničke kulture i inovatorstva.

Na temelju izvršenih analiza dosadašnjih zakonskih rješenja u sferi pripadnosti javnih prihoda, koja su usklađena s izvršenim reformama u sferi neizravnih poreza, izravnih poreza, načelima Europske povelje o lokalnoj samoupravi (čiji je potpisnik i BiH), načelima suvremenih javnih financija, posebno načela koje se odnosi na fiskalno izjednačavanje između jedinica vlasti iste razine (horizontalno izjednačavanje), ukazala se potreba za jačanjem fiskalnog kapaciteta pojedinih kantona/općina, u odnosu na ostale korisnike javnih prihoda.

Iz tog razloga u 2014. godini je donesen i stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao prijelazno rješenje do donošenja novog zakona nakon objave konačnih rezultata obavljenog popisa stanovništva u BiH, koji je rezultirao poboljšanjem financijske situacije pojedinih, nedovoljno razvijenih kantona/općina, a s neznatnim financijskim utjecajem na ostale korisnike javnih prihoda.

U pravcu pristupa Europskoj uniji, ključno opredjeljenje Vlade u narednom razdoblju bi trebalo biti praćeno snažnim mjerama porezne politike i smanjenju opterećenja rada, što bi trebalo dati rezultat u povećanju poslovnog povjerenja i povećanju izravnih stranih investicija, s posebnim naglaskom na ostvarivanju zajedničkih političkih i ekonomskih ciljeva koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom, 1. 6. 2015.

Pored mjera koje Vlada Federacije BiH treba poduzeti u narednom razdoblju u cilju realizacije „Koncepta ekonomskog razvoja 2014 – 2018.“ kojim se omogućava efikasno privređivanje i ekonomski razvoj, dodatne aktivnosti također se trebaju usmjeriti na praćenje provedbe politika i preuzetih obveza iz Pisma namjere, koje je Bosna i Hercegovina potpisala s Međunarodnim monetarnim fondom.

Poboljšanje naplate poreznih prihoda bi trebalo biti na samom vrhu prioriteta, uz ispunjenje obveza završetka modernizacije kako Uprave za neizravno oporezivanje, tako i Porezne uprave Federacije BiH i unapređenje koordinacije između Uprave za neizravno oporezivanje, entitetskih poreznih uprava i Porezne uprave Brčko Distrikta, što bi rezultiralo



transparentnijom naplatom svih javnih prihoda, a posebno poboljšanjem naplate poreznih dugovanja. U tom pravcu u narednom razdoblju planira se uspostavljanje centra za velike porezne obveznike i uz pomoć MMF-a nastaviti će se raditi na programu modernizacije Porezne uprave, koji ima za cilj promoviranje dobrovoljnog poštivanja poreznih propisa i primjenu pristupa zasnovanog na riziku. U pravcu jačeg nadzora nad ostvarenim prometom i plaćanjem obveza po osnovi javnih prihoda od strane priređivača igara na sreću trebaju se realizirati ciljevi „Integracija softvera za praćenje online igara na sreću u TAFADRIS – softver za kontrolu i inspekciju“, u sklopu postojeće aplikacije za online nadzor.

Kroz aktivnosti praćenja efekata primjene poreznih Zakona kojim se osigurava neposredan uvid u potencijalne probleme i nejasnoće koje se javljaju u primjeni, dalje aktivnosti bit će usmjerene na poboljšanja zakonskih rješenja. Kada je u pitanju oporezivanje dohotka fizičkih osoba u Federaciji BiH na temelju prijedloga i inicijativa poreznih obveznika i nadležnih institucija vršit će se izmjene i dopune Zakona kojima će se nastojati osigurati potrebna ravnoteža u smislu zadovoljenja socijalnog aspekta ovog Zakona kroz pravednu raspodjelu poreznog opterećenja između različitih kategorija poreznih obveznika, ekonomskog aspekta u smislu kreiranja povoljnijih uvjeta za obavljanje gospodarskih aktivnosti, te fiskalnog aspekta koji se odražava kroz stabilnu poreznu osnovicu za fiskalnu održivost.

Prateći inicijative i prijedloge za izmjenama i dopunama zakona kojima se reguliraju izravni porezi, administrativne pristojbe i ostali javni prihodi usklađivat će se odredbe Zakona o Poreznoj upravi u cilju efikasnije provedbe tih zakona. Također, sagledavaju se i mogućnosti donošenja Zakona o poreznom postupku po načelu novog Zakona koji je u primjeni u Republici Srpskoj. S tim u vezi, u narednom razdoblju radit će se intenzivno na jačanju kadrovskih, tehničkih i finansijskih uvjeta kako bi se poboljšao rad i efikasnost Porezne uprave FBiH, a sukladno usvojenom Strateškom planu Porezne uprave FBiH za razdoblje 2014 – 2018. godina, što bi trebalo rezultirati povećanjem prihoda koje kontrolira Porezna uprava za 2% odnosno 64 milijuna KM.

U narednom razdoblju, u cilju poboljšanja poslovnog ambijenta i jačanja upravljanja nad javnim financijama, aktivnosti treba usmjeriti na razmatranje mogućnosti donošenja sveobuhvatnog propisa kojim bi se regulirao način, procedure uvođenja pojedinih neporeznih prihoda, definiranje osnovnih elemenata obračuna i plaćanja, propisivanje stope obračuna, raspona zahvaćanja osnovice i dr. Polazna osnova za izradu gore navedenog propisa bi trebao biti obrazac za evidentiranje navedenih vrsta prihoda, kao polazna osnova za izradu registra neporeznih prihoda u Federaciji BiH, što bi dovelo do rasterećenja gospodarstva, stvaranja boljeg poslovnog ambijenta i efikasnijeg upravljanja nad javnim приходima.

Također, u svrhu racionalizacije opterećenja gospodarstva, u narednom razdoblju poduzet će se započete aktivnosti na provedbi projekta pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda, čija implementacija bi imala višestruke koristi i za obveznika i za Poreznu upravu FBiH, kao što su uštede u vremenu i troškovima u odnosu na sadašnje stanje, smanjenje prosječnih troškova prikupljanja prihoda, kao i povećanje stupnja dobrovoljnog izmirenja obveza, olakšavajući gospodarskim subjektima da redovno izmiruju obveze.

U oblasti javnih prihoda daljnje aktivnosti odnosit će se na ponovno sagledavanje cjelokupne fiskalne situacije u Federaciji BiH, s posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog izjednačavanja sustava raspodjele prihoda od neizravnih poreza, kao osnova za pripremu novoga Zakona o pripadnosti javnih prihoda.

Ostale aktivnosti u oblasti porezne politike trebale bi afirmirati:

- transparentnost naplate svih javnih prihoda, a posebno poboljšanje naplate poreznih dugovanja,



- modernizaciju Porezne uprave Federacije BiH,
- razmjenu informacija o poreznim obveznicima i poreznim dužnicima između Uprave za neizravno oporezivanje, entitetskih poreznih uprava i Porezne uprave Brčko Distrikta,
- efikasnije upravljanje javnim prihodima,
- iznalaženje rješenja smanjenja opterećenja poslodavaca uz postojanje fiskalne održivosti izvanproračunskih fondova,
- stvaranje uvjeta ubrzanog gospodarskog rasta, dogradnju i unapređenje poreznog sustava u oblasti izravnih poreza.

Realizacija srednjoročnih ciljeva u oblasti porezne politike i politike javnih prihoda prvenstveno zavisi od usuglašavanja prioriteta ekonomske politike zakonodavnih i izvršnih vlasti u Federaciji.

Pored navedenog, nepredviđeni događaji, poput prirodne katastrofe, koja se desila u 2014. godini, mogu prolongirati realizaciju nekih politika, preusmjeravanjem kako aktivnosti, tako i finansijskih sredstava na realizaciju drugih, nepredviđenih mjera.

Realizacija planiranih aktivnosti također će zavisiti od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nositelja aktivnosti.



Poglavlje 4. Upravljanje javnim rashodima na razini Vlade Federacije BiH

4.1. Uvod

Upravljanje javnim rashodima je oduvijek predstavljalo izuzetno značajno pitanje, koje posebno dobiva na značaju u kritičnim situacijama kada je ugrožena fiskalna pozicija zemlje. Sustav upravljanja javnim rashodima određuje procedure kojim se definiraju kretanja javnih sredstava. Na taj način se nastoji osigurati efikasna upotreba javnih sredstava, fiskalna disciplina i implementacija strateških prioriteta. Spomenute procedure impliciraju monitoring fiskalne pozicije određene zemlje i održavanje javnih rashoda unutar proračunskih granica. Ovaj proces od različitih institucija zahtijeva provedbu aktivnosti određivanja prioriteta i analize opcija politike u cilju optimalne raspodjele dostupnih resursa.

Ovo poglavlje objašnjava politiku javnih rashoda, te daje kratak osvrt na oblast upravljanja javnim rashodima, u smislu analize strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama, kao i trendovima njihovih kretanja u proteklom razdoblju.

Gore spomenuta analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja proračuna jer predstavlja osnovu za izradu planova proračunske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U ovom poglavlju dane su preporuke o strukturi proračunske potrošnje za naredno trogodišnje razdoblje po glavnim ekonomskim stavkama, te su detaljno razmotrene pojedine kategorije rashoda, uključujući plaće i naknade troškova zaposlenih, izdatke za materijal i usluge, transfere i kapitalnu potrošnju unutar proračuna Federacije BiH. Također, ovo poglavlje sadrži detaljnu analizu javnog duga Federacije BiH, uključujući pojedine kategorije unutarnjeg i vanjskog duga.

4.2. Politika javnih rashoda

Vlada Federacije BiH, s obzirom na decentralizirani sustav Federacije BiH, u domeni fiskalne politike ima ograničenu nadležnost nad nižim razinama vlasti (bez mogućnosti nalaganja izravnih mjera i politika izuzev kroz donošenje zakona u pojedinim oblastima). Primarni cilj Vlade Federacije BiH u razdoblju 2016 – 2018. godina trebao bi biti nastavak aktivnosti na održavanju stabilnog financijskog sustava i proračunske ravnoteže, te snažna kontrola javne potrošnje u Federaciji BiH.

U pravcu implementacije ovoga cilja, Fiskalna politika Vlade Federacije BiH bi u narednom razdoblju trebala biti usmjerena na:

- osiguranje makroekonomske i fiskalne stabilnosti;
- poboljšanje fiskalne transparentnosti s naglaskom na povećanje fiskalne odgovornosti svih proračunskih korisnika;
- osiguranje stabilnosti financijskog sektora;
- restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti i socijalne pravde;



- očuvanje tržišta rada i povećanje zaposlenosti kroz pokretanje javnih radova i
- reformu javne uprave.

Fiskalno prilagođavanje se najvećim dijelom odnosi na rashodovnu stranu gdje se namjerava putem niza mjera i politika vezanih za strogu kontrolu tekuće potrošnje zadržati razina tekuće potrošnje približno na razini 2014. godine.

Za održavanje stabilnog fiskalnog sustava i kontrole potrošnje neophodna je implementacija restriktivnih mjera javne potrošnje na svim razinama. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će u razdoblju 2016 – 2018. godine biti orijentirana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH, odnosno države Bosne i Hercegovine. Postepeno ograničavanje rasta javne potrošnje u smjeru smanjenja deficita Federacije BiH i njegovog svođenja na razinu ciljanog proračunskog deficita u iznosu od 2% BDP-a, koliko je planirano u 2015. godini, predstavlja jedan od osnovnih ciljeva fiskalne politike u Federaciji BiH.

Provedba politika fiskalne konsolidacije i usmjerenosti na uravnoteženju proračunskih prihoda i rashoda će biti jedna od glavnih odrednica fiskalne politike u uvjetima oporavka domaćeg gospodarstva. S obzirom na efekte globalne financijske i ekonomske krize koja je ostavila trag na ekonomiju BiH, u razdoblju 2016 – 2018. godine očekuje se da će Vlada Federacije BiH funkcionirati u ograničenim fiskalnim kapacitetima.

U namjeri boljeg targetiranja prilikom dodjele proračunskih sredstava, posebno u dijelu subvencija, s ciljem povećanja njihovog efekta, naglašava se potreba za provedbom fiskalne konsolidacije. Pored navedenog, neophodno je da se preispita učinkovitost dodijeljenih sredstava, posebno transfera, kako bi se u slučaju da se ustanovi da dodijeljena sredstva nisu imala efekta, ista preusmjere na druge namjene koje imaju više izgleda za uspješnu realizaciju, te jači efekt na ekonomski rast.

Iz navedenih specifičnosti i realnosti, jasno se nameće potreba usklađivanja fiskalne politike s realnim mogućnostima, kroz osiguravanje uvjeta u kojima će ekonomija napraviti iskorak u područje pozitivnog ekonomskog rasta, što će biti temelj za brži ekonomski rast u narednim godinama. Sve navedeno ukazuje na značaj reformi javnih financija u Bosni i Hercegovini, gdje posebna pažnja treba biti posvećena reformi javnih rashoda.

Ispunjavanje postavljenih ciljeva koji će doprinijeti održavanju makroekonomske stabilnosti i povećanju konkurentnosti gospodarstva odraz su kontinuiteta ekonomske politike Vlade Federacije BiH.

Međutim, ciljevi koji se odnose na povećanje zaposlenosti, poboljšanje poslovnog okruženja, socijalne stabilnost i dr. proizlaze iz ova dva cilja, odnosno komplementarni su. U tom pravcu će se provoditi i fiskalna politika u narednom razdoblju, što znači nastavak restriktivne proračunske potrošnje, povećanje proračunske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda, provođenje strukturalnih reformi, a sve s ciljem postizanja stabilnog i održivog proračunskog sustava u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Implementirane reforme i donesene mjere i propisi u proteklim godinama doprinose stabilnosti javnih financija, te stvaraju polaznu osnovu za daljnju provedbu fiskalne politike u narednom trogodišnjem razdoblju s ciljem osiguranja likvidnosti sustava i stvaranja preduvjeta za ekonomski oporavak. Međutim, važno je naglasiti da i dalje postoje brojni problemi koji mogu u velikoj mjeri umanjiti stupanj fiskalne održivosti i perspektive za poboljšanje životnog standarda.



Planiranje proračuna za naredno razdoblje će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje, što se najvećim dijelom odnosi na ograničenja prilikom novog zapošljavanja, redukciju isplata naknada za rad u povjerenstvima i isplata prekovremenog rada te zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na istoj razini kao prethodne godine. Istodobno će se nastojati očuvati socijalna pravednost i zaštita socijalno najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija te osigurati aktivan doprinos povećanju investicijskih aktivnosti.

Implementacijom Strateškog plana Porezne uprave FBiH za razdoblje 2014 – 2018. godina, kroz smanjenje svih vidova porezne evazije, rada na crno i neloyalne konkurencije, te poboljšanjem uvjeta poslovanja, predviđeno je povećanje discipline poreznih obveznika. Dakle, osnovni cilj Strateškog plana je povećanje i poboljšanje naplate poreza od strane poreznih obveznika. Vlada Federacije BiH će nastojati osigurati neophodne proračunske resurse kako bi dala podršku ovoj reformi, koja ima veliki značaj za Federaciju BiH.

Jedan od najvažnijih koraka u procesu stvaranja pretpostavki za dugoročnu fiskalnu i financijsku stabilnost jeste nastavak suradnje u okviru Stand-by aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom, koji je trenutno jedan od ključnih partnera u provođenju strukturalnih reformi.

Fiskalna konsolidacija i usmjerenost prema uravnoteženju proračunskih prihoda i rashoda glavna je odrednica fiskalne politike u uvjetima oporavka domaćeg gospodarstva. Međutim, provođenje fiskalne konsolidacije podrazumijeva provođenje širokog spektra aktivnosti, mjera i procesa usmjerenih na efikasno upravljanje javnim financijama i unapređenjem u provedbi fiskalne politike sukladno najboljoj praksi. Ističemo da svi proračunski korisnici trebaju biti fiskalno odgovorni, posebno u dijelu realnog i svrsishodnog planiranja proračunskih sredstva.

4.3. Opća struktura javnih rashoda i trendovi

Bruto plaće, naknade i doprinosi u 2014. godini uvećani su u odnosu na 2013. godinu za 6,1 mil. KM ili 2,7%. Jedan od razloga uvećanja jeste isplata sredstava koja se odnosi na izmirenje poreza i doprinosa iz sudskih presuda. Dio uvećanja odnosi se i na plaće deminera – TUN timovi, naime Izmjenama i dopunama Proračuna Federacije BiH u 2014. godini („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/14) preraspoređena su sredstva sa tekućih transfera sa kojih su se plaće i naknade isplaćivale putem podračuna odobrenog Federalnoj upravi civilne zaštite. Ova kategorija u 2015. godini planirana je u iznosu većem za 7,1%, a razlog leži u činjenici da je potrebno ispuniti zakonsku obvezu isplate plaća i naknada dužnosnicima zakonodavne i izvršne vlasti u FBiH šest mjeseci nakon prestanka njihovog mandata ukoliko nemaju zasnovan radni odnos, te u realizaciji antikoruptivnog seta zakona i Strateškog plana Porezne uprave FBiH za razdoblje 2014 – 2018. godina.

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge bilježe pad od 21,6% u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, s obzirom da su ovi troškovi uključivali troškove za popis stanovništva, te troškove za implementaciju Zakona o matičnim knjigama. U 2015. godini u odnosu na 2014. godinu bilježi se značajan rast na poziciji izdaci za materijal, sitan inventar i usluge, a najveće povećanje odnosi se na poziciju Nabava materijala i sitnog inventara – vakcine, te Ugovorene i druge posebne usluge (zatezne kamate na sudska rješenja i troškove spora iz osnove plaća Vojske FBiH i dobavljača, zatezne kamate na sudska presude iz osnove ratnih potraživanja, te troškovi medicinskog vještačenja).



Transferi (tekući i kapitalni) bilježe trend rasta u 2014. u odnosu na 2013. godinu za oko 3,0% ili 31,4 mil. KM. Razlog uvećanja sredstava u 2014. godini je i planiranje Transfera za pomoć područjima pogođenim elementarnim nepogodama, za sanaciju klizišta, zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća, a u vezi sa saniranjem posljedica šteta izazvanih poplavama i aktiviranim klizištima. U 2015. godini ovi izdaci opadaju za 4,1% u odnosu na 2014. godinu. Trend opadanja ovih izdataka rezultat je i poštivanja odredaba iz Sporazuma o Stand-by aranžmanu s Međunarodnim monetarnim fondom po pitanju transfera za socijalna izdvajanja. U 2014. godini izmirena je obveza po osnovi isplate razlike sredstava osobne i obiteljske invalidnine za razdoblje od 1.1. do 31.7.2009. kao i razlika sredstava za naknade dobitnicima ratnih odličja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 1.1. do 31.7.2009.

Kapitalna potrošnja se u 2014. godini smanjila za 39,1% u odnosu na 2013. godinu, dok se u 2015. godini bilježi značajan trend rasta ovih izdataka u odnosu na 2014. godinu, što je posljedica nerealiziranih projekata u prethodnim godinama.

Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate bilježe trend rasta iz godine u godinu, razlog su veće otplate unutarnjeg i vanjskog duga (otplata pozajmljenih sredstava od Međunarodnog monetarnog fonda).

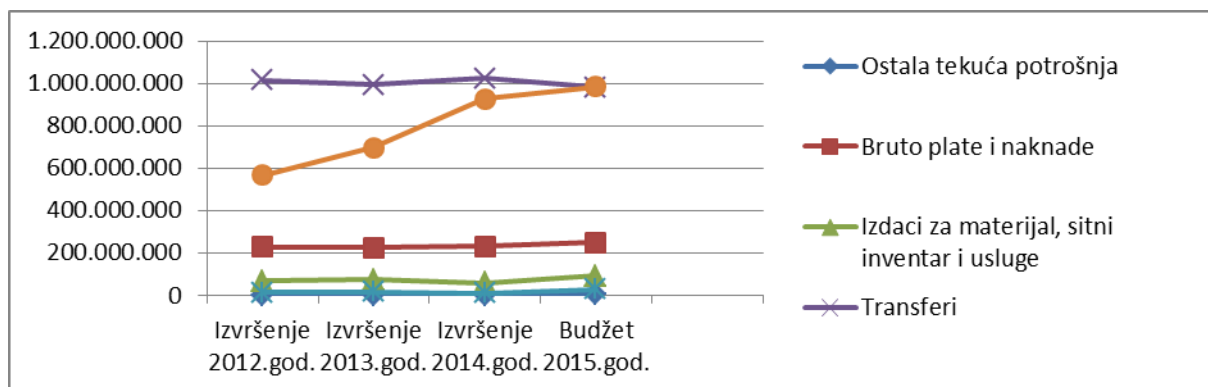
Ukupno planirana javna potrošnja u 2015. godini je 2.334,1 mil. KM uključujući otplate dugova, pozajmljivanje i izdatke za kamate. Ovaj planirani iznos predstavlja rast od 3,8% u odnosu na izvršenje Proračuna Vlade Federacije BiH za 2014. godinu. Ako se promatraju planirani javni rashodi u iznosu od 1.474,8 mil. KM (bez iznosa otplate dugova) najveći udio se odnosi na transfere (tekuće i kapitalne) 66,5% (980,9 mil. KM), bruto plaće, naknade i doprinosi 16,8% (247,4 mil. KM), izdacima za materijal, sitan inventar i usluge pripada dio od 6,1% (90,3 mil. KM), ostaloj potrošnji (rezerva) 0,3% planiranih javnih rashoda i kapitalnoj potrošnji pripada oko 1,8% planiranih javnih rashoda.

Sukladno navedenom, ukupan Proračun Federacije BiH za 2015. godinu iznosi 2.334.147.169,00 KM.

Tablica 4.1. Struktura javne potrošnje za razdoblje 2012. - 2015. godine²¹

	Izvršenje 2012.god.	Izvršenje 2013.god.	Izvršenje 2014.god.	Proračun 2015.god.
Ostala tekuća potrošnja	0	0	0	4.955.000
Bruto plaće i naknade	226.083.842	224.887.429	231.077.671	247.483.685
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	66.748.103	73.931.832	57.910.375	90.382.839
Transferi	1.015.718.506	991.977.286	1.023.391.730	980.903.946
Kapitalna potrošnja	12.185.674	14.241.179	8.670.686	26.983.012
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	567.904.487	696.078.453	926.432.316	983.438.687
Ukupno:	1.888.640.612	2.001.116.179	2.247.482.778	2.334.147.169

²¹ Federalno ministarstvo financija, Izvješća o izvršenju proračuna za 2012., 2013., i 2014. godinu i Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu

Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za razdoblje 2012. - 2015. godine²²

4.4. Struktura projekcije proračunske potrošnje za 2016 – 2018. godinu

Projekcije javnih rashoda Proračuna Vlade Federacije BiH za 2016. godinu iznose 1.498,9 mil. KM i čine 7,7% BDP-a Federacije BiH, što predstavlja rast od 1,6% ili 24,1 mil. KM u odnosu na planirane javne rashode u 2015. godini.

Javni rashodi²³ su projicirani na razini od 1.431,4 mil. KM (7,0% BDP-a Federaciji BiH) u 2017. godini, i 1.433,6 mil. KM (6,6% BDP-a Federacije BiH) u 2018. godini.

Kada je riječ o ukupnoj potrošnji, koja pored javnih rashoda uključuje i otplate unutarnjeg i vanjskog duga, ista je projicirana u 2016. godini u iznosu od 2.472,2 mil. KM ili 12,7 % BDP-a Federacije BiH. Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2016. godinu predstavlja povećanje od 5,9% ili 138,1 mil. KM u odnosu na 2015. godinu.

U 2017. godini ukupna potrošnja je projicirana na razini od 2.463,6 mil. KM ili 12,1% BDP-a Federacije BiH, dok je u 2018. godini na razini od 2.500,8 mil. KM ili 11,5% BDP-a Federacije BiH.

Tablica 4.2: : Projekcija proračunske potrošnje za razdoblje 2016 – 2018. godine

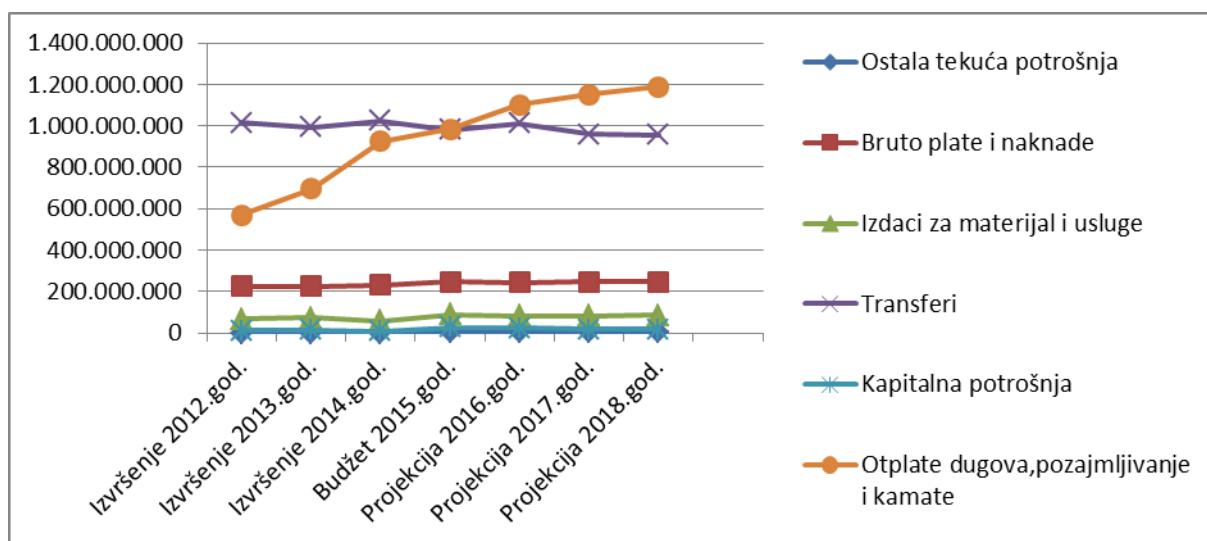
	Projekcija 2016.god.	Projekcija 2017.god.	Projekcija 2018.god.
Ostala tekuća potrošnja	4.955.000	4.955.000	4.955.000
Bruto plaće i naknade	244.485.280	246.626.812	248.331.023
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	84.247.622	83.671.660	84.515.455
Transferi	1.012.811.877	960.728.798	956.613.630
Kapitalna potrošnja	24.290.700	16.590.700	17.122.630
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	1.101.481.753	1.151.108.155	1.189.326.295
Ukupno:	2.472.272.232	2.463.681.125	2.500.864.033

²² Kategorija ostala potrošnja sadrži sredstva tekuće pričuve, koja se ne mogu vidjeti u izvršenju proračuna za prethodno razdoblje, ali su prikazana u Proračunu Federacije BiH za 2015. godinu

²³ Shodno metodologiji MMF-a, ovaj iznos ne uključuje sredstva planirana za otplatu vanjskog i unutarnjeg duga.



Grafikon 4.2. Projekcija proračunske potrošnje za razdoblje 2016 – 2018. godine



Bruto plaće, doprinosi i naknade troškova zaposlenih u 2016. godini su projicirani na razini od 244,4 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 1,2% ili 2,9 mil. KM u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Iznos ove kategorije projiciran za 2017. godinu je 246,6 mil. KM, dok je u 2018. godini 248,3 mil. KM.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge za 2016. godinu su projicirani na razini od 84,2 mil. KM, što predstavlja smanjenje za 6,7% ili 6,1 mil. KM u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Iznos predviđen za izdatke za materijalne troškove i usluge u 2017. godini je 83,6 mil. KM i u 2018. godini je 84,5 mil. KM.

Transferi (tekući i kapitalni) za 2016. godinu su projicirani na razini od 1.012,8 mil. KM, što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu više za 31,9 mil. KM ili 3,2%, dok iznos transfera predviđen za 2017. godinu iznosi 960,7 mil. KM. U 2018. godini se očekuje nastavak blagog smanjenja ove kategorije, te je ona projicirana u iznosu od 956,6 mil. KM.

Kapitalna potrošnja u 2016. godini projicirana je u iznosu od 24,2 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 9,9% ili 2,6 mil. KM u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Za 2017. godinu izdaci za kapitalnu potrošnju projicirani su u iznosu od 16,5 mil. KM, te 17,1 mil. KM za 2018. godinu.

Otplate dugova i kamata u 2016. godini projicirane su u iznosu od 1.080,7 mil. KM, što predstavlja povećanje od 10,9% u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu ili 118,0 mil. KM.

Otplata duga i kamate predviđena za 2017. godinu iznosi 1.135,3 mil. KM, dok za 2018. godinu iznosi 1.173,5 mil. KM.

Iz gore navedenog jasno se vidi da projekcija javne potrošnje predviđa rast po godišnjoj stopi od 5,9% u 2016. godini, zatim pad od 0,3% u 2017. godini i rast od 1,5% u 2018. godini.



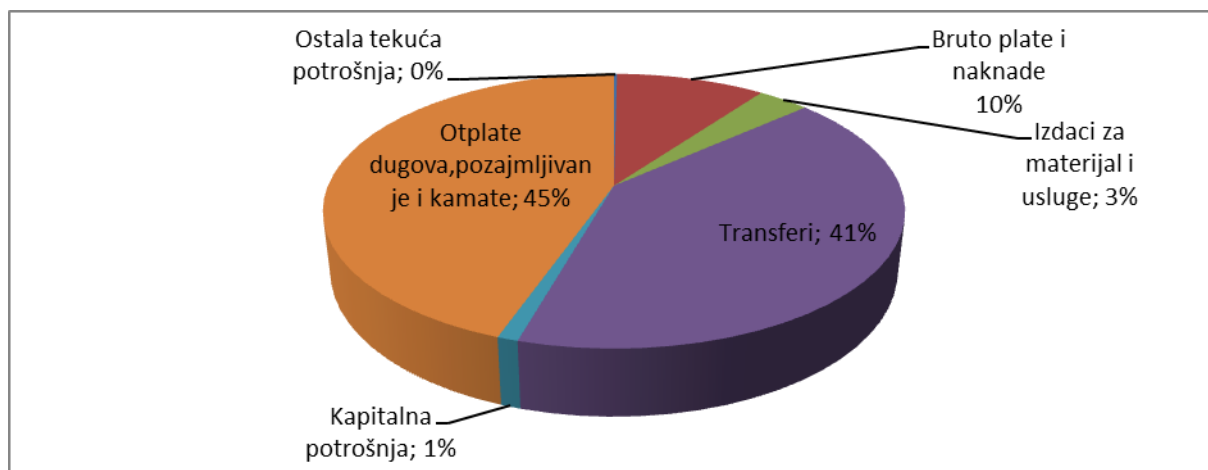
Nadalje, u strukturi javnih rashoda udio bruto plaća iznosi 16,7% kako je planirano Proračunom Federacije BiH za 2015. godinu, 16,3% u 2016. godini, zatim 17,2% u 2017. godini i 17,3% u 2018. godini.

Udio socijalnih davanja u javnim rashodima u 2015. godini iznosi 23,4%, u 2016. godini 23,0%, u 2017. godini 24,1% i u 2018. godini 24,1%.

Planiranim Proračunom Federacije BiH za 2015. godinu udio materijalnih troškova u javnim rashodima iznosi 6,1%. Projekcije u 2016. godini iznose 84,2 mil. KM i njihov udio u javnim rashodima je 5,6%. Također, udio ove kategorije u javnim rashodima za 2017. godinu ne odstupa znatno od prethodne godine i iznosi 5,8% ili 83,6 mil. KM. U 2018. godini ovaj udio iznosi 5,9% odnosno 84,5 mil. KM.

Udio kapitalne potrošnje u javnim rashodima za 2015. godinu iznosi 1,8% ili 26,9 mil. KM, dok su projekcije za naredno razdoblje: 1,6% ili 24,2 mil. KM u 2016. godini, 1,1% ili 16,5 mil. KM u 2017. godini i 1,1% ili 17,1 mil. KM u 2018. godini.

Grafikon 4.3. Projekcije udjela pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2016. godini.



4.5. Tekući rashodi

4.5.1. Plaće i naknade u javnom sektoru

Projicirani iznos bruto plaća i naknada za 2016. godinu je 244,4 mil. KM. Isti je ustanovljen na temelju Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br. 45/10 i 111/12), Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 45/10), te sporazuma između Vlade Federacije BiH i Samostalnog sindikata državnih službenika od 5. svibnja 2015. (u kome osnovica za obračun plaće iznosi 315 KM za 2015. godinu).

Prilikom projekcije bruto plaća i naknada za 2016. godinu ispoštovani su Zaključci Vlade FBiH V. broj: 424/2015 od 2.4.2015. i 624/2015 od 27.5.2015, kojima je definirano da je popuna radnih mjesta obustavljena do 1.9.2015., te da Vlada FBiH samo u određenim slučajevima može dati neophodnu suglasnost.



Bitno je naglasiti da u projekcijama za 2016. godinu i naredne dvije godine nisu planirana makroekonomska prilagođavanja na pozicijama bruto plaća i naknada po osnovi moguće inflacije i da će se isto eventualno projektirati u Instrukcijama broj 2.

Ukupna planirana potrošnja na bruto plaće i naknade u Proračunu Vlade Federacije BiH u 2015. godini predstavlja 16,7% ukupnih javnih rashoda²⁴ ili 247,4 mil. KM. Projekcija u dijelu bruto plaća i naknada u 2016. godini iznosi 244,4 mil. KM odnosno 16,3% ukupnih javnih rashoda, te u 2018. godini 17,2% i u 2018. godini 17,3 % ukupnih javnih rashoda.

Razlog za povećanje bruto plaća i naknada u 2015. godini u odnosu na izvršenje u 2014. godinu odnosio se na ostvarivanje prava na naknadu plaće nakon prestanka obavljanja javne funkcije, s obzirom da su u Bosni i Hercegovini u 2014. godini održani Opći izbori i izvjestan broj izabranih dužnosnika i nositelja izvršenih funkcija iz saziva 2010 – 2014. godina ima pravo na naknadu plaće nakon prestanka obavljanja javne funkcije.

Kada govorimo o ukupnom broju zaposlenih u Federaciji BiH, Proračunom Federacije BiH za 2015. godinu planiran je broj od 7.372 zaposlenika. Povećanje broja zaposlenih u odnosu na 2014. godinu odnosi se na realizaciju antikoruptivnog seta zakona zbog čega su formirana posebna tijela u okviru Federalnog tužiteljstva i Vrhovnog suda Federacije BiH.

Planirani broj zaposlenih za 2016., 2017. i 2018. godinu, kronološki, po godinama, kako slijedi: 7.416, 7.436 i 7.456 zaposlenih, a najvećim dijelom odnosi se na provedbu Strateškog plana Porezne uprave FBiH za razdoblje 2014 – 2018. godina.

U narednoj tablici prikazana je potrošnja na plaće i naknade u javnom sektoru za razdoblje 2015 – 2018. godine.

Tablica 4.3. - Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u razdoblju 2014 – 2018. godina

	Ek.kod	Izvršenje	Proračun	Procjena		
		2014. mil. KM	2015. mil. KM	2016. mil. KM	2017. mil. KM	2018. mil. KM
Vlada Federacije BiH						
	6111					
	6112					
Ukupno plaće i naknade	6121	231.077	247.483	244.485	246.626	248.331
Ukupan broj zaposlenih			7.372	7.416	7.436	7.456

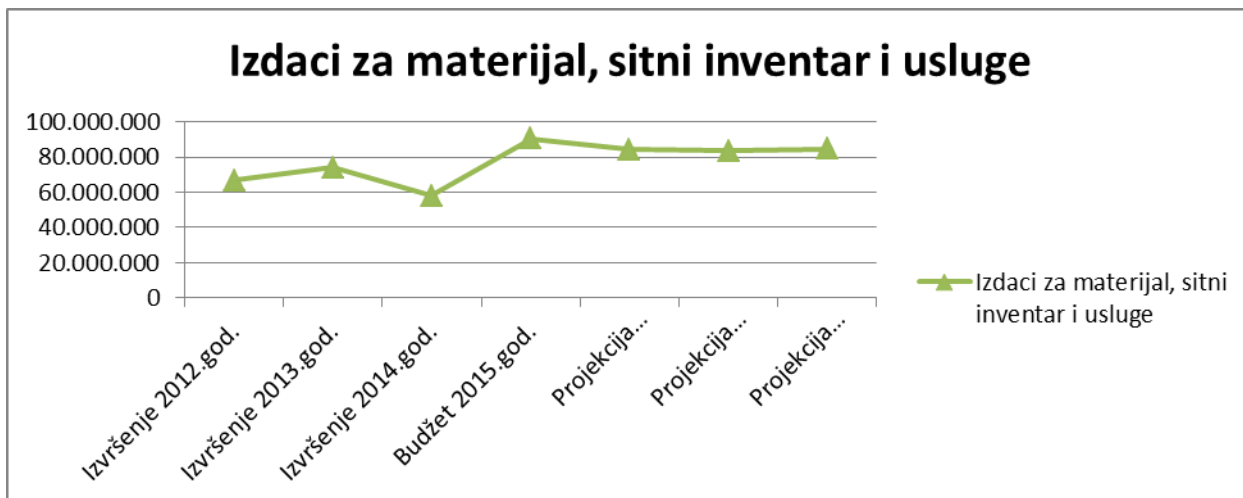
4.5.2. Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge u 2016. godini projicirani su u iznosu od 84,2 mil. KM, što je u odnosu na 2015. godinu smanjenje za 6,7% ili 6,1 mil. KM. Pozicija izdataka za materijal i usluge sudjeluje sa 5,6% u javnim rashodima za 2016. godinu. Izdaci za materijal i usluge za 2017. godinu iznose 83,6 mil. KM ili 5,8% javnih rashoda, a u 2018. godini 84,5 mil. KM ili 5,9 % javnih rashoda, što se može vidjeti iz grafikona koji slijedi.

²⁴Javni rashodi obuhvaćaju ukupnu javnu potrošnju umanjenu za iznos unutarnjeg i vanjskog duga



Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za razdoblje 2012 – 2018. godina



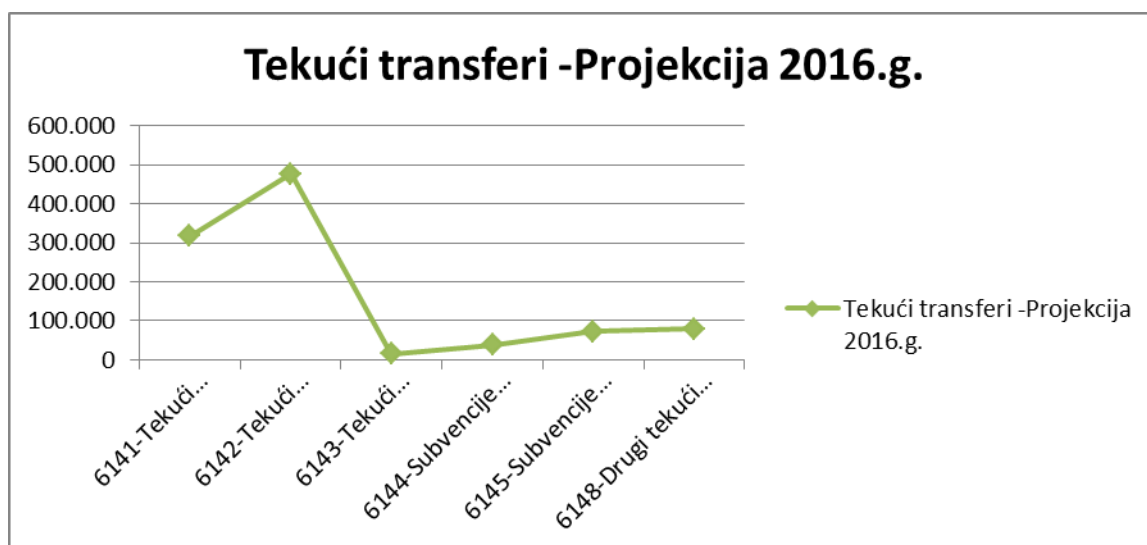
Ove projekcije u odnosu na planirane rashode iz 2015. godine pretpostavljaju daljnji nastavak primjena mjera racionalizacije i štednje na svim proračunskim stavkama, odnosno odražavaju mjere restriktivne proračunske potrošnje.

4.5.3. Tekući transferi

Tekući transferi za 2016. godinu projicirani su u iznosu od 1.000,6 mil. KM, što je u odnosu na odobrena sredstva za ovu namjenu u 2015. godini povećanje za 32,4 mil. KM ili 3,3%. Razlog povećanja sredstva odnosi se dijelom na povećanje sredstava za Transfer za PIO/MIO i Transfer za osobe s invaliditetom – neratni invalidi.

Projicirani tekući transferi za 2016. godinu imaju udio od 66,7% u ukupnim javnim rashodima. Tekući transferi za 2017. godinu projicirani su u iznosu od 947,9 mil. KM ili 66,2% ukupnih javnih rashoda i 943,8 mil. KM ili 65,8% ukupnih javnih rashoda za 2018. godinu.

Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2016. godinu





4.5.3.1. Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima

Projekcija ukupnih transfera drugim razinama vlasti i fondovima za 2016. godinu iznosi 318,6 mil. KM što je povećanje u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu za 1,3 mil. KM ili 0,4%.

Najznačajniji udio Tekućih transfera drugim razinama vlasti u 2016. godini imaju sljedeći transferi:

- Transfer za PIO/MIO u iznosu od 217,0 mil. KM;
- Transfer za civilne žrtve rata 28,0 mil. KM;
- Transfer za Zavod zdravstveno osiguranja i reosiguranje FBiH u iznosu od 26,0 mil. KM;
- Transfer za sredstva na ime verifikacije duga prema FZMIO/PIO iznos od 18,0 mil. KM i
- Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH - za sufinansiranje troškova raseljenih osoba u iznosu od 2,0 mil. KM;

Transferi drugim razinama vlasti i fondovima projicirani su u iznosu od 314,1 mil. KM ili 21,9% javnih rashoda za 2017. godinu, dok za 2018. godinu projekcija iznosi 314,1 mil. KM ili 21,9% ukupnih javnih rashoda.

4.5.3.2. Tekući transferi pojedincima

Tekući transferi pojedincima projicirani u 2016. godini iznose 476,2 mil. KM ili 31,7 % ukupnih javnih rashoda, od toga se značajniji iznosi raspoređuju na:

- Transfer za invalidnine u iznosu od 306,1 mil. KM;
- Transfer za osobe s invaliditetom u iznosu od 130,0 mil. KM;
- Transfer za dobitnike posebnih odlička u iznosu od 17,5 mil. KM;
- Transfer za raseljene osobe i povratnike u iznosu od 16,4 mil. KM.

Tekući transferi pojedincima projicirani su u iznosu od 476,2 mil. KM ili 33,2% javnih rashoda za 2017. godinu, dok za 2018. godinu projekcija iznosi 476,2 mil. KM ili 33,1% ukupnih javnih rashoda.

4.5.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama projicirani su u 2016. godini u iznosu od 15,4 mil. KM ili 1,0% ukupnih javnih rashoda, dok projekcija za 2017. i 2018. godinu iznosi 15,5 mil. KM ili 1,1% ukupnih javnih rashoda.

4.5.3.4. Subvencije javnim poduzećima

Subvencije javnim poduzećima za 2016. godinu projicirane su u iznosu od 38,9 mil. KM ili 2,6% ukupnih javnih rashoda. Projekcije za 2017. godinu iznose 39,4 mil. ili 2,7%. ukupnih javnih rashoda. Iznos od 39,9 mil. KM odnosi se na 2018. godinu. Najznačajniji transferi odnose se na:



- Transfer željeznicama Federacije BiH u iznosu od 22,0 mil. KM.

4.5.3.5. Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima

Sredstva projicirana za ove namjene u 2016. godini iznose 73,0 mil. KM što je 4,8% u ukupnih javnih rashoda. Isti iznos je projiciran i za naredne dvije godine, a značajniji iznosi odnose se na:

- Poticaj za poljoprivredu - od 65,8 mil.
- Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta iznos od 3,7 mil. KM

4.5.3.6. Drugi tekući rashodi

Projekcija sredstava za Druge tekuće rashode odnosi se na sredstva za sudske presude po osnovi neizmirenih plaća Vojsci FBiH, sredstva za preuzete obveze bivšeg FMO i VFBIH – doprinosi PIO/MIO, sudske presude po osnovi dobavljača.

Za 2016. godinu projicirana su sredstva u iznosu od 78,9 mil. KM ili 5,2% ukupnih javnih rashoda. Napominjemo da su sukladno Zaključku V. broj:567/2015 od 22. 5. 2015. u gornje granice rashoda za 2016. godinu uključene i projekcije sredstva za potraživanja iz radnog odnosa na ekonomskim kodovima proračunskih korisnika u ukupnom iznosu od 54,3 mil. KM.

Projekcije za 2017. godinu iznose 29,5 mil. KM ili 2,0% i za 2018. godinu 24,5 mil. KM ili 1,7% ukupnih javnih rashoda.

4.5.4. Kapitalni transferi

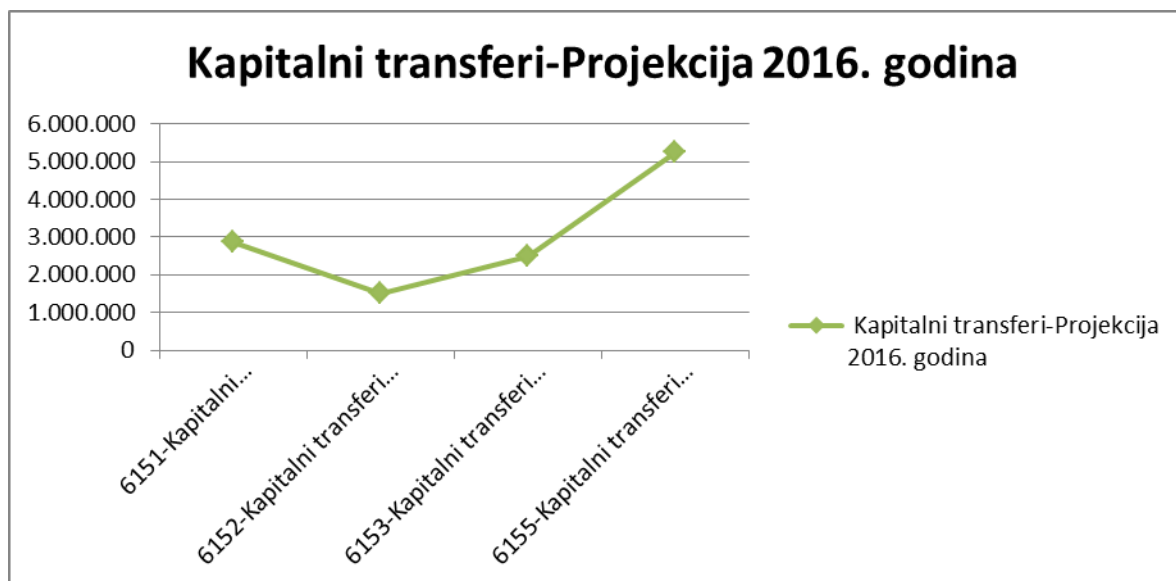
Ukupni kapitalni transferi projicirani su u iznosu od 12,1 mil. KM ili 0,8% ukupnih javnih rashoda za 2016. godinu što je za 0,5 mil. KM ili 4,7% smanjenje u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Najveći udio u ovom povećanju ima kapitalni transfer privatnim poduzećima i poduzetnicima - Japanski grant 2KR u iznosu od 5,2 mil. KM. Sredstva su planirana po osnovi Zaključka Vlade V. broj: 613/2011 od 14. 6. 2011. za popunu Protuvrijednosnog fonda u ukupnom iznosu od 24,4 mil. KM, i Odluke o davanju suglasnosti na zaključivanje Aneksa 2. Ugovora o reprogramu obveza popune Protuvrijednosnog fonda po razmijenjenim notama s Vladom Japana od 1996. do 2000. godine, donesenoj na 17. sjednici Vlade FBiH održanoj 5. 9. 2011. Sredstva prikupljena u Protuvrijednosni fond koriste se za financiranje projekata iz oblasti ribarstva, proizvodnje hrane i poljoprivrede u Bosni i Hercegovini, sukladno kriterijima koje je utvrdila Vlada FBiH. S obzirom da se radi o obvezama koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma, neizvršavanjem ove obveze ponovno bi se doveli u pitanje odnosi s Vladom Japana.

Po strukturi kapitalni transferi su projicirani na:

- Kapitalni transferi drugim razinama vlasti i fondovima u iznosu od 2,8 mil. KM;
- Kapitalni transferi pojedincima u iznosu od 1,5 mil. KM;
- Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama u iznosu od 2,5 mil. KM;
- Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima u iznosu od 5,2 mil. KM.

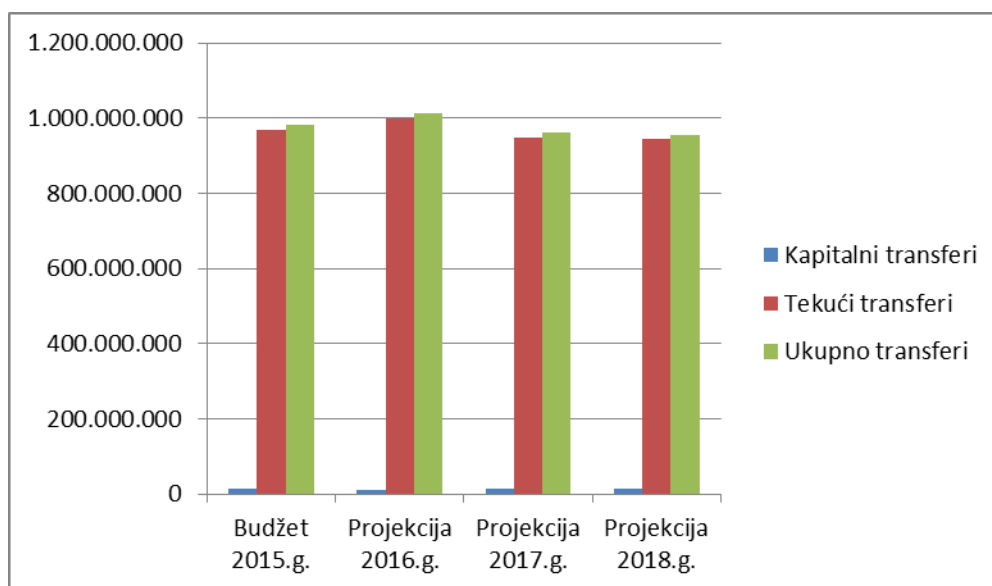


Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2016. godinu



Za 2017. godinu projekcija kapitalnih transfera je u iznosu od 12,7 mil. KM ili 0,8% ukupnih javnih rashoda, dok projekcija za 2018. godinu iznosi 12,7 mil. KM ili 0,9% ukupnih javnih rashoda.

Grafikon 4.7. Grafički prikaz transfera za razdoblje 2015 – 2018. godine



4.5.5. Kapitalna potrošnja

Ukupna kapitalna potrošnja za 2016. godinu projicirana je u iznosu od 24,2 mil. KM ili 1,6% ukupnih javnih rashoda, što je za 2,6 mil. KM smanjenje u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Najznačajniji iznos odnosi se na nabavu robnih rezervi u iznosu od 3,5 mil. KM. Projekcija za 2017. godinu iznosi 16,5 mil. KM ili 1,1% ukupnih javnih rashoda, dok je za 2018. godinu projekcija u iznosu od 17,1 mil. KM ili 1,1% ukupnih javnih rashoda.



Tablica 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za razdoblje 2014 – 2018. godine

	Plate, naknade, doprinosi	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	Transferi	Izdaci za kamate	Tekuća rezerva	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	Otplata dugova primljenih kroz Državu	Vanjske otplate	Otplate domaće go po za jmljiva nja	Otplate unutrašnje g duga	UKUPNO
	611 000-612 000	6130 00	61400 0-61500 0	6160 00	60 000 0	8210 00	8220 00	8231 00	823 200	82330 0	82340 0-823600	
Izvršenje 2014.	231077.671	57.910.375	1.023.391.730	78.591.414	0	8.505.067	53.924.367	428.103.847	3.257.178	209.174.172	153.548.959	2.247.482.778
Budžet za 2015.	247.483.885	90.382.839	980.903.946	103.406.345	4.955.000	21.087.780	21.315.232	308.908.838	3.503.457	401.725.000	150.477.047	2.334.447.169
2016/2015	96,79	93,21	103,25	103,89	100,00	104,80	82,62	128,43	95,54	100,90	115,10	105,92
Projekcije 2016.	244.485.280	84.247.622	1.012.811.877	107.428.968	4.955.000	22.079.000	17.611.700	398.741.790	3.347.063	405.380.000	173.203.944	2.472.272.232
2017/2016	100,88	99,32	94,86	95,99	100,00	68,88	68,90	126,40	109,62	119,74	27,19	99,85
Projekcije 2017.	246.626.812	83.871.660	960.728.798	103.119.811	4.955.000	15.209.000	11.781.700	501.468.598	3.689.201	485.380.000	47.092.547	2.463.681.125
2018/2017	100,89	101,01	99,57	103,11	100,00	106,39	96,27	107,13	99,49	100,00	98,43	101,51
Projekcije 2018.	248.331.023	84.515.455	958.613.630	106.324.811	4.955.000	16.180.930	11.341.700	537.298.541	3.650.398	485.380.000	48.354.547	2.500.864.033

4.6. Unutarnji dug

Unutarnji dug Federacije BiH, osim Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 86/07, 24/09 i 44/10), reguliran je i Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11), Zakonom o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13), Zakonom o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 62/09, 42/11 i 91/13) i Zakonom o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/01).

Unutarnji dug promatra se u odnosu na verificirani iznos s obzirom da se godišnja verifikacija stare devizne štednje smanjuje iz godine u godinu, a verifikacija ratnih potraživanja je završena, te imajući u vidu dinamiku i iznose dostavljanja sudskih presuda za ratne tražbine. Istodobno, ne očekuje se značajno povećanje ovih obveza i ukupna potraživanja u Federaciji BiH po osnovi stare devizne štednje i ratnih tražbina će biti manja od procijenjenih 1.150,00 mil. KM, odnosno 500,00 mil. KM.

Unutarnji dug Vlade Federacije BiH je dug nastao u skladu sa zakonom i dug nastao emisijom dužničkih vrijednosnih papira.

Dug nastao u skladu sa zakonom odnosi se na obveze:

- prema zaposlenicima bivšeg FMO i VFBiH
- prema dobavljačima FMO i VFBiH
- koje podliježu verifikaciji



- stara devizna štednja (izmiruje se gotovinskim isplatama i emisijom obveznica)
- ratna potraživanja (izmiruje se gotovinskim isplatama i emisijom obveznica)

Dug nastao emisijom vrijednosnih papira odnosi se na:

- tržišne obveznice
- trezorske zapise

Federacija BiH je započela s emisijom dužničkih vrijednosnih papira krajem 2011. godine metodom višestrukih cijena uz zatvorenu ponudu.

4.6.1. Trezorski zapisi Federacije BiH

U 2014. godini izvršeno 12 emisija trezorskih zapisa u ukupnom iznosu od 240,00 mil. KM, i to:

- četiri emisije tromjesečnih trezorskih zapisa u ukupnom iznosu od 90,00 mil. KM,
 - 19. 2. 2014. emisija (3M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.949.039,50 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 1,02% na godišnjoj razini)
 - 5. 3. 2014. emisija (3M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.960.075,50 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,80% na godišnjoj razini)
 - 19. 3. 2014. emisija (3M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.970.314,69 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,60% na godišnjoj razini)
 - 23. 7. 2014. emisija (3M) u iznosu od 30,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 29.955.580,76 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,59% na godišnjoj razini)
- četiri emisije šestomjesečnih trezorskih zapisa u ukupnom iznosu od 90,00 mil. KM
 - 2. 4. 2014. emisija (6M) u iznosu od 15,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 14.940.086,61 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,80% na godišnjoj razini)
 - 16. 4. 2014. emisija (6M) u iznosu od 15,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 14.939.928,07 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,81% na godišnjoj razini)
 - 7. 5. 2014. emisija (6M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.926.234,40 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,74% na godišnjoj razini)
 - 20. 8. 2014. emisija (6M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.881.581,00 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 1,19% na godišnjoj razini)
 - 12. 11. 2014. emisija (6M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.902.264,50 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,98% na godišnjoj razini)
- dvije emisije devetomjesečnih trezorskih zapisa u ukupnom iznosu od 40,00 mil. KM



- 10. 9. 2014. emisija (9M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.798.382,76 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 1,36% na godišnjoj razini)
- 24. 9. 2014. emisija (9M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.736.987,60 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 1,78% na godišnjoj razini)
- jedna emisija dvanaestomjesečnih trezorskih zapisa u iznosu od 20,00 mil. KM
 - 18. 6. 2014. emisija (12M) u iznosu od 20,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 19.848.388,12 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,77% na godišnjoj razini).

Nedospjele obveze po emitiranim trezorskim zapisima na dan 31. 12. 2014. iznose 100,00 mil. KM. U sljedećoj tablici dan je pregled istih.

Tablica 4.5. Nedospjele obveze po emitiranim trezorskim zapisima na dan 31.12.2014.

Ročnost	Datum izdanja	Pokriće ponude	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Neotplaćeni dug
12 M	18.6.2014	3,41%	17.06.2015	0,77%	20.000.000
6 M	20.8.2014	1,30%	18.02.2015	1,19%	20.000.000
9 M	10.9.2014	1,11%	10.06.2015	1,36%	20.000.000
9 M	24.9.2014	1,35%	24.06.2015	1,78%	20.000.000
6 M	12.11.2014	2,90%	13.05.2015	0,98%	20.000.000

U 2015. godini (do 31.03.) izvršene su dvije emisije šestomjesečnih trezorskih zapisa u ukupnom iznosu od 60,00 mil. KM, od čega

- 11. 3. 2015. u iznosu od 30,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 29.888.729,50 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,75% na godišnjoj razini) i
- 25. 3. 2015. u iznosu od 30,00 mil. KM (ukupan iznos prikupljenih sredstava 29.905.766,00 KM uz ponderiranu kamatnu stopu od 0,63% na godišnjoj razini).

Nedospjele obveze po emitiranim trezorskim zapisima na dan 31. 3. 2015. godine iznose 140,00 mil. KM.

4.6.2. Obveznice Federacije BiH

Do 31. 12. 2014. izvršeno je sedam emisija obveznica u ukupnom iznosu od 310,00 mil. KM, od čega su:

- u 2012. godini izvršene tri emisije u ukupnim iznosu od 130,00 mil. KM, i to:
 - (3Y) u iznosu od 80,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 5,25%
 - (5Y) u iznosu od 30,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 6,10%
 - (2Y) u iznosu od 20,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 4,30%,
- u 2013. godini izvršena je jedna emisija u iznosu od 40,00 mil. KM
 - (3Y), uz kamatnu stopu od 4,55%.
- u 2014. godini izvršene su tri emisije u ukupnom iznosu od 140,00 mil. KM, i to
 - (3y) u iznosu od 50,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 4,20%,



- (5y) u iznosu od 50,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 5,05%,
- (3y) u iznosu od 40,00 mil. KM, uz kamatnu stopu od 3,95%,

Nedospjele obaveze po emitiranim obveznicama Federacije BiH na dan 31.12.2014. iznose 290,00 mil. KM.

Tablica 4.6. Nedospjele obaveze po emitiranim obveznicama na dan 31.12.2014.

Ročnost	Datum izdanja	Pokriće ponude	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Neotplaćeni dug
3Y	30.05.2012	1,36%	30.05.2015	5,25%	80.000.000
5Y	27.06.2012	1,41%	27.06.2017	6,10%	30.000.000
3Y	24.12.2013	1,46%	24.12.2015	4,55%	40.000.000
3Y	03.09.2014	1,67%	03.09.2017	4,20%	50.000.000
5Y	15.10.2014	1,34%	15.10.2019	5,05%	50.000.000
3Y	03.12.2014	1,46%	03.12.2017	3,95%	40.000.000

U 2015. godini do 31. 3. Federacija BiH nije emitirala obveznice.

Nedospjele obaveze po emitiranim obveznicama Federacije BiH i na dan 31.3.2015. iznose 290,00 mil. KM.

4.6.3. Obveze po osnovi računa stare devizne štednje

Do 31. 12. 2014. izvršeno je su 6 emisije obveznica za izmirenje obveza iz osnova stare devizne štednje u ukupnom iznosu od 784,47 mil. KM, s rokom dospjeća do 2016. godine, bez grace razdoblja. U 2014. godini izvršena je šesta emisija obveznica u iznosu od 30,52 mil. KM. Po ovoj osnovi do 31.12.2014. izmireno je 532,88 mil. KM na ime glavnice i 48,60 mil. KM na ime kamate, od čega u 2014. godini 136,82 mil. KM na ime glavnice i 8,75 mil. KM na ime kamata.

Tablica 4.7. Stanje duga na dan 31.12.2014. godine po emitiranim obveznicama

Emitirane obveznice	Emitirani iznos	Ukupno plaćena glavnica	Glavnica	Kamata
I. emisija	346.515.271	346.515.271	0	0
II. emisija	42.067.330	29.865.252	12.202.078	152.526
III. emisija	227.115.862	86.726.004	140.389.858	2.241.253
IV. emisija	75.219.921	29.771.308	45.448.613	1.207.608
V. emisija	63.038.031	29.996.930	33.041.101	576.024
VI. emisija	30.517.138	10.000.333	20.516.805	519.381
UKUPNO	784.473.553	637.170.965	251.598.455	4.696.792



U 2015. godini (do 31.3.) izvršena je sedma emisija obveznica u iznosu od 40,68 mil. KM. Nedospjele obveze po obveznicama emitiranim za izmirenje obveza iz osnove stare devizne štednje na dan 31. 3. 2015. iznose 243,42 mil. KM na ime glavnice i 7,67 mil. KM na ime kamata.

4.6.4. Obveze po osnovi ratnih potraživanja

Za izmirenje ratnih potraživanja do 31. 12. 2014. izvršene su tri emisije obveznica po kamatnoj stopi od 2,5% godišnje, u ukupnom iznosu od 194,41 mil. KM. Izmirenje glavnice po emitiranim obveznicama za ratna potraživanja počinje po isteku grace razdoblja od 9 godina od emisije²⁵ s rokom dospjeća od 14 godina i to:

- I. emisija (2009.godine) u iznosu od 190,67 mil. KM
- II. emisija (2011.godine) u iznosu od 3,40 mil. KM
- III. emisija (2013.godine) u iznosu od 0,34 mil. KM

Do 31. 12. 2014. plaćeno je 22,62 mil. KM na ime kamate po tom osnovu.

Za izmirenje obveza po osnovi pravomoćnih sudskih presuda u proračunu FBiH planira se izdvojiti po 2,00 mil. KM godišnje za naredne tri godine.

4.7. Vanjski dug

Vanjski dug Federacije BiH reguliran je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05 i 103/09), Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 86/07, 24/09 i 44/10), Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14 i 13/14) i Zakonom o riznici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/03 i 79/07).

Sukladno članku 49. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 52/05) entiteti i Distrikt mogu se zaduživati po osnovi vanjskog duga uz prethodnu suglasnost Parlamentarne skupštine, sukladno uvjetima iz Ustava Bosne i Hercegovine.

Vanjski dug u Federaciji BiH, uključujući dugove krajnjih korisnika, odnosi se na relevantni i direktni dug. Relevantni dug Federacije BiH, nastao zaduživanjem Bosne i Hercegovine i supsidijarnim prijenosom obveza po osnovi ugovorenih kredita na Federaciju BiH, na dan 31. 12. 2014. iznosi 5.051,14 mil. KM i za 473,79 mil. KM je veći od duga 31. 12. 2013., dok direktni dug Federacije, nastao je po osnovi kredita koje je izravno s kreditorom ugovorila Federacija BiH prije stupanja na snagu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama, iznosi 92,76 mil. KM i za 1,12 mil. KM je manji u odnosu na prethodnu godinu.

²⁵ Otplata glavnice za I. tranšu počinje 2019. godine, za II. tranšu 2021. godine, a za III. tranšu 2023. godine



Tablica 4.8. Stanje vanjskog duga po načinu nastanka na dan 31.12.2014.

(u mil. KM)

	Ugovoreni krediti	Povučena sredstva	Nepovučena sredstva	Otplaćene glavnice	Stanje duga
Relevantni dug	7.640,11	6.751,02	889,09	1.699,87	5.051,15
Direktni dug	122,84	122,82	0,02	30,07	92,76
Ukupno	7.762,95	6.873,84	889,11	1.729,94	5.143,90

Udio starog duga u ukupnom dugu je u konstantnom padu i sa 952,10 mil. KM čini 18,51% ukupnog vanjskog duga. U starom dugu dominiraju krediti iz Pariškog kluba (53,48%)²⁶, dok je Svjetska banka najveći kreditor, kako u ukupnom (26,57%) tako i u novom dugu (27,59%).

Tablica 4.9. Stari i novi vanjski dug u Federaciji BiH

(u mil. KM)

	Iznos duga preuzetog od SFRJ	31.12. 2010.	31.12. 2011.	31.12. 2012.	31.12. 2013.	31.12. 2014.
Stari dug	1.593,79	1.237,15	1.181,53	1.082,83	989,87	952,10
Novi dug		2.628,69	2.952,35	3.297,60	3.681,36	4.191,80
UKUPNO		3.865,84	4.133,88	4.379,43	4.671,23	5.143,90

Novi dug u Federaciji BiH, nastao nakon 14. 12. 1995. godine iznosi 4.191,80 mil. BAM i veći je za 510,44 mil. KM u odnosu na 31. 12. 2013. U valutnoj strukturi vanjskog duga najznačajnije udio i dalje ima EUR, gdje je udio u ukupnoj strukturi vanjskog duga sa 49,77% (2013. godine) povećan na 51,01% dok je udio SDR-a 34,08%. U strukturi vanjskog duga, najzastupljeniji je udio kredita s rokom otplate preko 15 godina koji iznosi 59,85% ukupnog duga. Na vanjski dug s ugovorenim fiksnom kamatnom stopom odnosi se 50,75%, a na vanjski dug s varijabilnom kamatnom stopom 49,25%.

U okviru novog vanjskog duga u Federaciji BiH, dug po Stand-by aranžmanima (III i IV aranžman) zaključenim između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za potporu proračunima na svim razinama u Bosni i Hercegovini, iznosi 672,91 mil. KM.

Tablica 4.10. Zaduženje Federacije i kantona po Stand-by aranžmanima

(u mil. KM)

	Angažirano ²⁷	Otplaćena glavnica	Stanje duga
Stand-by aranžman III	526,22	476,24	49,99
Stand-by aranžman IV	622,92	0	622,92
UKUPNO	1.149,14	476,24	672,91

²⁶ Udio Svjetske banke u starom dugu iznosi 22,25%, Londonskog kluba 24,27%

²⁷ 126,00 mil. KM se odnosi na kantone

Tablica 4.11. Vanjski dug po kreditorima

(u mil. KM)

Kreditori	Ukupno	% udjela	Stari dug	Novi dug
WB	1,583.01	30.77%	211.84	1,371.17
EIB	836.02	16.25%	0.00	836.02
MMF	672.91	13.08%	0.00	672.91
EBRD	563.51	10.95%	0.00	563.51
Pariški klub	509.20	9.90%	509.20	0.00
Londonski klub	231.06	4.49%	231.06	0.00
Evropska komisija	148.64	2.89%	0.00	148.64
Vlada Španije	138.60	2.69%	0.00	138.60
Saudijski fond	79.18	1.54%	0.00	79.18
Vlada Portugala	62.57	1.22%	0.00	62.57
Ostali	319.20	6.21%	0.00	319.20
UKUPNO	5,143.90	100.00%	952.10	4,191.80

Povećanje novog duga posljedica je porasta tečaja valuta (USD, SDR, KD i SAR) u kojima je denominiran vanjski dug Federacije BiH, te povlačenja sredstava po kreditima MMF-a (279,32 mil. KM), EIB-a (159,40 mil. KM), EBRD-a (105,20 mil. KM) i Svjetske banke (56,93 mil. KM) namijenjenih za financiranje kapitalnih projekata ili kao potpora proračunu.

Tablica 4.12. Planirana sredstva u Proračunu Federacije BiH za izmirenje vanjskog duga i otplata vanjskog duga u 2014. godini

(u mil. KM)

	Glavnica		Kamata		Ukupno		% izvršenja
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	
Relevantni dug	457,11	428,1	70,87	66,38	527,98	494,48	93,66%
Direktni dug	3,33	3,26	2,78	2,68	6,11	5,94	97,22%
Ukupno	460,44	431,36	73,65	69,06	534,09	500,42	93,70%

Izuzme li se dug krajnjih korisnika (KK), koji imaju obvezu plaćanja po osnovi kreditnog zaduženja, stanje vanjskog duga Vlade Federacije BiH na dan 31. 12. 2014. iznosi 2.800,31 mil. KM i u ukupnom dugu Vlade Federacije sudjeluje sa 75,92%. Udio vanjskog duga Vlade Federacije u ukupnom vanjskom dugu u Federaciji se konstantno smanjuje i sa 72,92%, koliko je iznosilo 2010. godine, smanjilo se na 54,43% 2014. godine.

Udio starog duga od 952,10 mil. KM u vanjskom dugu Vlade Federacije iznosi 34%. U okviru novog zaduženja najveći dug Vlade Federacije je prema Svjetskoj banci (825,55 mil. KM), MMF-u (554,07 mil. KM) i Europskoj komisiji (148,64 mil. KM).



Tablica 4.13. Stanje duga Vlade Federacije po godinama, ne uzimajući u obzir vanjski dug prenesen na krajnje dužnike

(u mil. KM)

Godina	BDP ²⁸ -realni	Stanje duga Vlade FBiH (po verifikaciji i bez duga prenesenog KK)			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	7 (4:1)
31.12.2014.	17.728	2.800,31	888,13	3.688,44	15,80%	5,01%	20,81%
31.12.2013.	17.728	2.652,32	795,83	3.448,15	14,96%	4,49%	19,45%
31.12.2012.	17.031	2.774,61	870,16	3.644,77	16,29%	5,11%	21,40%
31.12.2011.	18.118	2.884,40	818,12	3.702,52	15,92%	4,52%	20,44%
31.12.2010.	18.700	2.819,08	741,77	3.560,85	15,08%	3,97%	19,04%

4.8. Stanje i održivost duga u Federaciji BiH

Ukupan vanjski i unutarnji dug²⁹ u Federaciji BiH sa stanjem na dan 31. 12. 2014. iznosi 6.252,95 mil. KM ili 35,27% BDP, a odnosi se na

- vanjski dug 82,26% ili 5.143,90 mil. KM³⁰, a čine ga:
 - dug Federacije BiH u iznosu od 2.800,31 mil. KM
 - dug kantona u iznosu od 254,24 mil. KM
 - dug gradova i općina u iznosu od 99,40 mil. KM i
 - dug javnih poduzeća i ostalih korisnika u iznosu od 1.989,95 mil. KM
- unutarnji dug 17,74% ili 1.109,05 mil. KM³¹, a čine ga:
 - dug Federacije BiH u iznosu od 888,13 mil. KM
 - dug kantona u iznosu od 167,18 mil. KM
 - dug gradova i općina u iznosu od 53,74 mil. KM

²⁸ Procjena Federalnog ministarstva financija prema podacima Godišnjeg biltena „Bosna i Hercegovina u brojevima 2013“, Agencija za statistiku BiH, Sarajevo ožujak 2014. godine, na temelju postotnog udjela FBiH u BDP-u. Izvršena korekcija prikazanih stanja prethodnih godina prema novom podatku BDP-a.

²⁹ Verifikacija ratnih potraživanja je završena, a iznos verificirane stare devizne štednje konstantno opada. Imajući u vidu navedeno, te dinamiku i iznose dostavljanja sudskih presuda za ratna potraživanja, ne očekuje se značajno povećanje ovih obveza i ukupna potraživanja u Federaciji BiH po osnovi stare devizne štednje i ratnih potraživanja će biti značajno manja od pretpostavljenih 1.150,00 mil. KM, odnosno 500,00 mil. KM, iz kog razloga se unutarnji dug Federacije BiH promatra samo u odnosu na verificirani iznos. U odnosu na zakonom projicirani dug preostali unutarnji dug iznosi 1.330,32 mil. KM

³⁰ ukupnim vanjskim dugom u Federacije BiH u iznosu od 5.143,903 mil. KM obuhvaćen je i dug krajnjih korisnika kredita u iznosu od 2.343,59 mil. KM na koje je supsidijarno prenesen dug

³¹ U odnosu na zakonom projicirani dug preostali unutarnji dug iznosi 1.330,32 mil. KM



Tablica 4.14. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12. po godinama

(u mil. KM)

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug ³²	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	6 (4:1)
31.12.2014.	17.728 ³³	5.143,90	1.109,05	6.252,95	29,02%	6,26%	35,27%
31.12.2013.	17.728	4.671,23	957,62	5.628,85	26,35%	5,40%	31,75%
31.12.2012.	17.031	4.379,43	870,16	5.249,59	23,70%	4,71%	28,41%
31.12.2011.	18.118	4.133,88	818,12	4.952,00	22,21%	4,52%	27,33%
31.12.2010.	18.700	3.865,84	741,77	4.607,61	20,67%	3,97%	24,64%

Sukladno odredbama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, a u cilju upravljanja dugom u Federaciji BiH, u Federalnom ministarstvu financija, uspostavljena je i, na temelju podataka kojima raspolaže Federalno ministarstvo financija, dokumentacije i podataka dostavljenih od drugih nadležnih federalnih institucija, kao i od kantona, gradova i općina, vodi se evidencija o dugu i izdanim garancijama. Kako bi odražavala aktualno stanje, uspostavljena evidencija se ažurira kvartalno na temelju dostavljenih podataka³⁴.

Prema raspoloživim podacima, konsolidirani dug u Federaciji BiH na dan 31. 12. 2014. iznosi 6.252,95 mil. KM i za 624,10 mil. KM je veći od duga na dan 31. 12. 2013.

³² Unutarnji dug za 2013. i 2014. godinu obuhvaća dug svih razina vlasti u Federaciji. Za godine 2010-2012. podaci za unutarnji dug odnose se na dug Vlade Federacije BiH koji ne obuhvaća dug krajnjih dužnika (kantona, gradova, općina, JP I drugih)

³³ Procjena Federalnog ministarstva financija prema podacima Godišnjeg biltena „Bosna i Hercegovina u brojevima 2013“, Agencija za statistiku BiH, Sarajevo ožujak 2014.godine, na temelju postotnog udjela FBiH u BDP-u. Izvršena korekcija prikazanih stanja prethodnih godina prema novom podatku BDP-a

³⁴ bez obzira na obvezu dostavljanja podataka Federalnom ministarstvu financija u roku od 20 dana po isteku kvartala, niže razine vlasti podatke ne dostavljaju redovito.



Tablica 4.15. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12.2014.

Kategorije duga	Stanje duga (u KM)
1. Unutarnji dug u FBiH	1.109.047.599
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH³⁵	888.132.386
1.1.1. Vrijednosni papiri	836.006.324
a) Dugoročni vrijednosni papiri	736.006.324
Stara devizna štednja	251.598.455
Ratna potraživanja ³⁶	194.407.869
Obveznice Federacije	290.000.000
b) Kratkoročni vrijednosni papiri (trezorski zapisi)	100.000.000
1.1.2. Krediti banaka	0
1.1.3. Obveze bivšeg FMO	12.203.769
1.1.4. Verificirani unutarnji dug za koji nisu emitirane obveznice	39.922.293
stara devizna štednja	38.402.344
ratna potraživanja	1.519.949
1.2. Unutarnji dug kantona	167.176.916
Obveznice	0
Krediti	167.176.916
Ostalo	0
1.3. Unutarnji dug općina i gradova	53.738.297
Obveznice	1.400.000
Krediti banaka	52.338.297
Ostalo	0
2. Vanjski dug u FBiH	5.143.903.329
2.1. Vanjski dug Federacije BiH³⁷	2.800.309.468
2.2. Vanjski dug kantona	254.237.815
2.3. Vanjski dug općina i gradova	99.401.428
2.4. Vanjski dug javnih poduzeća i ostalih korisnika	1.989.954.618
UKUPNO dug Federacije BiH	3.688.441.854
UKUPNO dug Kantona	421.414.731
UKUPNO dug općina i gradova	153.139.725
UKUPNO dug javnih poduzeća i ostalih korisnika	1.989.954.618
UKUPNO DUG U FEDERACIJI BIH	6.252.950.928

³⁵ Dug Federacije predstavlja dug Vlade Federacije BiH

³⁶ Unutarnji dug FBiH po osnovi emitiranih obveznica za ratna potraživanja prikazan je u ukupnom iznosu bez umanjenja za obveznice u vlasništvu FBiH (7.597.727 BAM)

³⁷ Dug Vlade Federacije koji se otplaćuje iz Proračuna FBiH i koji nije supsidijarno prenesen na krajnje korisnike



Tablica 4.16. Projekcije stanja unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH

(u KM)

Kategorije duga	2015		2016		2017		2018	
	zaduženje	stanje 31.12	zaduženje	stanje	zaduženje	stanje	zaduženje	stanje
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH	536.194.988	903.636.250	460.000.000	807.514.605	480.000.000	770.414.362	400.000.000	770.764.621
1.1.2. Vrijednosni papiri	471.694.988	794.910.189	460.000.000	706.988.544	480.000.000	676.988.301	400.000.000	680.438.560
a) Dugoročni vrijednosni papiri	151.694.988	694.910.189	100.000.000	606.988.544	120.000.000	576.988.301	100.000.000	580.438.560
Stara devizne štednja (po emisijama i planiranim dospeljima)	40.684.297	179.471.629	60.000.000	91.549.984	0	61.549.741	0	25.000.000
Ratna potraživanja	1.010.691	195.438.560	0	195.438.560	0	195.438.560	0	195.438.560
Obveznice Federacije	110.000.000	320.000.000	40.000.000	320.000.000	120.000.000	320.000.000	100.000.000	360.000.000
b) Kratkoročni vrijednosni papiri (TZ)	320.000.000	100.000.000	360.000.000	100.000.000	360.000.000	100.000.000	300.000.000	100.000.000
1.1.3. Krediti banaka		0		0		0		0
1.1.4. Obveze bivšeg FMO, od čega	0	8.903.769	0	7.703.769	0	6.603.769	0	5.503.769
dobavljači		4.278.427		3.278.427		2.278.427		1.278.427
Vojničke plate		4.625.342		4.425.342		4.325.342		4.225.342
1.1.5. Verificirani unutarnji dug za koji nisu emitirane obveznice i nije izvršena gotovinska isplata	64.500.000	59.900.000	0	52.900.000	0	46.900.000	0	
stara devizna štednja	64.500.000	60.000.000		4.000.000		0		
Ratna potraživanja-presude	2.000.000	509.257	2.000.000	509.257	2.000.000	509.257	1.500.000	9.257

Tablica 4.17. Projekcije otplate unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH

(u KM)

Kategorije duga	2015		2016		2017		2018	
	zaduženje	otplata	zaduženje	otplata	zaduženje	otplata	zaduženje	otplata
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH	536.194.988	520.711.123	460.000.000	556.121.645	480.000.000	517.100.243	400.000.000	399.649.741
1.1.2. Vrijednosni papiri	471.694.988	512.811.123	460.000.000	547.921.645	480.000.000	510.000.243	400.000.000	396.549.741
a) Dugoročni vrijednosni papiri	151.694.988	192.811.123	100.000.000	187.921.645	120.000.000	150.000.243	100.000.000	96.549.741
Stara devizne štednja (po emisijama i planiranim dospeljima)	40.684.297	112.811.123	60.000.000	147.921.645	0	30.000.243	0	36.549.741
Ratna potraživanja	1.010.691	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice Federacije	110.000.000	80.000.000	40.000.000	40.000.000	120.000.000	120.000.000	100.000.000	60.000.000
b) Kratkoročni vrijednosni papiri (TZ)	320.000.000	320.000.000	360.000.000	360.000.000	360.000.000	360.000.000	300.000.000	300.000.000
1.1.3. Krediti banaka								
1.1.4. Obveze bivšeg FMO, od čega	0	3.300.000	0	1.200.000	0	1.100.000	0	1.100.000
dobavljači		3.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000
Vojničke plate		300.000		200.000		100.000		100.000
1.1.5. Verificirani unutarnji dug za koji nisu emitirane obveznice i nije izvršena gotovinska isplata	64.500.000	4.600.000	0	7.000.000	0	6.000.000	0	2.000.000
stara devizna štednja	64.500.000	4.500.000		5.000.000		4.000.000		
Ratna potraživanja-presude	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	1.500.000	2.000.000



Tablica 4.18. Projekcije novog vanjskog zaduženja, otplate i stanja vanjskog duga (na dan 31.12.)
u Federaciji BiH

(u mil. KM)

2014.	2015.			2016.			2017.			2018.		
stanje	zaduženje	otplata	stanje	zaduženje	otplata	stanje	zaduženje	otplata	stanje	zaduženje	otplata	stanje
5.143,90	492,63	311,45	5.325,09	555,74	396,88	5.483,95	251,60	539,52	5.196,04	137,20	540,89	4.792,35

Poglavlje 5 - Proračunski prioriteti za razdoblje 2016 – 2018. godina

5.1. Uvod

Dokument okvirnog proračuna kao akt koji sadrži makroekonomske prognoze, projekcije prihoda, politike potrošnje te gornje granice rashoda za proračunske korisnike za sljedeću i iduće dvije fiskalne godine, ima za cilj da pruži kvalitetniju stratešku osnovu za srednjoročno planiranje proračuna i pripremu godišnjih proračuna, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda s utvrđenim srednjoročnim prioritetima vlade. Kao najvažniji instrument javnih politika, proračun predstavlja ključni akt planiranja vlade, koji ima za cilj osiguranje fiskalne discipline. Pored osiguranja fiskalne discipline, njegove osnovne funkcije su da osigura alokaciju resursa usklađenu sa strateškim prioritetima vlade. Stoga, svaki proračunski korisnik, u procesu pripreme i podnošenja svog godišnjeg financijskog zahtjeva za proračunskim sredstvima, treba se pridržavati gornje granice rashoda utvrđenih Dokumentom okvirnog proračuna. Time Dokument okvirnog proračuna istodobno predstavlja preliminarni nacrt proračuna za narednu godinu.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda za razdoblje 2016 – 2018. godine sadržani u ovom dokumentu utvrđeni su sveobuhvatnim razmatranjem sljedećih ključnih faktora:

- fiskalne politike Vlade Federacije BiH i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih tablica pregleda prioriteta, odnosno financijskih zahtjeva proračunskih korisnika;
- utvrđenim prioritetima Vlade Federacije BiH.

Sukladno osnovnim ciljevima fiskalne politike, Vlada Federacije BiH se, s ciljem postizanja stabilnog i održivog proračunskog sustava u Federaciji BiH, u razdoblju 2016 – 2018. godina, kao i ranijih godina, čvrsto opredijelila za:

- nastavak provedbe strukturalnih reformi,
- nastavak restriktivne proračunske potrošnje,
- povećanje proračunske discipline,
- jačanje fiskalne odgovornosti,
- poboljšanje naplate javnih prihoda.

Restriktivne mjere javne potrošnje na svim razinama predstavljaju jedan od prioriteta ekonomske politike za 2016 – 2018. godinu, a osnovni cilj je održavanje stabilnog fiskalnog sustava i kontrola potrošnje. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će u navedenom razdoblju biti orijentirana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH, odnosno države Bosne i Hercegovine.

U procesu stvaranja pretpostavki za dugoročnu fiskalnu i financijsku stabilnost, veoma je važno ispunjavanje preduvjeta iz pisma namjere Međunarodnog monetarnog fonda sukladno planiranoj dinamici, čime bi se ostvarili uvjeti za sklapanje novog aranžmana.



Dostavljeni finansijski zahtjevi proračunskih korisnika sadrže inicijalne projekcije potrebnih sredstava za naredno trogodišnje razdoblje, sačinjene na temelju relevantnih vladinih i sektorskih politika i strategija. Iznos finansijskih zahtjeva proračunskih korisnika umnogome prelazi iznos projiciranih raspoloživih sredstava. U ovim uvjetima, prijedlog raspodjele ograničenih sredstava sačinjen je na temelju raspoloživih podataka o utvrđenim prioritetima Vlade Federacije BiH, imajući u vidu prvenstveno prioritete fiskalne politike, kao ključni ograničavajući faktor u procesu raspodjele. Daljnji razvoj planiranja proračuna po programima i usmjerenost prema rezultatima osnovna su rješenja i alati za jačanje strateške alokacije resursa. Programska klasifikacija koja se primjenjuje utvrđena je definiranjem proračunskih programa i projekata. U okviru istih, rashodi i izdaci iskazuju se prema ekonomskoj klasifikaciji.

Ovim Dokumentom okvirnog proračuna utvrđene se početne gornje granice rashoda za 2016., 2017. i 2018. godinu na razini sektora, kao i za svakog proračunskog korisnika pojedinačno. Cilj početnih gornjih granica rashoda je osiguranje realnog okvira unutar kojeg će resorna ministarstva i proračunski korisnici razviti svoje detaljne zahtjeve za proračunskim sredstvima. Sukladno utvrđenom proračunskom kalendaru, nakon usvajanja Dokumenta okvirnog proračuna, Federalno ministarstvo financija će proračunskim korisnicima uputiti proračunske instrukcije br. 2 koje će sadržati usvojene početne gornje granice rashoda za svakog proračunskog korisnika, kao i smjernice za pripremu njihovih detaljnih proračunskih zahtjeva za 2016. godinu.

Srednjoročni planovi potrošnje predloženi u ovom Dokumentu okvirnog proračuna od strane Federalnog ministarstva financija predstavljani su kroz tri osnovne tablice, koje uključuju:

- Ukupne procjene proračuna po osnovnim ekonomskim kategorijama (Poglavlje 4, tablica 4.4.);
- Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije BiH za razdoblje 2016 – 2018. godine (Tablica 5.3.);
- Početne gornje granice rashoda za proračunske korisnike u odnosu na njihove finansijske zahtjeve (Prilog 1.).

U dijelu 5.2 ovoga poglavlja dane su Projekcije Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine, dok je u dijelu 5.3. ovoga poglavlja predstavljen proces dostavljanja i analize finansijskih zahtjeva dostavljenih od strane proračunskih korisnika, s fokusom na sadržaj zahtjeva i probleme u procesu njihove pripreme. Dio 5.4. opisuje način na koji su utvrđeni predloženi prioriteti potrošnje, odnosno početne gornje granice rashoda za proračunske korisnike. U dijelu 5.5. dan je detaljan pregled predloženih gornjih granica rashoda po sektorima i proračunskim korisnicima.

5.2. Projekcije Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine

Struktura prihodovne strane projiciranog Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine predstavlja odraz ekonomske aktivnosti tijekom prethodnih godina. Prihodovna strana je projicirana na način da su uvažene ažurirane makroekonomske projekcije i korištene revidirane projekcije Federalnog ministarstva financija. Po navedenim projekcijama, očekuje se blagi porast prihoda, posebno u dijelu koji se odnosi na prihode od neizravnih poreza.

Rashodovna strana, prije svega, sačinjena je na bazi zahtjeva proračunskih korisnika, uz uvažavanje zakonskih obveza, politika i prioriteta Vlade Federacije BiH, ažuriranih makroekonomskih projekcija i procjena raspoloživih proračunskih sredstava. Struktura rashodovne strane predstavlja odraz provedbe mjera restriktivne javne potrošnje od strane Vlade Federacije BiH, što predstavlja jedan od prioriteta ekonomske politike u narednim godinama. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će i u narednom razdoblju biti orijentirana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH, odnosno države Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu se nastavljaju provoditi oštre mjere štednje u svim segmentima javne potrošnje.

U tabelarnom pregledu, dio koji se odnosi na rashode, ne odstupa značajno po godinama u odnosu na Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu. Dio koji se odnosi na primitke, odražava samo primitke po osnovi domaćeg zaduživanja. Nije planiran iznos po osnovi vanjskog zaduživanja, jer je potrebno ispunjavanje preduvjeta iz Pisma namjere Međunarodnog monetarnog fonda, kako bi se ostvarili uvjeti za sklapanje novog aranžmana. Stoga je za razdoblje 2016 – 2018. godine prikazan nepokriveni višak rashoda nad prihodima.

Tablica 5.1. Projekcije Proračuna Federacije BiH za naredne tri godine

Projekcije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za naredne tri godine:				
OPIS	Proračun za 2015. godinu	Projekcije Proračuna za 2016. godinu	Projekcije Proračuna za 2017. godinu	Projekcije Proračuna za 2018. godinu
1	4	4	4	4
1. PRORAČUNSKI PRIHODI (1.1. + 1.2.)	1.650.147.169	1.778.137.266	1.927.463.190	1.990.129.368
1.1. PRIHODI OD POREZA (1.1.1 + 1.1.2.+1.1.3.)	1.316.216.657	1.394.137.266	1.527.463.190	1.572.129.368
1.1.1. Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	49.190.843	49.856.779	52.698.615	55.965.930
1.1.2. Prihodi od neizravnih poreza sa jedinstvenog računa (1.1.2.1.+1.1.2.2.)	1.264.425.814	1.344.280.487	1.474.764.575	1.516.163.438
1.1.3. Ostali prihodi i prihodi po osnovi zaostalih obveza	2.600.000	0	0	0
1.2. NEPOREZNI PRIHODI	333.930.512	384.000.000	400.000.000	418.000.000
2. PRORAČUNSKI RASHODI (2.1.+2.2.+2.3.)	1.448.199.595	1.476.007.735	1.414.311.081	1.416.920.849
2.1. RASHODI	1.311.035.470	1.334.382.479	1.283.230.970	1.281.663.808
2.2. KAPITALNI IZDACI I TRANSFERI	33.757.780	34.196.300	27.960.300	28.932.230
2.3. IZDACI ZA KAMATE	103.406.345	107.428.956	103.119.811	106.324.811
3. TEKUĆA BILANCA (1.-2.)	201.947.574	302.129.531	513.152.109	573.208.519
4. PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	684.000.000	400.000.000	480.000.000	400.000.000
4.1. PRIMICI OD VANJSKOG ZADUŽIVANJA	254.000.000	0	0	0
4.2. PRIMICI OD DOMAĆEG ZADUŽIVANJA	430.000.000	400.000.000	480.000.000	400.000.000
5. IZDACI ZA NABAVU FINACIJSKE IMOVINE I OTPLATE DUGOVA (5.1.+5.2.)	885.947.574	996.264.497	1.049.370.044	1.083.943.184
5.1 IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU	21.315.232	17.611.700	11.781.700	11.341.700
5.2. IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (5.2.1.+5.2.2.+5.2.3.)	864.632.342	978.652.797	1.037.588.344	1.072.601.484
5.2.1. Otplate vanjskog duga i vanjske otplate	312.430.295	400.088.853	505.135.797	540.886.937
5.2.2. Otplate domaćeg pozajmljivanja	401.725.000	405.360.000	485.360.000	485.360.000
5.2.3. Otplate unutarnjeg duga, po izdatim garanc. i otkup	150.477.047	173.203.944	47.092.547	46.354.547
6. NETO FINANCIRANJE	-201.947.574	-596.264.497	-569.370.044	-683.943.184
7. UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT	0	-294.134.966	-56.217.935	-110.734.665
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANCIRANJE	2.334.147.169	2.178.137.266	2.407.463.190	2.390.129.368
SVEUKUPNI RASHODI, IZDACI I POKRIĆE DEFICITA	2.334.147.169	2.472.272.232	2.463.681.125	2.500.864.033
NEPOKRIVENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	0	294.134.966	56.217.935	110.734.665



5.3. Dostavljanje i analiza financijskih zahtjeva proračunskih korisnika

5.3.1. Proračunska Instrukcija br. 1 za razdoblje 2016 – 2018. godine

Sukladno rokovima naznačenim u Zakonu o proračunima u Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15), Federalno ministarstvo financija uputilo je proračunskim korisnicima Proračunsku instrukciju br. 1 kroz koju je obavijestilo proračunske korisnike o rokovima, procesima i zahtjevima za dostavljanje informacija za proces pripreme Dokumenta okvirnog proračuna Federacije BiH za razdoblje 2016 – 2018. godina i proračuna za 2016. godinu, te dalo upute za dostavljanje zahtjeva za sredstvima Federalnom ministarstvu financija putem BMIS (*eng. Budget Management Information System*) softvera, kao i u tiskanoj formi najkasnije do 31. ožujka 2015.

Proračunske instrukcije br. 1 zahtijevaju od proračunskih korisnika da svoje zahtjeve za potrošnjom dostave prema ekonomskoj klasifikaciji, ali i u programskom formatu, sukladno metodologiji programskog budžetiranja. Programsko budžetiranje, kao forma budžetiranja bazirana na rezultatima, zahtijeva od proračunskih korisnika da ukupno potrebna sredstva prikažu raspoređena po proračunskim programima, definirajući za svaki program njegove ciljeve, aktivnosti i kvantitativne pokazatelje rezultata s očekivanim vrijednostima za naredne tri godine. Ovo uključuje pokazatelje izlaznih rezultata, pokazatelje krajnjih rezultata i pokazatelje efikasnosti. Sistematskim praćenjem ovih podataka tijekom dužeg vremenskog razdoblja unaprijedilo bi se upravljanje javnom potrošnjom i povećala njena efikasnost i efektivnost.

Kroz Proračunske Instrukcije br. 1 proračunski korisnici su također upoznati s osnovnim karakteristikama trenutne ekonomske situacije u Federaciji BiH, makroekonomskim projekcijama, ciljevima fiskalne politike, politikom javne potrošnje i strateškim prioritetima Vlade Federacije BiH za srednjoročno razdoblje. S tim u vezi, naglašeno je da su očuvanje makroekonomske stabilnosti i povećanje konkurentnosti gospodarstva prioritetni zadaci Vlade Federacije u mandatnom razdoblju, te da će se u tom pravcu provoditi i fiskalna politika koja podrazumijeva nastavak restriktivne proračunske potrošnje, povećanje proračunske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda, provođenje strukturalnih reformi, a sve s ciljem postizanja stabilnog i održivog proračunskog sustava u Federaciji BiH.

Proračunski korisnici su također upoznati i s politikom restriktivne javne potrošnje, koja podrazumijeva obustavu novog zapošljavanja, redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplata prekovremenog rada, te zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na razini prethodne godine, uz istodobno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i braniteljskih populacija, kao i aktivan doprinos povećanju investicijskih aktivnosti. Sukladno ovoj politici, proračunskim korisnicima dane su detaljne smjernice za restriktivno planiranje pojedinih kategorija troškova.

Instrukcija br. 1 sadržala je i preporuke proračunskim korisnicima za unapređenje sustava i procesa internog planiranja proračuna, uz preporuku usvajanja internih procedura za planiranje proračuna. Naglašena je i potreba za unapređenjem kvalitete dokumentacije programskog proračuna, kao ključnog alata za povećanje efikasnosti i efektivnosti javne potrošnje i njeno bolje povezivanje sa strateškim prioritetima. U cilju boljeg uključivanja



načela ravnopravnosti između spolova u procese pripreme proračuna, proračunskim korisnicima je također preporučeno i definiranje gender pokazatelja u proračunu.

5.3.2. Analiza financijskih zahtjeva proračunskih korisnika

Sukladno Proračunskim instrukcijama br. 1, proračunski korisnici su dostavili Federalnom ministarstvu financija svoje preliminarnе financijske zahtjeve za razdoblje 2016 – 2018. godina putem BMIS softvera, kao i u tiskanoj formi. Instalacijom BMIS softvera u ministarstvima financija na državnoj i entitetskoj razini, proračunskim korisnicima je omogućeno on – line dostavljanje proračunskih podataka u centraliziranu bazu podataka lociranu kod ministarstva financija putem *web* – bazirane aplikacije. Instalacija i upotreba BPMIS softvera u planiranju i izradi proračuna opravdala je očekivano smanjenje mogućih tehničkih grešaka pri unosu podataka, kao i povećanje discipline i efikasnosti u procesu pripreme proračuna, kao i kvalitetu proračunske dokumentacije.

Federalno ministarstvo financija u suradnji s proračunskim korisnicima aktivno sudjeluje u procesu pripreme njihovih financijskih zahtjeva, pružajući tehničku i informatičku pomoć.

Proračunski analitičari u Federalnom ministarstvu financija izvršili su analizu dobivenih financijskih zahtjeva, fokusirajući se posebno na njihovu tehničku usklađenost s proračunskim instrukcijama, vjerodostojnost procjena troškova sukladno danim smjernicama, kao i usklađenost s politikama i strateškim prioritetima vlade. Generalni zaključci vezani za rezultate ove analize su slijedeći:

- Iako smo u Instrukciji br. 1 jasno naglasili potrebu za planiranjem sredstava uz poštivanje načela restriktivne javne potrošnje, evidentno je iskazivanje rashoda kroz nerealno planiranje. Iako je većina iskazanih zahtjeva za dodatnom potrošnjom utemeljena na strateškim prioritetima proračunskih korisnika, njihovo financiranje prelazi okvir raspoloživih proračunskih sredstava.
- Uzimajući u obzir činjenicu da se u nazad nekoliko godina primjenjuje metodologija programskog budžetiranja, kvaliteta dokumentacije programskog proračuna još uvijek nije na željenoj razini, prvenstveno iz razloga što većinu ekonomskih pozicija proračunskih zahtjeva ne prati adekvatno obrazloženje.
- Proračunski korisnici nemaju dovoljno razvijene sustave upravljanja učinkom koji bi omogućili kvalitetnu analizu proračunskih programa i donošenje odluka o prioritetima potrošnje pri raspodjeli ograničenih proračunskih sredstava, sukladno rezultatima ove analize. Na sličan način, prijedlozi za izmjenama politika najčešće ne sadrže odgovarajuću procjenu utjecaja na buduću potrošnju.
- Dodatnu poteškoću stvara i nedovoljna uključenost rukovodećeg osoblja u proces pripreme proračuna, što rezultira nepotpunim i nekvalitetnim proračunskim informacijama, posebno onim koje se odnose na programski proračun. Usvajanjem internih procedura za pripremu proračuna, sukladno preporuci Federalnog ministarstva financija, osigurala bi se adekvatna uključenost svog relevantnog osoblja u proces pripreme proračuna.



Kao i ranijih godina i dalje postoje primjetne razlike u razinama kvalitete, odnosno tehničke ispravnosti odgovaranja na proračunske instrukcije br. 1 od strane proračunskih korisnika. Uključujući Federalno ministarstvo financija, rijetki su proračunski korisnici koji su svoje zahtjeve uradili i dostavili na gore opisan način.

Pilot proračunski korisnici na razini Federacije BiH (Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo financija, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Federalni zavod za javno zdravstvo i Federalno ministarstvo pravde) su svoju programsku strukturu uskladili s rješenjima do kojih se došlo kroz radionice održane u sklopu implementacije projektnih aktivnosti, projekata „Jačanje upravljanja javnim financijama (SPFM)“.

Ukupni zahtjevi za proračunskim sredstvima iznose 2.730,5 milijuna KM za 2016. godinu, 2.779,1 milijuna KM za 2017. godinu i 2.865,9 milijuna KM za 2018. godinu, što predstavlja postotno povećanje u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu u iznosu od 16,98% u 2016. godini, 19,06% u 2017. godini i 22,78% u 2018. godini.

Najveći iznos zahtjeva odnosi se na oblast socijalne zaštite i poljoprivrede. Ukupni zahtjevi samo 5 proračunskih korisnika iznose 1.101,3 mil. KM u 2016. godini, 1.125,8 mil. KM u 2017. godini i 1.165,1 mil. KM u 2018. godini, što predstavlja 40,3% od ukupno zahtijevanog iznosa za 2016. godinu, 40,5% za 2017. godinu i 40,6 % za 2018. godinu. Tablica 5.2. daje pregled najvećih zahtjeva po proračunskim korisnicima.

Tablica 5.2. Pregled najvećih zahtjeva po proračunskim korisnicima

							(u 000 KM)		
br.	Org. kod	Proračunski korisnik	Proračun za 2015.god	UKUPAN ZAHTEJEV					
				2016.	2017.	2018.			
1	5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	374.951	443.031	443.625	444.805			
2	3201	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata	339.327	339.195	339.195	339.195			
3	2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	75.578	177.684	207.225	241.547			
4	1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	34.830	82.166	83.060	84.671			
5	1603	Porezna uprava	46.909	59.306	52.730	54.935			
UKUPNO			871.595	1.101.382	1.125.835	1.165.153			

Detaljan pregled zahtjeva svih proračunskih korisnika dan je u Prilogu 1, gdje su istodobno prikazane i predložene gornje granice rashoda za svakog proračunskog korisnika.



5.4. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH

5.4.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje

U procesu predlaganja prioriteta potrošnje za naredno trogodišnje razdoblje, odnosno u određivanju početnih gornjih granica rashoda za svakog proračunskog korisnika, u obzir je uzet i detaljno procijenjen okvir raspoloživih prihoda i prioriteta politika Vlade Federacije BiH s jedne strane, kao i analize dobivenih financijskih zahtjeva proračunskih korisnika s druge strane.

Međutim, ključni ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda je projicirani okvir raspoloživih prihoda dan u Poglavlju 2. Osnovni ciljevi makroekonomske politike Vlade Federacije BiH odnose se na očuvanje makroekonomske stabilnosti i povećanje konkurentnosti gospodarstva. Fiskalna politika je bazirana na ovim prioritetima i usmjerena je ka postizanju stabilnog i održivog proračunskog sustava u Federaciji BiH. Ona podrazumijeva nastavak restriktivne proračunske potrošnje, povećanje proračunske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda i provedbe strukturalnih reformi.

S obzirom da se projekcije rashoda proračuna Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom razdoblju moraju uklopiti u raspoložive prihode istaknute u Poglavlju 2, neophodan je nastavak politike restriktivne proračunske potrošnje, što uključuje:

- *Ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada.* Troškovi bruto plaća i naknada planirani su na razini 2015. godine, za trenutni broj zaposlenih, uz primjenu zakonskih odredaba koje se odnose na uvećanje za minuli rad. Prilikom projekcije bruto plaća i naknada za 2016. godinu ispoštovani su Zaključci Vlade FBiH V. broj: 424/2015 od 2.4.2015. i 624/2015 od 27.5.2015, kojima je definirano da je popuna radnih mjesta obustavljena da 1.9.2015., te da Vlada FBiH samo u određenim slučajevima može dati neophodnu suglasnost;
- *Ograničavanje rasta i veća kontrola utroška sredstava za materijal i usluge.* Izdaci za materijal i usluge planirani su na razini 2015. godine, uz usklađivanje s inflatornim kretanjima, s posebnim naglaskom na nastavak provedbe mjera štednje i racionalnim utroškom sredstava za rad;
- *Restriktivno planiranje i veća kontrola tekućih i kapitalnih transfera.* Ovi transferi su planirani vodeći računa o zakonskim propisima s naglaskom na provedbu započete revizije prava braniteljskih i socijalnih naknada;
- *Realno planiranje nabave stalnih sredstava.* Nabava stalnih sredstava planirana je sukladno realnim potrebama proračunskih korisnika, na temelju detaljne analize svih prijedloga kapitalne potrošnje.

5.4.2. Inicijative za uvođenje gender odgovornog budžetiranja

5.4.2.1. Gender odgovorno budžetiranje (GOB)

Vlada Federacije BiH, kao jedan od prioriteta unutar reforme javnih financija, kroz programsko budžetiranje temeljeno na rezultatima, podržava i inicijativu za uvođenje GOB-a. Poduzimaju se određeni koraci u tom pravcu iz razloga što GOB prepoznaje one potrebe i afirmira one projekte i programe koji optimalno i istodobno realiziraju ekonomske, političke i



društvene ciljeve: povećanje ekonomske efikasnosti, ubrzanje razvoja gospodarstva i društva u cjelini, a uz istodobno smanjenje rodni nejednakosti (koje su kočnica održivom ekonomskom i humanom razvoju).

Vlada Federacije BiH je usvojila Odluku o usvajanju Strateškog plana za uvođenje GOB-a u Proračun Federacije BiH za razdoblje 2013-2015., V. broj: 1144/2013, („Sl. novine F BiH“, broj: 85/13).

Za realizaciju ove Odluke zaduženi su Gender Centar Federacije BiH, Federalno ministarstvo financija, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Federalni zavod za zapošljavanje, svatko u okviru svoje nadležnosti. Nositelji aktivnosti implementacije su usvojili listu od 15 projekata, unutar proračunskih programa i relevantnih transfera, za koje je utvrđena odgovornost rukovoditelja odabranih proračunskih programa za realno i svrsishodno planiranje i izvršavanje proračunskih sredstava sukladno zahtjevima GOB-a.

Uz pomoć projekta FRJU „Rodno odgovorno budžetiranje-proširenje informacijskog sustava za upravljanje proračunom-BMIS softverskom komponentom za rodno odgovorno budžetiranje“, Federalno ministarstvo financija je uspostavilo radnu skupinu zaduženu za proširenje postojećeg softvera s komponentom za GOB. U prošloj godini je izvršeno testiranje nadogradnje softvera kao i obuka proračunskih potrošača, čime su se stekli uvjeti za njegovo korištenje u procesu popunjavanja programskih tablica u ovoj proračunskoj godini.

U fazi planiranja proračunskih zahtjeva (pregleda prioriteta) za naredno trogodišnje razdoblje, Federalno ministarstvo financija je u Proračunskim instrukcijama broj 1 prema proračunskim korisnicima uputilo instrukciju i zahtjev za uključivanje GOB-a u programske tablice.

Gender Centar Federacije BiH je dostavio i dodatne upute za izradu gender analize i uključivanje rezultata analize u kreiranje prioriteta programa, s razvojem gender proračunskih pokazatelja, a sve u cilju kreiranja programa koji istodobno daju najbolje rezultate u prioritarnim oblastima potrošnje i doprinose smanjenju rodnog dispariteta, koristeći GOB kao instrument postizanja utvrđenih ciljeva i strateških prioriteta Vlade Federacije BiH.

Federalni zavod za zapošljavanje je uključio rezultate gender analize u planiranje financijskih sredstava za mjere aktivne politike zapošljavanja, razvojem gender pokazatelja redovito prati efekte potrošnje na prioritetne skupine nezaposlenih osoba, koristeći se sa GOB-om kao instrumentom postizanja veće efikasnosti i efektivnosti.

Analizom dostavljenih proračunskih zahtjeva 7 odabranih ministarstava, u okviru odabranih 14 projekata unutar proračunskih programa i relevantnih transfera za uvođenje GOB-a, utvrđeno je da ministarstava još uvijek ne popunjavaju programske tablice sa svim traženim informacijama. Rezultati analize su sljedeći:



- 2 od 7 ministarstava su u okviru nadograđenog softvera, kod odabira tipa rodne odgovornosti označili odabrane proračunske programe kao programe koji nemaju utjecaj na ravnopravnost spolova, iako se radi o programima koji su namijenjeni i ženama i muškarcima, a dosadašnje analize su pokazale daleko manji udio žena
- U samo 1 od 14 odabranih projekata/proračunskih programa je u pravnoj osnovi naveden i Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH
- U samo 5 projekata/proračunskih programa su razvijene gender odgovorne mjere učinka, i to za aktivnosti namijenjene samo za žene-sukladno članku 8. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, od kojih su 2 namijenjene ženama i mladima u oblastima obrta i poduzetništva, a jedna za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji. To su ujedno i jedine mjere iz kojih je moguće dobiti informaciju o visini proračunskih sredstava namijenjenih ženama.

Rezultati ove analize pokazuju da proračunski potrošači još uvijek ne uključuju zahtjeve GOB-a u programske tablice na zadovoljavajućoj razini, odnosno, još uvijek nije vidljivo sudjelovanje žena i muškaraca u planiranim aktivnostima financiranim iz Proračuna Federacije BiH

Jedan od najvećih razloga za ovakvo stanje je i u činjenica da, iako se unazad nekoliko godina primjenjuje metodologija programskog budžetiranje, kvaliteta dokumentacije programskog proračuna još uvijek nije na željenoj razini. Mnoge relevantne informacije koje se odnose na ciljeve, aktivnosti i mjere učinka programa često su nepotpune, i samim tim ograničavajući faktor za uvođenje GOB-a. Proračunski korisnici nemaju dovoljno razvijene sustave upravljanja učinkom koji bi omogućili kvalitetnu analizu proračunskih programa i donošenje odluka o prioritetima potrošnje pri raspodjeli ograničenih proračunskih sredstava, uključujući i metodologiju GOB-a.

Na temelju rezultata ove analize i trendova koji pokazuju utjecaj dosadašnjeg načina potrošnje proračunskih sredstava na njihovu efikasnost i efektivnost, kao i na postojeću rodnu neravnopravnost, u fazi izrade proračunskog zahtjeva za 2016. godinu, kroz Proračunske instrukcije 2, Federalno ministarstvo financija i Gender Centar Federacije BiH će pružiti potporu ministarstvima da kod popunjavanja programskih tablica uključe i sve zahtjeve GOB-a.

5.5. Gornje granice rashoda proračunskih korisnika Vlade FBiH za razdoblje 2016 – 2018. godine po sektorima

Na temelju analiza i preporuka spomenutih u prethodnom poglavlju u ovom dijelu se daju gornje granice rashoda proračunskih korisnika za sljedeću proračunsku i naredne dvije fiskalne godine. Zahtjevi proračunskih korisnika i početna proračunska ograničenja, za svakog proračunskog korisnika, izloženi su u Prilogu br. 1.

Dokumentom okvirnog proračuna za razdoblje 2016.- 2018. godina projicirane gornje granice rashoda za 2016. godinu iznose 2.472,3 mil. KM, za 2017. godinu 2.463,7 mil. KM i za 2018. godinu 2.500,9 mil. KM, što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015 u 2016. i 2017. godini povećanje za 6% a u 2018. godini za 7%. Napominjemo da su na temelju Zaključka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 567/2015 u gornje granice rashoda za 2016. godinu uključene i projekcije sredstava za izmirenje obveza po osnovi sudskih odluka.

U Tablici 5.3. je dan pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda FBiH za razdoblje 2016 - 2018., dok Tablica 5.4. sadrži Unakrsni pregled gornjih granica rashoda po sektorima za razdoblje 2016-2018. godina.

Tablica 5.3 - Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016 – 2018. godina

(u 000 KM)

Funk. kod	Sektor / funkcije	Proračun		Projekcije					
		2015.	%BDP	2016.	%BDP	2017.	%5BDP	2018.	%5BDP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Ukupni rashodi	2.334.147	12,53%	2.472.272	12,77%	2.463.681	12,12%	2.500.864	11,56%
01	Opće javne usluge	1.184.460	6,36%	1.282.519	6,62%	1.317.988	6,49%	1.352.128	6,25%
03	Javni red i sigurnost	146.376	0,79%	166.932	0,86%	138.330	0,68%	140.382	0,65%
04	Ekonomski poslovi	179.746	0,97%	162.983	0,84%	157.685	0,78%	158.599	0,73%
05	Zaštita životne sredine	8.049	0,04%	8.298	0,04%	8.021	0,04%	8.027	0,04%
06	Stambeni i zajednički poslovi	8.740	0,05%	9.376	0,05%	8.894	0,04%	8.902	0,04%
07	Zdravstvo	43.622	0,23%	44.851	0,23%	39.699	0,20%	39.666	0,18%
08	Rekreacija, kultura i religija	13.481	0,07%	14.358	0,07%	13.429	0,07%	13.449	0,06%
09	Obrazovanje	9.455	0,05%	9.659	0,05%	9.343	0,05%	9.349	0,04%
10	Socijalna zaštita	740.218	3,97%	773.296	3,99%	770.293	3,79%	770.361	3,56%
	BDP FBiH (realni)		18.625.000		19.364.000		20.322.000		21.636.000

5.5.1. Opće javne usluge

Gornja granica rashoda za sektor Opće javne usluge za 2016. godinu projicirana je u iznosu od 1.282,5 mil. KM. Za 2017. godinu je projicirano 1.318,0 mil. KM, a za 2018. godinu 1.352,1 mil. KM. Ovako određene gornje granice rashoda su u 2016. godini u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećane za 8%, dok su za 2017. godinu gornje granice rashoda određene na razinu koja je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećana za 11% a u 2018. godini to povećanje iznosi 14% u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu.

U ukupnom povećanju gornjih granica rashoda u ovom sektoru za 2015. godinu najveći udio, u apsolutnom iznosu, ima Federalno ministarstvo financija. Gornje granice rashoda za Federalno ministarstvo financija su za 2016. povećane za 8%, u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu. Za 2017. ovo povećanje iznosi 13%, a za 2018. godinu 16%. Ovom povećanju je najviše doprinijela otplata vanjskog i unutarnjeg duga.

Najznačajnija smanjenja gornjih granica rashoda u 2016. godini, u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu u ovom sektoru su zabilježena kod Parlamenta FBiH. Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, gornje granice rashoda su smanjene za 12%, a Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH za 14%. U 2017. i 2018. godini ovo smanjenje za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iznosi 21%, a za Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH 22%. Ovo smanjenje je rezultat planiranja dodatnih sredstava na ovim razdjelima, u Proračunu Federacije BiH za 2015. godinu, po osnovi korištenja prava na naknadu plaće po isteku mandata.

Prema određenim gornjim granicama rashoda, u okviru ovog sektora, najveći udio u potrošnji imaju sljedeći proračunski korisnici:

- Federalno ministarstvo financija, 1.143,9 mil. KM za 2016. godinu, što predstavlja 89,2% ukupne potrošnje sektora odnosno povećanje za 8% u odnosu na potrošnju



planiranu u Proračunu Federacije BiH za 2015. godinu. Za 2017. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 1.198,6 mil. KM što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje za 13% dok su za 2018. gornje granice rashoda određene u iznosu od 1.231,4 mil. KM, što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje za 16%.

- Porezna uprava, 56,9 mil. KM za 2016. godinu, što predstavlja 4,4% ukupne potrošnje sektora, a što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje od 21%. Za 2017. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 47,7 mil. KM što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje od 2% dok je za 2018. godinu gornja granica rashoda određena u iznosu od 48,5 mil. KM, što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje za 3%.
- Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH, 21,1 mil. KM za 2016. godinu, što predstavlja 1,6% ukupne potrošnje sektora, što je u odnosu na Proračun Federacije BiH za 2015. godinu povećanje za 19%. Za 2017. i 2018. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 17,7 mil. KM što je na nivou Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu.

Određena gornja granica rashoda sektora općih javnih usluga za 2016. godinu s iznosom od 1.282,5 mil. KM ima udio od 6,62% u BDP FBiH za 2016. godinu. Za 2017. godinu taj udio je 6,49% BDP-a FBiH, a za 2018. godinu 6,25% BDP-a FBiH.

5.5.2. Javni red i sigurnost

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 166,9 mil. KM za 2016. godinu, 138,3 mil. KM za 2017. godinu i 140,4 mil. KM za 2018. godinu.

Određena gornja granica rashoda sektora Javni red i sigurnost za 2016. godinu ima udio od 0,86 % u BDP FBiH. Za 2017. godinu taj udio je 0,68% BDP-a FBiH, a za 2018. godinu 0,65% BDP-a FBiH.

5.5.3. Ekonomske usluge

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 162,98 mil. KM u 2016. godini, 157,69 mil. KM u 2017. godini i 158,60 mil. KM u 2018. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udio od 0,84 % u BDP FBiH za 2016. godinu, za 2017. godinu 0,78%, a za 2018. godinu taj udio iznosi 0,73% BDP FBiH.

5.5.4. Zaštita životne sredine

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 8,30 mil. KM u 2016. godini, 8,02 mil. KM u 2017. godini i 8,03 mil. KM u 2018. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udio od 0,04 % u BDP FBiH za 2016. godinu. Također, taj udio za 2017. godinu kao i za 2018. godinu iznosi 0,04% BDP FBiH.

5.5.5. Stambeni i zajednički poslovi

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je za 2016. godinu u iznosu od 9,38 mil. KM. Za 2017. godinu iznosi 8,89 mil. KM, a u 2018. godini 8,90 mil. KM.



Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udio od 0,05% u BDP FBiH za 2016. godinu, a ovaj udio u 2017. godini je isto kao i u 2018. godini i iznosi 0,04% BDP FBiH.

5.5.6. Zdravstvo

Gornja granica rashoda za ovaj sektor u 2015. godini je projicirana u iznosu od 44,85 mil. KM, u 2016. godini iznosi 39,70 mil. KM, a za 2018. godinu projicirana gornja granica rashoda iznosi 39,67 mil. KM.

Određena gornja granica rashoda sektora Zdravstvo ima udio od 0,23% u BDP FBiH za 2016. godinu. Za 2017. godinu taj udio je 0,20% BDP-a FBiH, a za 2018. godinu 0,18% BDP FBiH.

5.5.7. Rekreacija, kultura i religija

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 14,36 mil. KM za 2016. godinu, 13,43 mil. KM za 2017. godinu i 13,45 mil. KM za 2018. godinu.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udio od 0,07 % u BDP FBiH za 2016. godinu. Isti udio je i za 2017. godinu, dok je taj udio u BDP FBiH za 2018. godinu 0,06%.

5.5.8. Obrazovanje

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 9,66 mil. KM za 2016. godinu, 9,34 mil. KM za 2017. godinu i 9,35 mil. KM za 2018. godinu.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2016. godinu i za 2017. godinu ima udio u BDP FBiH 0,05%, a za 2018. godinu taj udio iznosi 0,04% BDP FBiH.

5.5.9. Socijalna zaštita

Gornja granica rashoda za sektor Socijalna zaštita je projicirana u iznosu od 773,30 mil. KM u 2016. godini, 770,29 mil. KM u 2017. godini i 770,36 mil. KM u 2018. godini.

Određena gornja granica rashoda ovoga sektora za 2016. godinu ima udio od 3,99 % u BDP FBiH. Za 2017. godinu taj udio je 3,79% BDP FBiH, a za 2018. godinu 3,56% BDP-a FBiH.

Tablica 5.4. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za razdoblje 2016 – 2018.³⁸

Funk. kod	Sektor / funkcije	Proračun za 2015. godinu	Zahtjev za 2016. godinu	Zahtjev za 2017. godinu	Zahtjev za 2018. godinu	Odobreno za 2016. godinu	Odobreno za 2017. godinu	Odobreno za 2018. godinu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ukupni rashodi	2.334.147.169	2.730.539.019	2.779.138.894	2.865.942.184	2.472.272.232	2.463.681.125	2.500.864.033
01	Opće javne usluge	1.184.459.607	1.290.115.871	1.334.459.268	1.364.105.071	1.282.518.938	1.317.987.537	1.352.127.967
1001	Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	6.301.256	5.217.929	5.254.738	5.286.504	5.573.988	4.975.300	4.994.100
1002	Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH	11.158.343	9.313.626	9.344.781	9.371.035	9.645.440	8.671.800	8.702.200
1003	Zajedničke službe Parlamenta Federacije BiH	957.187	1.058.189	1.041.031	1.047.326	1.277.771	962.000	966.000
1101	Ured predsjednika Federacije BiH	1.139.954	1.708.800	1.618.200	1.621.600	1.238.716	1.037.097	1.039.874
1102	Ured potpredsjednika Federacije BiH	871.349	1.564.750	1.507.850	1.510.650	978.900	862.093	864.706
1103	Ured potpredsjednika Federacije BiH	854.459	1.293.354	1.306.453	1.314.803	891.182	820.084	822.443
1201	Vlada Federacije BiH	12.600.532	6.333.552	6.346.334	6.643.922	11.315.496	10.546.960	10.590.163
1202	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	17.713.230	18.500.386	18.698.186	18.855.811	21.119.755	17.672.042	17.707.665
1203	Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	550.489	550.578	544.190	546.149	652.267	537.487	539.446
1204	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	383.506	388.196	389.317	391.223	447.479	378.061	380.587
1205	Ured za suradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	390.231	427.745	427.796	433.625	491.864	399.454	396.463
1207	Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za europske integracije	239.863	609.722	574.761	576.571	390.266	385.040	396.418
1601	Federalno ministarstvo finansija	1.060.193.826	1.156.339.919	1.199.519.661	1.232.346.303	1.143.868.712	1.198.592.921	1.231.434.707
1603	Porezna uprava	46.909.217	59.306.383	52.730.077	54.935.165	56.915.658	47.736.765	48.512.244
1604	Financijska policija	1.929.385	1.950.210	1.957.562	1.964.914	2.184.891	1.917.860	1.930.157
3401	Federalni zavod za statistiku	6.959.889	7.035.174	13.991.778	7.313.226	7.872.000	6.674.961	6.892.534
3601	Arhiv FBiH	531.333	586.348	586.348	595.190	639.429	529.849	532.800
4401	Ured za reviziju institucija u FBiH	3.729.589	4.354.526	4.552.986	4.787.953	4.211.151	3.766.113	3.723.360
5601	Agencija za državnu službu	2.088.424	2.410.984	2.399.045	2.409.243	2.525.776	2.280.700	2.432.900
5602	Odbor državne službe za žalbe	282.438	363.070	353.507	355.126	322.143	273.750	274.800
6201	Federalna uprava za inspeksijske poslove	8.276.007	9.556.400	10.106.130	10.595.202	9.533.854	8.542.800	8.573.300
6301	Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH	399.100	1.246.030	1.208.530	1.203.530	425.200	424.400	421.100
03	Javni red i sigurnost	146.375.933	170.974.508	156.946.912	176.932.092	166.931.925	138.330.308	140.381.981
1401	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	7.955.704	12.468.991	10.190.348	10.124.348	10.071.421	8.563.886	8.535.592
1403	Federalna uprava policije	33.293.858	37.984.042	37.662.821	54.880.541	38.471.726	35.354.705	37.049.370
1501	Federalno ministarstvo pravde	7.486.356	7.049.113	6.644.112	6.644.153	4.808.092	4.443.414	4.465.529
1502	Kazneno popravnici zavodi	44.562.595	56.016.783	55.195.308	57.592.456	52.524.970	46.084.917	46.229.720
2501	Ustavni sud FBiH	1.545.506	1.635.618	1.579.935	1.587.633	1.751.103	1.567.935	1.575.433
2601	Vrhovni sud FBiH	7.045.957	7.904.978	7.681.450	7.677.678	7.432.281	6.905.328	6.900.762
2602	Sudska policija	18.406.418	18.733.136	19.150.910	19.569.434	22.174.587	18.161.109	18.236.453
2801	Federalno tužiteljstvo FBiH	3.115.745	3.533.086	3.579.610	3.555.293	3.304.395	3.145.533	3.159.532
2901	Federalno pravobraniteljstvo	1.301.406	1.303.084	1.326.663	1.351.941	1.507.113	1.284.311	1.289.604
4601	Federalna uprava za civilnu zaštitu	20.429.385	22.901.513	12.469.721	12.469.721	23.479.899	11.572.253	11.605.330
4603	Štab civilne zaštite	60.000	127.000	127.000	127.000	60.000	60.000	60.000
4701	Gender centar FBiH	437.099	478.799	480.564	481.822	518.098	444.822	447.320
5501	JU Centar za edukaciju sudaca i tužitelja	735.904	838.365	858.470	870.072	828.240	742.095	827.336
04	Ekonomski poslovi	179.746.100	336.043.967	360.150.522	398.058.144	162.982.886	157.685.374	158.599.492
1206	Federalna komisija za koncesije	398.752	670.380	652.010	662.960	467.437	412.799	413.275
1701	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	42.496.710	31.882.463	31.292.484	32.092.484	24.322.643	23.928.841	24.741.641
1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	34.829.968	82.166.147	83.060.256	84.670.513	35.004.059	33.618.117	33.625.171
2201	Federalno ministarstvo trgovine	1.426.910	1.933.589	2.040.292	2.111.215	1.675.704	1.475.205	1.458.604
2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	75.567.903	177.684.062	207.225.984	241.547.454	73.843.965	73.193.582	73.208.359
3501	Federalni hidrometeorološki zavod	2.730.077	2.864.529	2.896.368	2.905.737	3.372.337	2.687.403	2.699.605
3701	Federalni zavod za programiranje razvoja	696.173	730.815	722.139	732.381	861.286	709.355	717.020
3801	Federalna direkcija robnih rezervi	5.670.121	15.679.766	9.682.902	10.237.953	5.852.674	5.496.442	5.503.371
5001	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	8.830.734	12.461.459	12.461.459	12.461.459	9.146.015	8.855.430	8.860.746
5701	Federalni zavod za geologiju	1.134.845	1.473.180	1.512.830	1.547.730	1.405.911	1.168.800	1.173.900
5801	Federalni zavod za agropedologiju	1.085.443	1.112.100	1.113.580	1.113.580	1.280.141	1.080.600	1.084.500
5901	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	2.185.704	3.457.986	3.451.127	3.823.987	2.730.657	2.288.000	2.294.600
6001	Federalni agromediteranski zavod Mostar	2.692.760	3.927.491	4.039.091	4.150.691	3.020.057	2.770.800	2.818.700
05	Zaštita životne sredine	8.048.824	11.301.346	11.301.346	11.301.346	8.298.366	8.020.761	8.027.366
6101	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	8.048.824	11.301.346	11.301.346	11.301.346	8.298.366	8.020.761	8.027.366
06	Stambeni i zajednički poslovi	8.740.119	19.841.844	16.672.011	15.680.198	9.376.359	8.893.679	8.902.088
2301	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	6.301.236	15.006.994	13.011.161	12.019.748	6.729.480	6.432.329	6.440.338
3301	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	2.438.883	4.834.850	3.660.850	3.660.450	2.646.879	2.461.350	2.461.750
07	Zdravstvo	43.622.032	53.709.411	50.425.520	50.474.831	44.851.201	39.698.800	39.666.100
2001	Federalno ministarstvo zdravstva	35.559.356	44.166.184	40.959.083	41.077.467	35.803.782	31.563.800	31.574.300
2002	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	8.062.676	9.543.227	9.466.437	9.397.364	9.047.419	8.135.000	8.091.800
08	Rekreacija, kultura i religija	13.481.399	13.784.420	13.812.030	13.823.430	14.357.822	13.428.821	13.449.318
4901	Federalna novinska agencija	2.625.070	2.738.440	2.766.050	2.777.450	3.117.931	2.557.600	2.567.900
5201	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.856.329	11.045.980	11.045.980	11.045.980	11.239.891	10.871.221	10.881.418
09	Obrazovanje	9.455.366	13.966.477	13.973.142	13.979.839	9.659.187	9.342.756	9.349.200
5401	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	9.455.366	13.966.477	13.973.142	13.979.839	9.659.187	9.342.756	9.349.200
10	Socijalna zaštita	740.217.789	820.801.175	821.398.150	821.587.233	773.295.548	770.293.089	770.360.521
5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	374.950.567	443.030.993	443.625.272	444.804.603	406.154.185	405.563.510	405.620.441
3201	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata	339.327.458	339.195.444	339.195.444	338.195.444	340.390.000	338.408.479	338.408.480
5301	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.939.764	38.574.738	38.577.434	38.587.186	26.751.363	26.321.100	26.331.600

³⁸ U odobrene gornje granice rashoda proračunskih korisnika uključena sredstva podračuna, namjenska sredstva i vlastita sredstva u punim iznosima



Prilog 1. Zahtjevi budžetskih korisnika - Prijedlozi Federalnog ministarstva finansija									
Budžetski korisnici	Izvori sredstava	Budžet	Zahtjevi				Prijedlozi FMF		
		2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
DBK: 1001 Dom naroda Parlamenta Federacije BiH		6.301.256	5.217.929	5.254.738	5.286.504	5.573.988	4.975.300	4.994.100	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	6.301.256	5.217.929	5.254.738	5.286.504	5.573.988	4.975.300	4.994.100	
DBK: 1002 Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH		11.158.343	9.313.626	9.344.781	9.371.035	9.645.440	8.671.800	8.702.200	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	11.158.343	9.313.626	9.344.781	9.371.035	9.645.440	8.671.800	8.702.200	
DBK: 1003 Zajedničke službe Parlamenta Federacije BiH		957.187	1.058.189	1.041.031	1.047.326	1.277.771	962.000	966.000	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	957.187	1.058.189	1.041.031	1.047.326	1.277.771	962.000	966.000	
DBK: 1101 Ured predsjednika Federacije BiH		1.139.954	1.708.800	1.618.200	1.621.600	1.238.716	1.037.097	1.039.874	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.139.954	1.708.800	1.618.200	1.621.600	1.238.716	1.037.097	1.039.874	
DBK: 1102 Ured potpredsjednika Federacije BiH		871.349	1.564.750	1.507.850	1.510.650	978.900	862.093	864.706	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	871.349	1.564.750	1.507.850	1.510.650	978.900	862.093	864.706	
DBK: 1103 Ured potpredsjednika Federacije BiH		854.459	1.293.354	1.306.453	1.314.803	891.182	820.084	822.443	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	854.459	1.293.354	1.306.453	1.314.803	891.182	820.084	822.443	
DBK: 1201 Vlada Federacije BiH		12.600.532	6.333.552	6.346.334	6.643.922	11.315.496	10.546.960	10.590.163	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	12.600.532	6.333.552	6.346.334	6.643.922	11.315.496	10.546.960	10.590.163	
DBK: 1202 Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH		17.713.230	18.500.386	18.698.186	18.855.811	21.119.755	17.672.042	17.707.665	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	16.740.719	17.596.875	17.787.675	17.938.300	20.216.244	16.761.531	16.790.154	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	972.511	903.511	910.511	917.511	903.511	910.511	917.511	
DBK: 1203 Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU		550.489	550.578	544.190	546.149	652.267	537.487	539.446	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	550.489	550.578	544.190	546.149	652.267	537.487	539.446	
DBK: 1204 Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću		383.506	388.196	389.317	391.223	447.479	378.061	380.587	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	383.506	388.196	389.317	391.223	447.479	378.061	380.587	
DBK: 1205 Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH		390.231	427.745	427.796	433.625	491.864	399.454	396.463	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	390.231	427.745	427.796	433.625	491.864	399.454	396.463	
DBK: 1206 Federalna komisija za koncesije		398.752	670.380	652.010	662.960	467.437	412.799	413.275	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	398.752	670.380	652.010	662.960	467.437	412.799	413.275	
DBK: 1207 Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za evropske integracije		239.863	609.722	574.761	576.571	390.266	385.040	396.418	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	239.863	609.722	574.761	576.571	390.266	385.040	396.418	
DBK: 1401 Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova		7.955.704	12.468.991	10.190.348	10.124.348	10.071.421	8.563.886	8.535.592	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	7.955.704	12.468.991	10.190.348	10.124.348	10.071.421	8.563.886	8.535.592	
DBK: 1403 Federalna uprava policije		33.293.858	37.984.042	37.662.821	54.880.541	38.471.726	35.354.705	37.049.370	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	33.293.858	37.984.042	37.662.821	54.880.541	38.471.726	35.354.705	37.049.370	
DBK: 1501 Federalno ministarstvo pravde		7.486.356	7.049.113	6.644.112	6.644.153	4.808.092	4.443.414	4.465.529	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	7.486.356	7.049.113	6.644.112	6.644.153	4.808.092	4.443.414	4.465.529	
DBK: 1502 Kazneno popravni zavodi		44.562.595	56.016.783	55.195.308	57.592.456	52.524.970	46.084.917	46.229.720	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	44.562.595	56.016.783	55.195.308	57.592.456	52.524.970	46.084.917	46.229.720	



Budžetski korisnici	Izvori sredstava	Budžet	Zahtjevi				Prijedlozi FMF		
		2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
DBK: 1601 Federalno ministarstvo finansija		1.060.193.826	1.156.339.919	1.199.519.661	1.232.346.303	1.143.868.712	1.198.592.921	1.231.434.707	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.055.813.458	1.153.961.151	1.197.044.553	1.229.821.693	1.141.489.944	1.196.117.813	1.228.910.097	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	4.380.368	2.378.768	2.475.108	2.524.610	2.378.768	2.475.108	2.524.610	
DBK: 1603 Porezna uprava		46.909.217	59.306.383	52.730.077	54.935.165	56.915.658	47.736.765	48.512.244	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	46.909.217	59.306.383	52.730.077	54.935.165	56.915.658	47.736.765	48.512.244	
DBK: 1604 Finansijska policija		1.929.385	1.950.210	1.957.562	1.964.914	2.184.891	1.917.860	1.930.157	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.929.385	1.950.210	1.957.562	1.964.914	2.184.891	1.917.860	1.930.157	
DBK: 1701 Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije		42.496.710	31.882.463	31.292.484	32.092.484	24.322.643	23.928.841	24.741.641	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	33.496.710	22.682.463	21.792.484	22.392.484	15.122.643	14.428.841	15.041.641	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	9.000.000	9.200.000	9.500.000	9.700.000	9.200.000	9.500.000	9.700.000	
DBK: 1801 Federalno ministarstvo prometa i komunikacija		34.829.968	82.166.147	83.060.256	84.670.513	35.004.059	33.618.117	33.625.171	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	28.609.368	75.945.847	76.839.956	78.450.213	28.783.759	27.397.817	27.404.871	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	6.220.600	6.220.300	6.220.300	6.220.300	6.220.300	6.220.300	6.220.300	
DBK: 2001 Federalno ministarstvo zdravstva		35.559.356	44.166.184	40.959.083	41.077.467	35.803.782	31.563.800	31.574.300	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	35.559.356	44.166.184	40.959.083	41.077.467	35.803.782	31.563.800	31.574.300	
DBK: 2002 Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine		8.062.676	9.543.227	9.466.437	9.397.364	9.047.419	8.135.000	8.091.800	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	8.062.676	9.543.227	9.466.437	9.397.364	9.047.419	8.135.000	8.091.800	
DBK: 2201 Federalno ministarstvo trgovine		1.426.910	1.933.589	2.040.292	2.111.215	1.675.704	1.475.205	1.458.604	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.426.910	1.933.589	2.040.292	2.111.215	1.675.704	1.475.205	1.458.604	
DBK: 2301 Federalno ministarstvo prostornog uređenja		6.301.236	15.006.994	13.011.161	12.019.748	6.729.480	6.432.329	6.440.338	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	5.275.236	13.856.494	11.860.661	10.869.248	5.578.980	5.281.829	5.289.838	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	1.026.000	1.150.500	1.150.500	1.150.500	1.150.500	1.150.500	1.150.500	
DBK: 2401 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		75.567.903	177.684.062	207.225.984	241.547.454	73.843.965	73.193.582	73.208.359	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	72.120.903	176.603.062	206.144.984	240.466.454	72.776.965	72.126.582	72.141.359	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	3.447.000	1.081.000	1.081.000	1.081.000	1.067.000	1.067.000	1.067.000	
DBK: 2501 Ustavni sud FBiH		1.545.506	1.635.618	1.579.935	1.587.633	1.751.103	1.567.935	1.575.433	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.545.506	1.635.618	1.579.935	1.587.633	1.751.103	1.567.935	1.575.433	
DBK: 2601 Vrhovni sud FBiH		7.045.957	7.904.978	7.681.450	7.677.678	7.432.281	6.905.328	6.900.762	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	7.045.957	7.904.978	7.681.450	7.677.678	7.432.281	6.905.328	6.900.762	
DBK: 2602 Sudska policija		18.406.418	18.733.136	19.150.910	19.569.434	22.174.587	18.161.109	18.236.453	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	18.406.418	18.733.136	19.150.910	19.569.434	22.174.587	18.161.109	18.236.453	
DBK: 2801 Federalno tužilaštvo FBiH		3.115.745	3.533.086	3.579.610	3.555.293	3.304.395	3.145.533	3.159.532	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	3.115.745	3.533.086	3.579.610	3.555.293	3.304.395	3.145.533	3.159.532	
DBK: 2901 Federalno pravobranilaštvo		1.301.406	1.303.084	1.326.663	1.351.941	1.507.113	1.284.311	1.289.604	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.301.406	1.303.084	1.326.663	1.351.941	1.507.113	1.284.311	1.289.604	



Budžetski korisnici	Izvori sredstava	Budžet	Zahtjevi				Prijedlozi FMF		
		2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
DBK: 3201 Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata		339.327.458	339.195.444	339.195.444	338.195.444	340.390.000	338.408.479	338.408.480	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	339.327.458	339.195.444	339.195.444	338.195.444	340.390.000	338.408.479	338.408.480	
DBK: 3301 Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove		2.438.883	4.834.850	3.660.850	3.660.450	2.646.879	2.461.350	2.461.750	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.438.883	4.834.850	3.660.850	3.660.450	2.646.879	2.461.350	2.461.750	
DBK: 3401 Federalni zavod za statistiku		6.959.889	7.035.174	13.991.778	7.313.226	7.872.000	6.674.961	6.892.534	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	6.959.889	7.035.174	13.991.778	7.313.226	7.872.000	6.674.961	6.892.534	
DBK: 3501 Federalni hidrometeorološki zavod		2.730.077	2.864.529	2.896.368	2.905.737	3.372.337	2.687.403	2.699.605	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.730.077	2.864.529	2.896.368	2.905.737	3.372.337	2.687.403	2.699.605	
DBK: 3601 Arhiv FBiH		531.333	586.348	586.348	595.190	636.429	529.849	532.800	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	531.333	586.348	586.348	595.190	636.429	529.849	532.800	
DBK: 3701 Federalni zavod za programiranje razvoja		696.173	730.815	722.139	732.381	861.286	709.355	717.020	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	696.173	730.815	722.139	732.381	861.286	709.355	717.020	
DBK: 3801 Federalna direkcija robnih rezervi		5.670.121	15.679.766	9.682.902	10.237.953	5.852.674	5.496.442	5.503.371	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	5.670.121	15.679.766	9.682.902	10.237.953	5.852.674	5.496.442	5.503.371	
DBK: 4401 Ured za reviziju institucija u FBiH		3.729.589	4.354.526	4.552.986	4.787.953	4.211.151	3.766.113	3.723.360	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	3.729.589	4.354.526	4.552.986	4.787.953	4.211.151	3.766.113	3.723.360	
DBK: 4601 Federalna uprava za civilnu zaštitu		20.429.385	22.901.513	12.469.721	12.469.721	23.479.899	11.572.253	11.605.330	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	9.463.805	9.318.001	9.213.001	9.213.001	9.896.387	8.315.533	8.348.610	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	10.965.580	13.583.512	3.256.720	3.256.720	13.583.512	3.256.720	3.256.720	
DBK: 4603 Štab civilne zaštite		60.000	127.000	127.000	127.000	60.000	60.000	60.000	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	60.000	127.000	127.000	127.000	60.000	60.000	60.000	
DBK: 4701 Gender centar FBiH		437.099	478.799	480.564	481.822	518.098	444.822	447.320	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	437.099	478.799	480.564	481.822	518.098	444.822	447.320	
DBK: 4901 Federalna novinska agencija		2.625.070	2.738.440	2.766.050	2.777.450	3.117.931	2.557.600	2.567.900	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.625.070	2.738.440	2.766.050	2.777.450	3.117.931	2.557.600	2.567.900	
DBK: 5001 Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta		8.830.734	12.461.459	12.461.459	12.461.459	9.146.015	8.855.430	8.860.746	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	8.830.734	12.461.459	12.461.459	12.461.459	9.146.015	8.855.430	8.860.746	
DBK: 5101 Federalno ministarstvo rada i socijalne politike		374.950.567	443.030.993	443.625.272	444.804.603	406.154.185	405.563.510	405.620.441	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	374.950.567	443.030.993	443.625.272	444.804.603	406.154.185	405.563.510	405.620.441	
DBK: 5201 Federalno ministarstvo kulture i sporta		10.856.329	11.045.980	11.045.980	11.045.980	11.239.891	10.871.221	10.881.418	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	10.856.329	11.045.980	11.045.980	11.045.980	11.239.891	10.871.221	10.881.418	
DBK: 5301 Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		25.939.764	38.574.738	38.577.434	38.587.186	26.751.363	26.321.100	26.331.600	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	25.939.764	38.574.738	38.577.434	38.587.186	26.751.363	26.321.100	26.331.600	
DBK: 5401 Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke		9.455.366	13.966.477	13.973.142	13.979.839	9.659.187	9.342.756	9.349.200	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	9.455.366	13.966.477	13.973.142	13.979.839	9.659.187	9.342.756	9.349.200	
DBK: 5501 JU Centar za edukaciju sudija i tužilaca		735.904	838.365	858.470	870.072	828.240	742.095	827.336	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	735.904	838.365	858.470	870.072	828.240	742.095	827.336	



Budžetski korisnici	Izvori sredstava	Budžet	Zahtjevi				Prijedlozi FMF		
		2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
DBK: 5601 Agencija za državnu službu		2.088.424	2.410.984	2.399.045	2.409.243	2.525.776	2.280.700	2.432.900	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.088.424	2.410.984	2.399.045	2.409.243	2.525.776	2.280.700	2.432.900	
DBK: 5602 Odbor državne službe za žalbe		282.438	363.070	353.507	355.126	322.143	273.750	274.800	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	282.438	363.070	353.507	355.126	322.143	273.750	274.800	
DBK: 5701 Federalni zavod za geologiju		1.134.845	1.473.180	1.512.830	1.547.730	1.405.911	1.168.800	1.173.900	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.134.845	1.473.180	1.512.830	1.547.730	1.405.911	1.168.800	1.173.900	
DBK: 5801 Federalni zavod za agropedologiju		1.085.443	1.112.100	1.113.580	1.113.580	1.280.141	1.080.600	1.084.500	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	1.085.443	1.112.100	1.113.580	1.113.580	1.280.141	1.080.600	1.084.500	
DBK: 5901 Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo		2.185.704	3.457.986	3.451.127	3.823.987	2.730.657	2.288.000	2.294.600	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.185.704	3.457.986	3.451.127	3.823.987	2.730.657	2.288.000	2.294.600	
DBK: 6001 Federalni agromediteranski zavod Mostar		2.692.760	3.927.491	4.039.091	4.150.691	3.020.057	2.770.800	2.818.700	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.417.760	3.627.491	3.689.091	3.750.691	2.721.057	2.421.800	2.419.700	
	IZV: 20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	275.000	300.000	350.000	400.000	299.000	349.000	399.000	
DBK: 6101 Federalno ministarstvo okoliša i turizma		8.048.824	11.301.346	11.301.346	11.301.346	8.298.366	8.020.761	8.027.366	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	7.933.224	11.185.746	11.185.746	11.185.746	8.182.766	7.905.161	7.911.766	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	115.600	115.600	115.600	115.600	115.600	115.600	115.600	
DBK: 6201 Federalna uprava za inspeksijske poslove		8.276.007	9.556.400	10.106.130	10.595.202	9.533.854	8.542.800	8.573.300	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	8.276.007	9.556.400	10.106.130	10.595.202	9.533.854	8.542.800	8.573.300	
DBK: 6301 Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH		399.100	1.246.030	1.208.530	1.203.530	425.200	424.400	421.100	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	399.100	1.246.030	1.208.530	1.203.530	425.200	424.400	421.100	
	Ukupno:	2.334.147.169	2.730.539.019	2.779.138.894	2.865.942.184	2.472.272.232	2.463.681.125	2.500.864.033	
	IZV: 10 Budžetski prihodi	2.297.744.510	2.695.605.828	2.754.079.155	2.840.575.943	2.437.354.041	2.438.636.386	2.475.512.792	
	IZV: 20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	275.000	300.000	350.000	400.000	299.000	349.000	399.000	
	IZV: 30 Fond namjenskih prihoda	36.127.659	34.633.191	24.709.739	24.966.241	34.619.191	24.695.739	24.952.241	